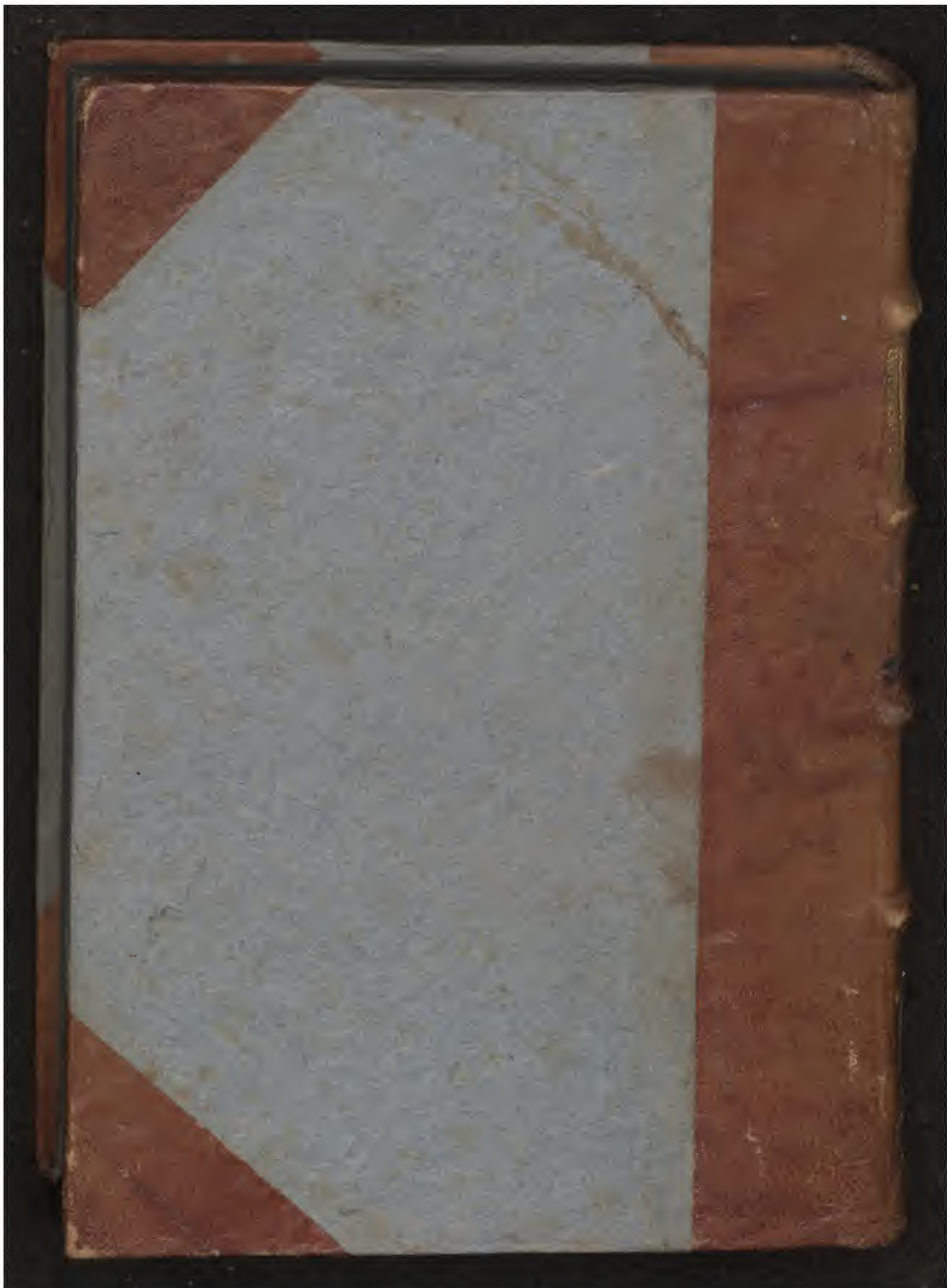

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.7.6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.7.6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.7.6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.7.6

INCUNABULI

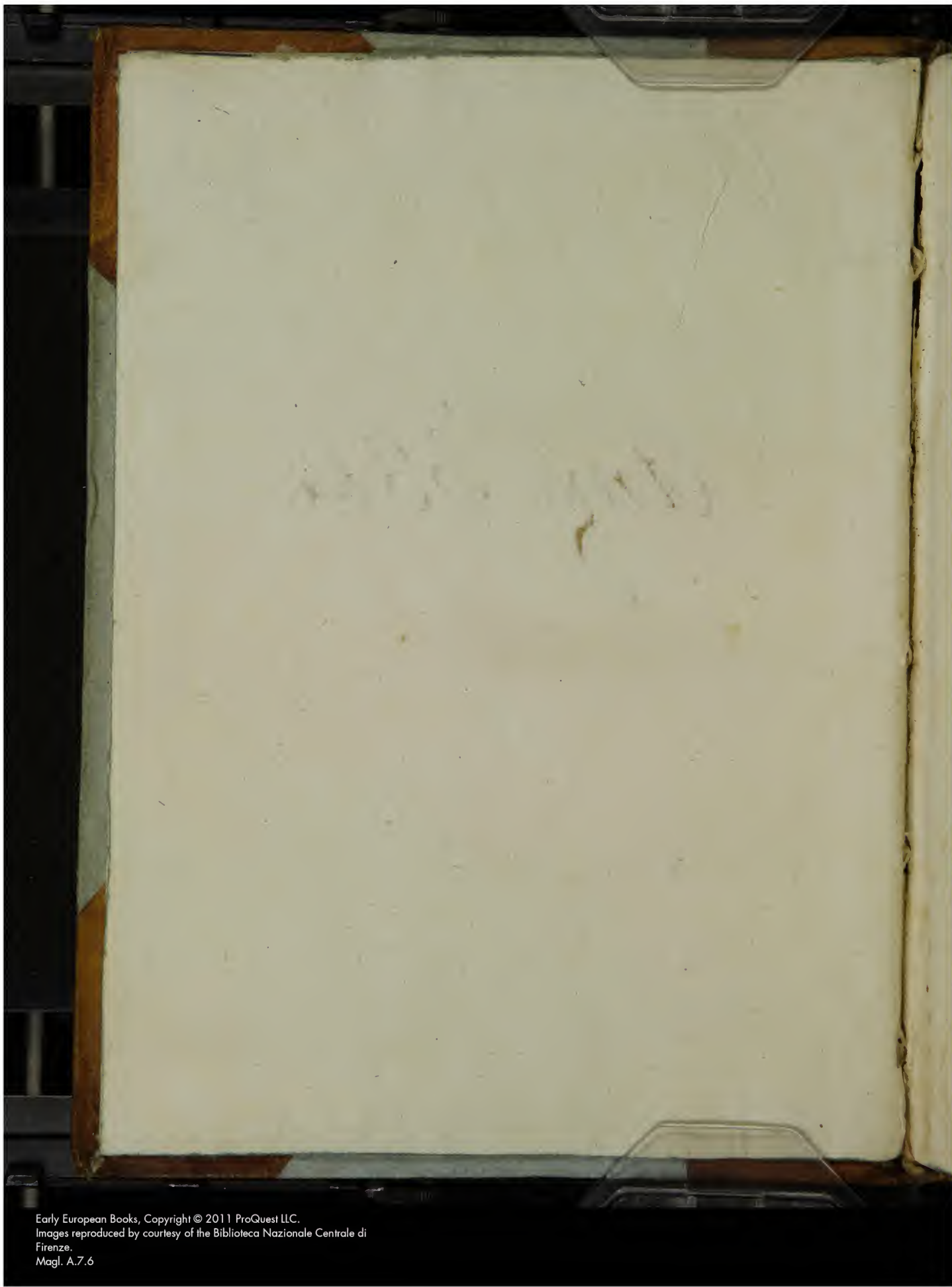
A

7

6

Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

Amo 3314.

a

Joannis Crisostomi de com
punctione cordis.

BB:9:37

Tabula

Liber primus De compunctione cordis.
Liber Secundus. De compunctione cordis.
De reparatione lapsi.
Sermo sancti Joānis crisostomi de penitētia.
Ad nemo leditur nisi a seipso
Sermo sancti Augustini epi de lectione diuina.
Sermo sancti Bernardi de obsecratione oratione postula-
tione 7 gratiarum acione.
Bernardus de septem misericordijs dei.

Beati Joannis Crisostomi de compunctione cordis Pri-
mus liber Incipit.

In te intueor ^{beate demetri frequē}
^{ter insistentem mibi: 7}

^{oi ame cum vehemētia exigentem: de cordis}
^{cōpunctione sermonem amiroz valde. 7 bea}
^{tam iudico sincere mētis tue: atqz animi pu-}
^{ritatē. Neqz enī possibile est cuiqz in huius-}
^{cemodi sermonis venire desiderū: nisi qui se-}

metipm prius purgauerit auitijs: atqz oibus secularib⁹ curis su-
periore se se celsioreqz constituerit. Cuius rei iudiciuz haud diffi-
culta assumit: inde p̄cipue q̄ si quos forte amor horū exigua ex-
pte saltem cōtigerit tanta in eis repete efficit cōmutatio: vt conse-
stin terrena relinquere: atqz ad celum p̄perare cōtendant: 7 velut
molestissimis q̄busdam vinculis seculi. i. curis aīaz resoluētes vo-
latu celeri ad p̄pria redire eam sinant. 7 ad cognita recurrere. S̄z
hoc alijs raro forte accidit: te aut̄ o uenerabile caput certū est in-
desinenter hoc igne succendi. Testant enim de his diurna studia
tua. noctesqz puigiles lachrymaruz fontes: 7 amor quieti silentij
cuius desiderū nō solum iugiter p̄manet inanimis tuis: sed semp
increscit. Quid ergo tibi amplius addere poterit nostri sermonis
oratio? Nam 7 hoc ipm q̄ eū ad summū iam virtutum verticē ve-
neris tñ cuz his temetipm reputas qui adhuc humi repunt: 7 vo-
lantem p̄fectibus aīaz lapideā vōcas: ita ut frequenter tenēs dex-
teras meā 7 deosculans cum lachrymis conijcere ais 7 emollire
durum 7 execatū cor meum. Quante religionis eē dicam: quan-
tūqz in te existimē diuini ignis ardorē. Et siquidē dormiētes nos
cupiens excitare ad istud opus accire ac p̄trahere voluisti cōsiliū
sapiens miroz: 7 amplector prudentiā. Si vero aliquid tibi vere
ex hoc vtilitatis conferēduz putasti: 7 in hoc nihilomin⁹ docuisti
nos req̄rere qd magis nobis q̄z tibi desit. Verūtamē qz id tibi vi-
sum est parebimus: vel propter timorez 7 mādatum dei nequid
poscenti negare videamur vel propter amorē tuum: quem erga
nos plurimū geris: Tu tamen nos pro his adinuicē orationi-

bus remunera. ut et vitam nostram possimus rectam seruare dere-
liquo: et in opere presenti dignus aliquid dicere: quod possit remis-
sa et dissoluta genua perstrigere: et aias humili iacentes erigere. Unde
ergo nobis unde verbi huius sumetur exordium. Et que ei pri-
ma fundamenta que ei crepido ponetur? Ego non alia puto huic
digna esse principia: nisi verba domini mei iesu christi: quibus luget quidem
ridentes homines aut dicit lugentes. Ita enim ait in euangelio. Bea-
ti qui lugent quoniam ipsi consolabuntur. Et uerbo ipsi qui ridet nunc: quoniam
ipsi merebunt et flebunt. Et merito lugendus enim est et uere luge-
ndum presentis uite tempus in quo tantam malorum labem. tantaque
quotidie uideamus flagitia cumulari: que si uelis considerare per
singula. nunquam poteris a lachrimis temperare. Sic enim omnia con-
fusa sic sunt cuncta resoluta ut ne vestigium quidem uirtutis uisquam
deas nequitiie uero et luxurie repleta esse cuncta perspicias. et quod
est infelicius perurgentium nos malorum iam nec ipsi lenium capi-
mus nec alijs prebeamus: sed sumus uelut corpus extrinsecus qui-
dem indumentis adornatum. intrinsecus uero tabo pessimi lan-
goris absumptum. et contingit nobis quod illis solet qui uel frenetis pa-
tiuntur uel mente capti sunt a quibus cum multa turpia et periculo-
sa uel dicantur uel etiam gerantur. nec pudoris tamen aliqui nec
penitudinis capiunt. quoniam imo et magnifica sibi ac sapientiores sa-
nis uidentur et sapientibus. Ita ergo et nos cum omnia que sanitati
sunt contraria gerimus. nec hoc ipsum quidem quod deest nobis sa-
nitas nouimus. At enim si forte in corpore parum aliquid mor-
bi pulsauerit statim et medicos adhibemus et pecuniam profun-
dimus. et omni obseruantia quod competit gerimus nec plus ces-
satur quam que molesta sunt mitigentur. Anima uero cuius quotidie
uulneretur cuius per singula lanietur ueratur precipitatur. et modis
omnibus pereat: ne parua quidem pro ea nos cura sollicitat.
Sed horum causa illa est quod omnes pariter morbus optinuit. et
tanquam si accidat multis sub uno morbo languentibus presto esse
neminem sanum. certum est quod omnes pariter corrumpat et ablu-
mat in curia: dum nemo est qui opportuna prebeat. et importuna
prohibeat. ita et in nobis dum nemo sanus est sed omnes languem-
us alij maiori alij in. non ex parte nemo est qui curet. Quinque

enim indigent cura. Et enim si quis extrinsecus vnde cumq; adflet. et preceptorum christi ac nostre conseruationis confusionem ac perturbatōnem videret nec o si alios magis vltos q̄ nos inimicos esse. et cōtrarios preceptorum christi iudicaret. et quali q̄ studium quoddam habuerimus contra in omnibus gerere q̄ ille mandauit. Sed ne quis forte putet exaggerationis causa a nobis hec verba proferri probamēta iam nunc adhibebo. nō aliūde q̄ ex ipsis christi mandatis. **Quid enim dicit christus dictus est antiquis. Non occides. Ego autē dico q̄ ois qui irascit fratri suo sine cā reus erit iudicio. Qui autē dixerit racha re' erit scilio q̄ autē dixerit fatue. reus erit gehēne ignis. Hec q̄dem x̄ps. Nos autē plusq̄ increduli et infideles calcam' hanc legem. et quotidie innumeris. iniuriis fratres nostros afficim' quodq; magis ridiculum sit. nomen ip̄um fatuum dicere obseruātes. multo acerbiores q̄ ex hoc nomine videntur cōferri irrogamus iniurias. quasi vero ille solus sermo sit cui pena deputata sit et nō huius sermonis iudicio. omne dictum quod ad iniuriam pertinet refecetur. **Deniq; apostolus paulus hunc eundem sensuz latius explicās ait. Nolite seduci neq; fornicari neq; idolis seruietes neq; adulteri neq; molles neq; masculoruz concubitores neq; fures neq; auari neq; ebriosi neq; maledici neq; rapaces regnum dei possidebunt. In quo ostendit quia sub generalibus nominibus viciōrum multe species peccatorum pariter concluduntur. et siue fatuum quis dixerit siue vanum siue latronem siue quolibet alio nomine iniuriam vel maledictum fratri ingesserit ex quolibet horum vocabulo sub maledicti titulo. gehēne ignis supplicio condemnabitur. Fatue enim et racha quod ait. hoc est quod ostendit. quia nec leue quidem et minimum in fratrem illatum conuiciū relaxabitur. atq; ob id de leuioribus sententiam dedit christus: vt de grauioribus dubitare non debeas. Quod si quis extimat sicut ego quidem noui nonnullos putare. terroris causa etiam in paruis exaggerari minas precepti. superest vt decet. his omnibus mandatis: quorum preuaricationibus pena ascribitur similia sentiant. Quod si terroris causa: et non pro veritate supplicia promittuntur consequens erit: etiam vt bo-****

Al ii

noꝝum pollicitatōes adhortandī tantūmodo ⁊ nō veritatē grā
tia pmittant. Et si ita de vtraqꝫ parte sentiam⁹ resoluta sunt oīa
religionis nostre dogmata si nihil aliud in omnib⁹ mandatis ac
preceptis diuinis datis agi dicitur: nisi vt aut bonoꝝū vana spes
homines: aut pene terror inanis astringat. Sed dicis quid ergo:
Maledicus cum adultero ⁊ auarus cū idola colente: damnabi
tur: Si eandem qdem penam luente: nec qualitate nec quantita
te diuersam alterius est requirere. temporis. Quod autem a re
gno celoꝝum similiter arcebuntur: paulo crede per spiritum lo
quenti cui omnes vere credere debem⁹: dicenti christum in se lo
qui. Diabolica vero illa deceptio est. que hec ad terroꝝē dicit ho
minibus scripta vt resoluat diuini iudicij ac futuri supplicij metu
⁊ remissiores nos erga obedientiam reddat ⁊ custodiā mādato
rum dei. Ob hoc enim tales diabolus suggerit sensus ⁊ intellecti
bus huiusmodi ignauas animas docet: vt presentē interim resol
uat vigorem: arguendas sine dubio indie iudicij. vbi iam presen
tia nihil proderit. Quid enim vtilitatis erit huic qui nunc seduci
tur: si tunc intellexerit erroꝝem suū cum penitendi iam non erit tē
pus. Non ergo inaniter decipiam⁹ nosmetipsos neqꝫ circūcri
bamus in perniciem nostri: neqꝫ aliam nobis penam increduli
tatis eximie conquiramus. Non solum enim si inobedientes si
mus mādati christi: sed et si increduli existamus supplicia nos
manebūt. Non credere autem ex eo accidit cum resoluimur ad
explenda mādata. Et ne forte rei videamur cōtemptus ⁊ cōsciē
tie pondere pregrauemur: ad abiiciendū preuaricationis metuꝫ
alijs nosmetipsos prauē intelligentie laqueis irretimus: ⁊ desper
antes de innocentia legū penas putam⁹ posse puelli: vt sepe ho
mines egrī cū multis febrīb⁹ aguntur. si in aquas semetipsos frigi
das imerferint: id presens quidem aliquid videntur sibi quesisse
solacij multiplicatas vero corpori suo flāmas febrīū reparat: ita
⁊ nos agimus cum stimulamur conscientia peccatoꝝum ⁊ in eu
ripum nos vel lacus cōtritos prauē intelligentie precipitamus.
Ex hoc enim iam necessario quasi licite peccamus: ⁊ non solum
presentibus irascimur fratribus. verū etiam cum absentibus liti
gamus. Si enim per licentiam feritas increfcit. Et maiores qui

dem' nostros ac potentiores etiam si iniurijs nos et contumelias agant serimus et cum mansuetudine et subiectione portamus: verentes ne quid ab eis grauius patiamur. Erga equales vero vel inferiores interdum nec lesi commouemur et irascimur: intantum humanus metus timori dei preponitur. Et que tandem spes erit nobis salutis: tantum defectum tantumque contemptum gerentibus immandatis diuinis. **Dic tamen mihi. Quid graue a nobis exigit christus: aut quid onerosum. Noli inquit irasci fratri tuo sine causa. Nonne hoc multo leuius est quam si tu alium seras irascentem tibi sine causa. Ibi enim iam ab alio congregata est iracundie materia. Sic vero qui vigeat nullus est si non spe tibi flammam succendas iracundie. Nunquid simile est ab alio tibi ingestam faciem iracundie tollerare nec succendi: et nullo instigante quiescere et silere. Illud ferre posse hoc est alterius iracundiam summe philosophie est: ut autem tu non inflammeris frustra ad iracundiam. Laus quidem nulla est quod non irasceris sine causa. Si vero irasceris inaniter hoc est sine causa summe vanitatis ac stultitie nota est. Cum ergo quod maius est propter timores hominum seras: propter timorem domini nec minimum quidem et exiguum patieris. Et est qui in huiusmodi commissis semetipsum non statuatur reum aut iudicio diuino non decernat obnoxium. Noli inquit irasci fratri tuo sine causa. Omnem hominem fratrem tuum iudica. In christo enim neque iudeus neque grecus neque seruus neque liber neque masculus neque femina. sed omnes vnum sumus in christo. Propter quod nec erga famulos quidem preceptum istud negligendum est. Sine causa enim nec contra ipsos quidem debemus irasci. Quia et illi a christo simili ut tu libertate donati sunt. Vide ergo iam quis erit immunis ab hac culpa: aut quis est qui non dicam penitus alienus. Sed qui raro saltem non decipiatur hoc vitio. Et quoniam ad illud veniet ut omnino nunquam in hoc incurrat. Hoc namque sermo institutionis exposcit. Sicut enim qui fur non vult dici nunquam omnino furatur neque adulteratur ne forte etiam ex vno adulterio adulter noletur. Ita et maledicus tanquam ab adulterio refrenare debet a contumelia linguam suam. ne etiam eum pro vno lapsu maledicum faciat et iniuriosum. Illud autem quod in consequentibus habetur quod**

A iij

non infidelium etiã fabulosum iudicet. cuz tamẽ eterna dei voce
sancitum sit. Sit enim si offers munus tuum ad altare ⁊ ibi recoz
datus fueris q̄ frater tuus hẽt aliquid aduersum te: relinque ibi
munus tuum ante altare: ⁊ vade prius reconciliari fratri tuo: ⁊
tunc veniẽs offeres munus tuũ. At nos pugnas habentes ad in
uicem ⁊ dolos in corde versantes accedim⁹ ad altare dei ⁊ cum
deus tantam curam reconciliationis nostre hẽat vt patiatur mu
nera sua relinqui: ⁊ ante altare imperfecta manere: atq; interrũpi
ministra sua. donec tu eas ⁊ resoluas iracundiam tuã discindas
inimicitias cũ fratre tuo. nos vero nec hoc erubescimus: sed per
dies multos patimur manere inimicitias: ⁊ trahim⁹ sicut funem
longũ discordias. Non enim iracundos tm̄ ⁊ malitiẽ memores
punit deus. Sed ⁊ eos qui irascentes aut offensos frẽs negligunt
⁊ contẽnunt: qm̄ quidem hĩs qui passi videntur iniuriã: necessa
rio dolent ⁊ irascuntur. qui vero fecerunt nec doloris aliquid nec
iracundie gerũt. **De** hoc ergo hunc qui ab iracundia liber est ad
ducit ad illũ qui lesus est qui in dolore est. ⁊ liber nõ est. ostẽdens
qz criminis huius noxa. penes hunc magis est qui cas peccati
dedit. Sed nec sic qdem emẽdamur. **Per**istimus enĩ etiam pro
nullis rebus cõtristare frẽs ⁊ quasi nihil mali fecerimus satisfacti
onem negligimus ⁊ obliuioni tradim⁹ culpam atq; inimicitias
in tps longũ protrahim⁹ ignorãtes qz tm̄ longa nobis erit pena
quãtum ⁊ discordia. **U**bi enĩ amicitia pmanet nihil facile credit̄
nihil facile recipitur qd discidium opari possit. **S**i v̄o inimicitie
semel occupauerint animos oĩa que fiunt que dicũtur que audi
untur. ita accipiuntur. ⁊ ita intelliguntur. vt ad maiores ⁊ longio
res proficiant inimicitias. **S**i quid enĩ boni dicatur de inimico
nõ creditur. si qd v̄o mali hoc solum creditur ⁊ confirmatur. **I**u
bet ergo dñs relinqui donuz añ altare ⁊ p̄us reconciliari fratri vt
ex hoc discam⁹. qz si illo in tpe quo ad ministerium dei videmur
accedere recõciliationẽ dissimulari ac differri nõ patit̄ de⁹. quãto
magis curari hoc in alijs t̄pibus iubet. **N**os v̄o imaginẽ quides
colimus p̄cepti. veritatẽ vero ipsaz virtutẽq; negligim⁹. **N**ã oscu
lum pacis porrigere tẽpore quo munera offerũtur in vsu est. sed
veroz ne forte plures ex nobis labijs hoc m̄modo faciant. cuz

xps pacem non ex ore sed ex corde desideret et affectu velit proxi-
 mum non labijs salutari. Si enim pax non habetur in corde. quasi in-
 scena res agi videtur et ludo. unde per hec ex acerbari deus creden-
 dus est potius quam placari. Puritas enim et veritas est que placent deo
 respuit autem et odit omne quod simulatur et fingitur. Et hec agimus homines
 quibus neque irasci neque inimicos habere permittitur aut si forte irasci
 accidat mandat ut sub die iracundias nostras vel inimicitias finia-
 mus. In hoc enim constringimur precepto illo quo ait. Sol non occi-
 dat super iracundiam vestram. Nos contra nec hoc quidem contenti su-
 mus ut iracundiam ultra solis terminum producamus sed insidias
 inuicem struimus. siue verbis siue rebus supplantare primos cupien-
 tes mordentes inuicem et comedentes quod utique aperte insanie est.
 Quid enim aliud faciunt insani et demone pleni. nisi membra sua
 morsibus laniant. Jam vero nec facimus mentionem eorum que de ad-
 uersaria precipiuntur vel de cupiditate illicita vel de visione ocu-
 lorum. Oculus enim dexter et manus dextra non aliud indicant nisi
 eos qui nos amant quidem. sed inutiliter amant. Sed et que de non
 relinquendis vxoribus precipiuntur quasi nec mandata nec scri-
 pta sint continentur. Nam de non iurando erubescere proferre in medium
 non solum propter iuramenta. sed et propter periuriam. Si enim vere iu-
 rare crimen est et peruratio mandati perurium ubi ponemur. Si in-
 que supra est et non quicquid fuerit a malo est supra hec iam que per-
 erunt a quo erunt. Post hec si quis ait te percussit in dexteram ma-
 xillam conuerte ei et alteram. et volenti tecum in iudicio contem-
 dere et auferre tibi tunicam tuam. proijce ei et pallium. et si quis
 te angariauerit mille passus vade cum illo alia duo milia et pe-
 tenti te da et volenti mutuari a te ne auertaris ab eo. Ad hec quod
 dicemus. Pro singulis enim his lachryme tantummodo pro-
 ferende sunt et consilio habenda est. Aperte enim contra hec
 omnia militamus. Ad iudicia enim et rixas ac bella consurgi-
 mus. Datu autem aliquid ex his que scripta sunt ac ferre tol-
 leranter. neque in verbis neque in rebus amplectimur. Sed et si in
 aliquo vel leuiter pulsemur continuo velut fere bestie insurgi-
 mus. Quod si proferas mihi aliquos qui forte contempserunt
 censum suum et pauperibus largiti sunt. Post hec vero de

A iij

specti pro penuria multa passi sint mala et quasi nec mandata nec scripta sint hec contendunt paucos et valde raros tales inuenies. Quod et si ostenderit aliquem non tamen talem qualem euangelij sermo describit philosophum demonstrabis. Hic enim euangelicus philosophus: non is tantum: qui sponte dederit describitur. Letus namque est et exultat qui sponte largitur: sed qui iniustus et iniuste direptus sit: et constanter toleret ac patienter. Et quid dico tollet patienter. Amplius aliquid et excelsius christi sermo componit magnam nescio quid et imensum est quo sublimare animas voluit: quod ad perfectionis culmen inuitat. Non solum inquit iniuriam patiens: nihil iracundie moueas aduersus eum qui iniuriam facit: et non solum pro his que abstulit non indigneris. sed et si quod tibi forte subrelictum est id sponte largire ei qui abstulit totum. Cum enim is qui ad diripienda que tua sunt iniquo spiritu venit succensus si te prolixior rem reperit in largiendo quam ille venerit in diripiendo. Quamuis sit ille ferus: quamuis imanis et barbarus: erubescet bonitatem tuam mitigabitur a furore resipiscet continuo ac facti pigebit: et suum quidem peccatum abhorrescet. cui vero virtutes animi mirabitur et amabit. Sed hunc ego ubi nunc inuenio? Cuius autem talem vitam mirabor? Cuius autem tales actus reperiam: solum scriptum sortassis hoc ligare in diuinis libris. potero: geri autem vel operibus impleri nescio si videbo. Nolo enim nunc mihi aliquem proferas passum iniuriam: patienter tulisse. Hoc enim potest fieri: et pro eo sortassis quia vicem reddere qui passus est: ac similia referre non potuit: aut et si potuit tempus sortasse non habuit: aut propter dei timorem non fecit: per omnia potuit. Sed et si tempus fuit et se continuit: demum ei patientie palmam. Nunquid nam hoc et facere potuit: ut cupiditate nocendi non expleret solum: sed etiam superaret: et plus cederet quam expetebat: ac violenter que sua sunt auferenti offerret etiam reliqua: et voluntas etiam ea largiret: que iam cupiditas non querebat. Amplius aliquid adhuc et eminentius christi philosophus docetur a christo. Nunc inquit qui diripuerit que tua sunt: qui leserit: qui nocuerit non solum donis largioribus cumula: sed et dilige et amicum habeto et tota caritate stringe. inquit ut oves pro eo: et deo precor pro anima eius effundas quod utique iudicium summe et perfecte

5

ete dilectiōis est. Verū ne iterum putes hec cohortatorie magis
q̄z vere dici etiā necessariam huius dicti cām sermo diuinus ex-
ponit. At nāqz. Si enim dilexeritis eos qui vos diligūt que vo-
bis merces est. Nōne z gentiles hec faciunt? Vides ergo qz vo-
lens discipulos suos xps prestantiores esse ceteris hoibus: iccir-
co hoc eos facere docuit. Sed si nos nec in his publicanis: nec
gentilib⁹ efficiamur meliores. nōne lugendi z plangendi sumus?
Quinimo tm̄ nobis deest: z intm̄ longe sumus a diligēdis inimi-
cis vt nec amicis qdez amoris vicem: caritatisqz reddamus: sed
ecōtrario odio hēamus etiā diligentes. Cū enim emulamur z i-
uidemus bonis: z oimode vel in dictis vel in factis existimatōes
eorz: laudesqz subruī volum⁹: z obscurari: qd aliud est nisi sūmi
odis: z extreme inuidie indicium. In quo utiqz non soluz agētilib⁹
z publicanis nequa qz differrim⁹: sed etiā multo inferiores existi-
mus. Christus enī nos orare pro calūniatoribus iubet: nos insi-
diasset dolos etiā amicis cōcinnamus. Christus maledicentib⁹
bene dici iubet: nos ecōtrario: aut priores maledicim⁹: aut ma-
ledictis alterius multiplicata maledicta restituim⁹. Nōne tibi vi-
dentur vt dixi oimodis cōtraria esse pceptis xpi que gerimus. z
magis pugnā esse nobis cōtra eū qz obedientiā. Nam uanaglo-
rie iactantiam: z superbie tyranidem quas ille qdem verbis suis
dextruit. nos autez gestis nostris z operib⁹ edificamus: qualiter
exponam? Cuius quidem a nobis vexilla z in orationibus z in
ieiunijs atqz helemosynis perferuntur z ceteris oibus rebus ge-
stisqz nostris aptantur cuiqz velut emptā mancipia subiācemus
z ceruices nostras omnib⁹ eius ludibrijs subiugamus. Tantus
enim hominib⁹ diuinorū preceptorum contemptus inest: vt eti-
am si quid facere videant ex mandatis. Ne ipum qdem deo qui
mandauit impēdant: sed deceptioni vane iactantie z inaniglorie
que gesserunt consecrēt ita vt in vtroqz modo pati dāno seriant
z cum facere videntur que mandata sunt z cum omnino non fa-
ciunt. Sic z ex omni parte hominum genus inter suos laqueos
malignus inxuit. Quod z si quis potuerit ab istis se nexibus ex-
vere: cautiusqz z attentius que mandata sunt adimplere: malum
ingens superbia cōtinuū iudicij on qua est lapsus diaboli. Nec

enim illum etiā deiecit. quāto magis hōmīnez. Quā qui incurrit nō solum ea que consecutus est. sed et semetipm pariter perdet. Ego aut̄ noui plurimos eorū precipue qui videtur distribuere i digentibus pecunias suas nō solū superbie vel iactantie incurrisse se lapsus sed et alios multos. Nonnulli enim ob hoc largiuntur ut ament aut his certe quos amāt. aut quorū personas erubescunt. S; et alias his similes occasiones incurrit per quas nō iam mā dato dei opus qđ factū est assignetur. sed humane voluntati. Cū ergo tot mala et talia sint que corrumpunt actus hoīum etiā bonos quis hominū facile saluari pōt qui hec incurrit mala. Jā vō illud qđ scriptū est. dimitte nobis debita nostra. sicut et nos dimittimus debitorib; nostris. Quis nam est ex oibus nobis qui cuz fiducia hec audeat dicere deo. Quia et si nihil mali faciam; inimicis et debitorib; nostris. habem; tamē intra nos insanabile vulnus offense. Christus vō nō ita vult nos ignoscere delinquentib; s; ut amem; eos et orem; p; ipsis. Nā si tūmō nō ledas cū q te lesit auertas te tñ ab eo nec libēter videas manet sine dubio vuln; i pectore. et dolor augetur i corde. Quod si ita est nondū utiq; qđ xps mādauit impletur. Nūqd tu ita vis tibi ppitiū fieri deū. ut nō qđ te ledat. auertat se tamē abs te et peccatoruz tuorū memoriā gerat. et te videre nolit. Igitur qualem vis erga te esse deū. cuz delictorum veniā pscis tales te exhibere debes. iis qui deliquerūt in te sicut et sapientiū quis scribit; dicēs. Homo homini tenet irā et a deo querit sanitates. Et si ipse erga hoīem similem sibi nō habet misericordiam. quomodo pro peccatis suis exorat deū. Cū ipse caro sit et teneat iracundiam quis repropiciab. ē pro peccatis eius. Vellem silere iam et hucusq; progressus finem iponere sermonib; meis. erubesco enim cōfundo; ultra pcedere. Belluz nāq; hoc quo impugnam; mandata christi. et inimicitias quas aduersus eum gerim; magis. magisq; prodit sermo procedens. Sed quid iterū; proderit tacere cū rebus ipsis arguamur etiaz tacentes. Quō autem latebimus eum qui nouit corda nostra et iudicaturus est ea? Quid ergo dicam de mandato illo quo iubemur non thesaurizare sup terram. Quod forte quidā faciūt pauci. ceteri vero quasi ecōtrario audierint. preceptum. et quasi dictū

sit ad eos thesaurizate vobis omnino sup terrā. Ita relinquentes
 celum adhaerūt terre et insaniunt erga pecūias cōgregandas. to-
 tūq; affectu deū qdēz oderunt. diligunt aut māmona. Quod au-
 tem dictū est nolite cogitare de crastino. nec audire ego scio ali-
 quem nec oīno seruare et ppter ea de hoc mādato dicere aliquid
 erubescō. sed cū confusione pretereo. Et enī oportebat nos quo-
 cūq; pacto loquente xpō et pronunciantē nō dubitare sed crede-
 re. nūc vero etiam cum et causas et rationes adhibeat mandato-
 rum suorū. atq; exemplis ea validissimis muniat. nec sic quidēz
 erubescim⁹. Ppter hoc enī et auū que nō arant neq; semi-
 nant. et liliorū que non nent similitudines posuit. vt nemo dubi-
 tarer. et tamē nos sicut gentes aut forte etiaz desperabilius aliqd
 gentibus de his singulis cogitando cōsumimur: et cū de ijs neq;
 orare iubeamur nos oē studium erga hec impendimus. Sed de
 hoc vt dixi mandato erubescens plura dicere ptereo: ad sequen-
 tia demum venio. si forte alicubi solacium qualecūq; mei pudō-
 ris inueniaz. quid ergo sequitur post hec. Nolite iudicare inquit
 vt non iudicemini. Ego solatium confusionis mee inuenire cre-
 debam. sed uigmenta nunc reperi. Si enī etiam nullum pecca-
 tum a nobis aliud fuisset admissum. pro hoc solo gebenne nos
 tradī satis abundeq; sufficeret. Quippe qui i aliorum delictis se-
 ueri et amarissimi iudices residemus. nostras autem trabes ocu-
 lis infixas. proprijs non videmus qui aliena etiam minimas sol-
 licite perscrutamur. et ad condemnandos ceteros omne vite no-
 stre tempus absumimus. A quo vitio neq; seculi hominem neq;
 monachorū vllum facile inuenies liberum. Et quidem cum tā-
 ta sit in hoc posita cōminatio. Diuina enī sentētia dicit. In quo
 iudicio iudicaueritis etiam ipsi iudicabimini: et in qua mensura
 mensi fueritis in eadem remerietur vobis. Cum ergo mali huius
 pena quidem tanta sit posita. Libido vero aut voluptas. vt in
 ceteris solet peccatis ex hoc nulla summatur. omnes tamen festi-
 ni ac precipites huic se vitio subiugarunt. tanquā si studium no-
 bis et certamen esset prepositum quis ad hoc malum prior om-
 nium perueniret. Sic ergo non per vnā sed per omnes. vt ita di-
 cam vias. et per omnes aditus currimus et festinam⁹ poccupare

gebenne ignes: et non solum pro his que laboris aliquid et contentie videntur exigere prout in ea ruimur. sed o[mn]e pro his que leuia sunt et neque necessitatis aliquid: neque illecebre queque continetur aut voluptatis: pari linea utrobique p[ro]uaricationis d[omi]namur. Arguimur enim ex his facilibus et leuibus: que etiam in illis que non videntur laboriosa esse. propria ignauia deliciaque delinquimur. Nam dic mihi quid laboris habet ut non iudices alium neque peccata aliena discutias neque ademnes proximum tuum. Immo magis vero indiscutiendo et pergrando aliena commissa labor est: et iudicare de alterius mente summa difficultas. Quis vero hoc audiens credere aliqui possit que cum possimus sine labore suare mandatum: laboramus et nitimur ut p[ro]uaricemus. Et si per otium et negligentiam peccaremus: esset fortasse aliquid venie: his qui laborare nequiuissent. Vbi vero laboratur ut peccetur studiūque adhibetur et contentio quatinus p[re]tereat mandatum que est qui pro hoc malo veniam speret. Hoc enim est contendere aduersus eum qui p[re]cepta dedit et libellum legibus eius inferre. que et re vera ipse pronunciauit de p[re]ceptis suis: que nihil in eis laboriosum sit et nihil onerosum dicens. Iugum enim meum suauis est et onus meum leue. Et nos e contra grauiamur que ille leuia constituit: et que ille suauis promulgauit: nos facimus amara peccando. Quod si laboriosum aliquid esset in p[re]ceptis deceter et merito virtutem labor committat p[ri]ma ei p[ro]posita sunt post laborem. Hunc vero infelix anima ne hanc quidem reuerentiam diuinis legibus dabit: ut silet et quiescat ne ad p[ro]uaricationem laborando pueniat: queuis sint aliqua in quibus paululus laboris est adhibendum. in his dicitur in quibus paulus dicit. Nam quod in p[re]senti est momentaneum et leue tribulationis nostre. supra modum in mensuram eterne glorie pondus operatur in nobis. Vides ergo etiam quequid in p[re]senti est leue esse etiam si tribulatio sit. Quomodo leue? Quia imensum pondus future glorie leuem facit p[re]senti ipsa tribulationem: etiam si sensibus nostris grauis esse videatur. Denique et ipse causas inconsequenter exponit: quibus leue dici debeat. quicquid passio presentis temporis intulerit. At enim. Non respicientibus nobis que videntur. sed que non videntur. Que enim videntur temporalia sunt. Que autem non videntur eterna sunt. Sed videamus: quid alia domini mandata contineant.

- 7 -

Nolite inquit dare sanctum canib⁹ neq³ prosciatis margaritas vestras ante porcos. At nos laudis amore et iactantie initio corrupti etiam huic precepto straria gerim⁹: atq³ hoibus neq³ intellectum purum neq³ sanam fidem gerentibus insuper etiam peccatorum malis innoxie sine ulla discretionemisteriorum secreta nudamus: et priusquam mentis ipsorum propositum a nobis vel sensus capacitas explorata sic diuinorum dogmatum veneranda eis archana committimus: et quibus prima rudimenta vix dum tradi oporteret interna eis abdita diuine scientie diuineq³ sapientie patefacimus. Propterea denique nonnulli ubi imundis ut ita dicam pedibus sancta nostra calcarunt et pleno sordibus pectore hauserunt purum diuine scientie poculum: non solum euouerunt quod hauserant: sed et contradixerunt et transuersi sunt et insurgentes in eos iniurijs et maledictis atq³ accusationibus eo opprobrijsq³ ruperunt. Et ita ne nobis quidem ipsis et vite atq³ existimationi nostre parcimus. dummodo preuaricemur diuina precepta et non solum in hoc. sed interdum et in eo preuaricamus precepti huius vim: cum eos quos nouimus imunde vite homines violentos rapaces ipuros et per omnia porcis et canibus similes diuini eos sacramenti participes effici patimur. Adultum est si velimus singula queq³ mandata discutere: que omnimodis in contemptu habentur ab hominibus: ut illud quod insequentibus debet quodcumq³ vultis ut faciant vobis homines: ita etiam vos illis facite. Nos e contrario facimus omnia hominibus que ipsi nolumus perpeti: et rursus qui iussi sumus per angustam viam incedere per latam semper incedimus. Et quidem quod homines latam viam spaciosamq³ gradientur non valde mirum est. eos autem qui videntur crucem suam substulisse: et sequi christum per hanc latam et spaciosam velle incedere: nonne tibi prodigiosum videtur? Denique monachi cum demonastris requirunt et de locis habitationis percontantur. ante omnia si requies sit in loco: si abundant omnia: si aquarum copia defluat. Sed et si de heremo requirant: etiam ibi ante omnia requirunt ac derequie tractant et de oportunitate ministerij corporalis. Jam vero si ad apostolicam dispensationem vocaueris: aut ad aliud ministerij diuini iniungere volueris prima statim sollicitu-

do et prima verba ista sunt si est ibi requies quod eundem est. si inueniantur que necessaria sunt abundanter si nihil desit eorum que lata et spatiosa via deposcit. Quid ais o homo? Quid loqueris artam viam et angustam iussus es ambulare. ut quid de requie. ut quid de abundantia percontaris. Per angustam ianuam transire iussus es. ut quod amplius requiris ingressus. Est aliquid ista permutatio nequius. Est aliquid ista peruersitate deterius. Verum ne existimes me hec dicentem alios inculcare. iam nunc tibi de meipso inquit narrabo. Et enim cum sedisset in animo quondam relicta urbe transire ad habitaculum monachorum ego scio quod sollicitate perscrutabar. unde nobis in illis locis que necessaria sunt corpori preberentur. et si possibile esset et recentis et diuini panis habere quotidie copiam. Sed et illud non segniter requirebam ne forte eodem oleo olla et lucerna esset aptanda. si non leguminis grauis et solitarius cibus sumi iuberetur. Sed et si vi operis aliquis grauis esset exactor ne forte fodere terram cogerer. aut ligna deferre. aut aquam humeris portare. vel cetera huiusmodi exhibere ministeria. ita omni sollicitudine pro requie corporis percontabar. Et quidem qui principibus seculi ministrant ac rei publice negotijs inseruiunt horum nihil requirunt. sed tantum aliquid lucri temporalis habeat locus militie eius. Quod si hoc solum esse cognouerit iam nullus refugitur labor nullum periculum vitatur. nulla indignitas excusatur. Seruilia etiam si ab ingenuo deposcantur officia non negat. peregrinationes longissimas periculosissimasque non respuit contumelias cruciatus permutationesque temporum ferret. omnem sustinet laborem spe lucri. nec timet ne forte ab ipsa miserabili spe decipiatur ac decidat nec iam immaturam peregrinis in locis mortem et subitam peritescit. Separationem quoque suorum conjugis etiam ac liberorum absentiam tollerabiliter patitur. Non denique patrie non carorum mollitur affectu. sed desiderio et cupiditate pecunie velut amens effectus agitur et amore eius accensus. nihil laboris sentit nihil doloris intelligit. Nos econtra qui non pecuniam querimus si sapientiam nec terram sed celum petimus et ad celi diuitias festinamus. quos neque oculus vidit neque auris audiuit nec in

tor hoīs ascendunt. hec inq̄s q̄rentes ⁊ pro hīs celo ip̄i vim pa-
 rātes inferret de rege corporis p̄contamur. Uide quāto misero-
 res illis sum⁹ ⁊ molliores. Quid dicis o hō? Qd̄ agis? Celus pa-
 ras ascēdere ⁊ regnū celi iuadere: ⁊ iterrogas ne q̄ tibi difficultas
 occurrat in it. nere: ne qd̄ asper⁹ tibi in via accidat. aut laboriosus
 ⁊ nō erubescis nō pudore oppressus sub terra temetip̄m defodis
 Si. n. hec oīa mala tibi occurrēt si vniuersa tibi p̄cula iminerent
 si puīa si iniurie. si ignominie si calūnie si gladius si ignis si ferrū
 si bestie si p̄cipitia si fames si egritudo ⁊ cuncta q̄ vel dici vel exco-
 gitari possunt mala super te irruent. dignū aliquid erat: Nōne ti-
 bi hec omnia pro tantis ac talibus caulis ridenda p̄sus ⁊ sper-
 nenda penitus viderentur? Anilis anime est metus hic ⁊ effemi-
 nate. Erit ergo ita abiectus aliquis ⁊ infelix erit ita degeneris ani-
 mi: vt celum cupiens ascendere de terrena requie cogitet quā nō
 solum requirere. sed etiam preparatam recipere indecorum est.
 Aut nō tibi videtur absurdū vt hi quidam qui humano amore
 flagrant totā mentē suam totāq̄ cogitatōem in illis hēant quos
 amant. ⁊ si absentes corpore sunt cogitatōe tamē cū illis sunt. nec
 aliud aliqd̄ sibi dulce esse in p̄senti vita deputant. nisi ipsos vi-
 dere si liceat. aut si id non potest de ip̄is absentibus cogitare. nos
 autem qui amore sancto incorruptoq̄ flagram⁹ omissa cura
 ⁊ sollicitudine ei⁹ quem amamus requirimus ea que amores no-
 strum non solum nil iuuare. sed impedire plurimū possunt. Nō
 video carissime q̄ aliqs nostrū. vera ⁊ p̄fecta cupidine celestiu⁹ te-
 neatur. alioqn̄ oīa que videntur esse grauiā vmbrae putarem⁹
 ⁊ risum. Et hoc nō ego ex v̄bis meis. sed illius q̄ huiusmōi amo-
 re insaniuit insania salutari docere tēptabo. illuz dico xp̄i amato-
 rem. qui tāto igne amoris ei⁹ exarsit vt moras vite huius ⁊ dila-
 tionē p̄fectiōis sue q̄ redire morabat̄ ad xp̄m igemisceret ⁊ dole-
 ret ⁊ q̄relas suas p̄ hec v̄ba signaret. *Politi* inq̄t in tabernaculo
 isto ingemiscim⁹. Et iterū delideriū hīs dissolui ⁊ cū xp̄o eē mul-
 to. n. meli⁹. S; qm̄ inq̄t hoc placet illi quē amo p̄manere i carne
 necessariū pp̄ vos. *Et. n. fides xp̄i p̄dicet. ⁊ vt ipse ab oib⁹ amē*
pp̄terea ⁊ tamē ⁊ sitim ⁊ nuditatez ⁊ vincula morte⁹q̄ sustineo
⁊ maria pericula ⁊ naufragia cunctaq̄ oīno que inferunt in me

libens perfero: et non solum nihil horum mihi graue est. sed et pro
his omnibus glorioꝝ. Causa autem mihi gloriandi pro his ca-
ritas christi est. In ihs inquit omnibus superamus propter eum
qui dilexit nos. Quod si amor hominũ frequenter mortem subi-
re persuasit. quomodo non amor christi. non solum laboris pa-
tientiam: sed etiam mortis tolerantiam persuadebit: sicut et huic
amatori eius quem supra ostendimus: omnia pronihilo ducen-
ti dum nimis amori eius inheret. Neq; enim videbatur sibi esse
interris neq; presentem hanc vitam cum hominibus ducere: sed
tanquã si iam esset in celis: et cum angelis haberet conuersatio-
nem suam: et quasi facie ad facie conspiceret bona futura. ita sper-
nebat cuncta que in presentĩ vita vel delectabilia vel tristia vide-
bantur. Nulla ei cogitatio nullus sermo derequie erat. quod nos
et frequentius et sollicitius q̄rimus. sed clamabat dicens. Et q; in
hanc horam et esurimus et sitimus: et nudi sumus: et colaphis ce-
dimur et laboramus operantes manibus nostris. Maledici-
mur et benedicimus. Persecutionem patimur et sublinemus.
Blasphemati deprecamur. Tanq; purgamenta huius mundi
facti sumus omnium peripsima vsq; adhuc. Per singula enim
oculos mentis sue conuertens ad celum: et decore celestium tra-
ctus reuerti ad terrena rursus recusabat sed sicut is qui in pau-
p̄tate positus intra vile et humile tugurium vix si forte regez vi-
deat auro multo et margaritis ac purpura refulgentem: ultra ias
non vult tugurij pauperis recordari ne penurie sue ad animum
reuocare memorias. sed agit omnia quatinus possit a splendore
gloria regis: quam cõtuens admiratus est: et dilexit inseparabi-
lis effici: ita et paulus vbi perspexit illa que in celis sunt contem-
psit ista que egestatis et squaloris in terris plena sunt: et cum homi-
nibus quidem pro necessitate terreni corporis conuersabatur. mē-
te vero et sollicitudine: totum se illuc transferebat: quo eum amo-
ris sui ducebat intentio: etiam si triste hic aliquid perferebat. ani-
mo ibi occupato nõ sentiebat: et si delectabile et suaue aliquid vi-
debatur. illa delectatio et illa suauitas quam per spiritum contue-
batur delectationes huius suauitatis obscurabat. Instantũ enĩ
succensus erat igne christi: vt ei etiã si flãmas mortales adhibeas

nesciat non sentiat non vratur. Multo naq̄ vehementior ē ignis
 xpi quo vratur per amores. Non enim erat sicut nos mercenarij
 qui timore gehenne regnum christi requirimus: sed ille alio quo
 dam pacto multo prestantiore ⁊ beatiore desiderio constrictus:
 ita fert omnia vt ex his quas patitur penis solatia magis amoris
 sui capiat q̄ dolorem corporis sentiat. Ita enim totam mentem
 eius deuinxit amor christi: vt etiam hoc ei quod preceteris ama-
 bilius erat esse cum christo rursus id ipsum quia ita christo pla-
 ceret contemneret: sed ⁊ celorum regno quod videbatur labo-
 rum esse remuneratio pro christo nihilominus carere pateretur
 ab ipso etiam christo anathema esse, pro christo optabile habe-
 ret. Sed fortasse minus planum videatur esse quod dico, quod
 tamē si explanare voluero tunc iam non obscurum sed incredibili
 le videbitur his dūtaxat ipsis quibus prius videbatur obscurus
 Quod tamē etiam beatus ipse q̄ incredibile nobis futurus esse
 perspexit cum quadam protestatione signauit dicens. Veritates
 dico non mentior testimonium mihi perhibente consciētia mea:
 in spiritu meo: quoniam tristitia est mihi magna ⁊ continu⁹ dolor
 cordi meo. Optabam enim ego ipse anathema esse a christo pro
 fratribus meis. Et tamē cum protestatus sit ⁊ conscientiam suam ad
 testimonium iuocauerit adhuc minus credibile videtur apud ho-
 mines q̄ ab ipso velit anathema fieri: pro quo vult ⁊ anathema
 fieri. Quid vero illud est q̄ cum disputasset de his que in hoc se-
 culo agerentur malis addit ⁊ dicitur. Quis nos sperabit a carita-
 te christi: tribulatio an angustia: an persecutio: an fames: an nudi-
 tas: an periculum: an gladius. Et enumerans omnia que in ter-
 ris sunt ascendit etiā in celum ⁊ ostendere volens quia nihil ma-
 gnum est si contēnat terrena supplicia propter christum. adiecit
 etiam hoc, q̄ neq̄ angeli: neq̄ principatus: neq̄ virtutes: neq̄
 presentia: neq̄ futura: neq̄ altitudo: neq̄ pfundū: neq̄ alia crea-
 tura poterit nos separare a caritate dei que est in christo iesu do-
 mino nostro. Quod autem dicit tale est. Nō solum homines ab-
 strahere me non possunt ab amore christi: sed ne angeli quidem
 neq̄ omnes virtutes celorum si conueniant in vnum ab eius ca-
 ritate separare me possunt: nec si a regno decidere me necesse sit.

p
 ca.
 um
 ubi
 pa-
 buic
 uen
 si esse
 res sed
 ratio.
 a sper
 vide
 d nos
 q̄ in
 vis ce
 edici-
 nus.
 mundi
 enim
 tra-
 pau-
 q̄s vt
 tra ias
 num
 dore
 rab
 item
 pomi
 f. me
 amo
 ani
 id vi
 onue
 i eniz
 beap

aut etiam in gehennam tradi pro christo: ne hoc quidem metuendum est. Quod enim ait altitudo: et profundum vita: et mors non aliud mihi iudicare videtur quam regnum celorum et gehennam. Hec autem dicebat non quod angeli affectare possent eum aliquando a christo separari. sed etiam ea que impossibilia sunt verbi gratia fieri posse dixit magis quam se a christi amore seungi ut per hec quanta in eo vis esset dei caritatis ostenderet atque omnibus ante oculos poneret. Hic enim amantium mos est: ut amorem suum silentio tegere nequeant: sed necessarijs suis et caris efferunt et produnt: et flamas suas intrapepecto cohibere non possunt. Enarrant frequentius ut ipsa assiduitate narrandam mensuram amoris sui solacium capiunt et refrigeria amoris assumunt. Sic ergo facit beatus hic et eximius amator christi. Omnia que sunt et que erunt queque accidere possunt et que omnino accidere non possunt: simul sermone complectitur visibilia et invisibilia omnes requie cunctaque supplicia: et quasi non sufficientibus bonis solis ad amoris sui vim et magnitudinem completendam assumit et tristitia. Sed et ea que non sunt commemorat ut ostendat quod etiam si essent ea que non sunt. se tamen mouere appposito aut mutare non possent. Hec creatura alia utique de his dicit que non sunt. Quod si illi non sufficiunt omnia que sunt ut moueatur a caritate dei: que est in christo iesu: sed et ea que non sunt prouocat quodammodo ad certamen et ab initio ad tam excelsa conscendit nos qui iubemur eius esse imitatores ne istas quidem ferimus tribulationes: que communes nobis habentur cum ceteris sed dissoluimur et relaxamur: et quasi febribus fatigati deficimus ac tam longa et diuturna egritudine consumpti: de omni sanitate spe penitus desperamus. Sed et si aliquis nobis exempla apostolorum adducat imedius: et dicat sequi nos debere et imitari vite eorum propositum gestorumque regulas custodire. respondebimus statim quia nobis impossibile sit illos imitari et virtutis eorum tenere mensuras. Quod si etiam causam percontetur quis continuo stultam illam responsionem absurdamque proferimus dicentes. Ille paulus erat. ille petrus erat. ille iohannes erat. Quid est ille paulus erat. dic mihi et quid est ille petrus erat: Nonne eiusdem nature erant cuius et nos? Nonne eadem via ingressi sunt hunc mundum

dum qua ⁊ nos. Nōne eisdem cibis utebantur: atq; eūdeꝝ respī
 rabant aerem? Nōne eisdem vite vībus agebantur. Nōne aliq
 corum etiā cōiugia expert: sunt ⁊ liberos procrearūt. Quidāꝝ
 vero ipōrum etiā opifices cōmuniū artium erāt. Alij vero ⁊ la
 psus perpeſsi sunt peccatoꝝ. Atq; in vltimū malozum baratruꝝ
 deciderunt. Sed multum inquit gratie illi acceperūt a domino.
 Si quidem mortuos suscitare iubemur: aut oculos apire cecoz
 aut mundare leproſos: aut claudos erigere: aut demones effuga
 re: aliāq; ſimiles ſanare egritudines ſi operationū virtus quere
 retur locū haberet iſta reſponſio. Si vero vite a nobis obſervan
 tia conuerſatioiſq; requiritur ⁊ obedientie. ratio qd facit adhec
 iſta narratio. Et tu enim accepisti gratiam per baptismum ⁊ par
 ticipium ſpūs ſancti cōſecutus es. etiā ſi nō ad hoc vt ſigna fa
 ceres: ſed quātum ſufficeret ad hoc vt recte vite inocentiaz custo
 dires. Et ideo perditionis noſtre cauſa nulla alia ē quā: negligētia
 noſtra atq; deſidia. Sed chriſtus in illa die remuneraturum ſe. p
 mittit nō eos qui ſigna ⁊ prodigia ſed eos qui ſua p̄cepta fecerūt
 dicēs. Venite benedicti patris mei precipite regnū quod vobis
 paratum eſt ab origine mundi. Non dixit qz mirabilia feciſtis:
 ſed quia eſuriui: ⁊ dediſti mihi manducare: ſitui: ⁊ dediſti mihi
 bibere peregrinus fui: ⁊ collegiſti me. nudus: ⁊ operuiſti me in
 firmus: ⁊ vilitaſti me in carcere: ⁊ veniſti ad me. Sed ⁊ beatos
 non dicit eos qui ſigna ⁊ mirabilia fecerunt: ſed humiles ſpiritu
 man. uetos: lugentes: ⁊ eſurientes: ⁊ ſicientes iuſtitiam pacificos
 mundos corde. atq; eos qui perſecutionē patiunt. ppter iuſtitia
 Auſq; enim inſignozū opere ⁊ mirabilium beatitudo ponit ſed
 in explectione mandatoꝝ ⁊ proſecutione virtutū. Nam ⁊ illi ipi
 beati qui hec fecerunt. nō ideo nobis in admiratiōe ſunt: quia ſi
 gna oſtenderūt ⁊ prodigia. hoc enim totū gratie dei fuit: ſed pro
 animi virtutibꝝ magni habent ⁊ clari. Quod utiq; nutu qui deꝝ
 diuino ⁊ gratia celeſti pprio tamē ſtudio ac labore operati ſunt.
 Nō ego ſum qui hec dico. ſed ille ipſe imitator xpī. Cū enim ad
 uerſum pseudo chriſti apoſtolus ſcriberet: atq; inditia pbe do
 ctrine in. nuſq; pbe. diſcipulos edoceret nō dixit ex mirabilibꝝ
 ⁊ ſignis intelligi debere miniſtros chriſti ſz ait. Miniſtri xpī ſunt

B

tuē
 nō
 Dec
 cbi
 fieri
 ma i
 po.
 te.
 mt: ⁊
 quen
 piat
 imus
 pollit
 ctitur
 a ſuffi
 mple
 eat vt
 appo
 dicit
 mo.
 ſunt
 ſia cō
 m ſe.
 erit
 cim?
 mita
 apo
 ri vi
 debi
 eoz
 conti
 ntes.
 pau
 n na
 mun
 dum

et ego. Tanquam minus sapiens dico plus ego. In laboribus plurimis
in carcere abundantius: in plagis supra modum: in mortibus fre-
quenter. A iudeis quinquies quadragenas una minus accepi. Ter
virgis cesus sum: semel lapidatus sum. ter naufragium feci. Die ac
nocte in profundo maris fui. In itineribus sepe. Periculis fluminum
periculis latronum: periculis ex genere: periculis ex gentibus: pe-
riculis in ciuitate: periculis in deserto: periculis in mari: periculis
in falsis fratribus. In labore: et fatigatione: in uigiliis frequenter.
In fame: et siti: in ieiuniis: multis. In frigore et nuditate. Preter
illa que extrinsecus in me percurrunt quotidiana sollicitudo omnium
ecclesiarum. Quis infirmatur et ego non infirmor? Quis scandaliza-
tur et ego non uxor? Uides pro qualibus et quibus gestis mirandi-
funt apostoli. Nam qui signorum et mirabilium gestis perbari uolunt
non possunt. perbi uideri: quia et ipse dominus et saluator noster non dixit ex
signis et mirabilibus cognoscetis eos. sed ait. Ex fructibus eorum
cognoscetis eos. Et iterum dicit. Multi dicent mihi in illa die: domine
domine nonne in nomine tuo prophetauimus: et in nomine tuo demonia deieci-
mus et in nomine tuo uirtutes multas fecimus. Et tunc dicam eis: quia
non noui uos. Discedite a me operarii iniquitatis. Propter hoc autem
et discipulos monebat dicens. Nolite gaudere quoniam demonia uo-
bis subiiciunt: sed quia nomina uestra scripta sunt in celis. Uita enim
bona et actus perbi. etiam sine ignis et mirabilibus merentur coronam. In-
iqua autem conuersatio etiam si signa et prodigia fecerit supplicia non eua-
det. Et ideo superfluo hec querunt imo et periculose. Nam possumus
et ex his hereticis occasionem dare: si dicamus quia apostoli et omnes
sancti non ex proposito suo et labore mirabiles facti sunt: sed ex dei
gratia sola. Dicent enim. Et quid ergo prohibet omnes fieri tales. Si enim
gratia dei nihil querit a nobis. sed ipsa est que facit unumquemque perfectum
cur non omnibus ex equo infunditur: ut fiant omnes repetere perfecti. Non enim est per
sonarum acceptor deus. Sed quoniam non sola gratia dei hoc agit. requirit enim.
ut et nos quod in proposito nostro et uiribus nostris est expleamus. ideo uent
quod ad nos gratia dei. sed apud eos que digne expleret ea que in ipsis sunt perma-
net ab his uo que minus digne agunt cito discedit. ad eos autem que nec ini-
micum faciunt peruertendi ad dominum omnino non uent. Rectas enim mentes diligit
et sine succo perpositum. Quod est in paulo perspirans. sed adhuc alio itinere

videre incedere. tñ qz pposito recto z zelo dei hoc agebat. dicit
 de eo dñs: qz vas electois est mibi vt portet nomē meū corā gen
 tib⁹ z filijs isrl. Hec at testat⁹ est de eo pūsqz ei grā dare. Ad er
 go nos metipos seducam⁹ dicētes. ipossibile esse vt sit aliqs sicut
 paulus. Si qdē signoz z mirabiliū ac sapie grē ei⁹ pteplatōe nul
 lus poterit eē paulus. in te aut rō z puerlatōis diligētia psto ē vo
 lēti imitari illū. Qd qz nō sit volūtas inculpa est. Sz nescio quō
 i hoc stultitie decidi vt paulo siles aliquos ex ijs q nūc viuūt ho
 mines regrā. vtinā vel tertio vel qrtō: post ipm loco inueniri pos
 sit aliqs. Et ideo lugendū est. z ideo flendum z per totā vitā plan
 gendum vt vel sic occupata in luctu: z lachrymis anima erube
 scat aliquando peccare. Deniqz requiramus a lugentib⁹ istos di
 co p caroz suoz amissiōe lugētes z inegestate positos: z nō qles
 cūqz humiles z inegestate positos. sz illos potētes z diuites inde
 litijs agētes: qui vtrū z voluptati viuūt: q prandia vsqz ad vespe
 ram cenā imediū noctis extendūt. q aliena diripiūt. z ppa pfun
 dunt istos ipsos iterogem⁹. si qñ aut vnūcuz p filium. aut vxoz
 ppreptū. cito plangit maritū. quō velut fulmine quodam icca ani
 ma contremescit. z in stuporem vertitur aufugiunt continuo. nec
 vsqz apparēt ille molles z resolute delitie nufqz ventris cura aut
 sollicitudo carnis habetur. sed acerrime continentie introducitur
 philosophia abstinet ab oibus aguntur extenta ieiunia iuges vi
 gilie humi reqescitur. summū silentiū quies magna humilitas vl
 tima mansuetudo ineffabilis miseratio immensa etiā si auferatur
 omnia etiā si diripiantur nihil pro his animus curat nihil mo
 uetur. Etiam si igne concrementur vniuersa. z census pariter cuz
 domibus pereat non indignatur non irascitur. Adultos ego no
 uī post amissionem carozum nec vrbes habitare voluisse: sed
 comigrasse ad agros atqz ibi ieiunam. z sobriam duxisse vitam
 cum omni silentio z quiete. Alios memini in ipsiis defunctorum
 suozum sepulchris habitaculum posuisse atqz inibi vitam simi
 lem mortuo trasegisse. Sed hoc mō interim donec dolor pque
 scat nihil curat aius nihil cogitat pcul ois illa infania pgregāde
 pecunie pcul ois cupiditas possidendi. honoris aut et ambitio
 nis apd eos glia tūc vere vt fenū et flos fenū videt. Qd talis qlis.
 B ij

er
ac
tū
e
us
er.
ter
us
sa
di
lūt
re
m
ne
ci
qz
ūt
o
m
ni
va
is
is
xi
m
nū
p
n.
it
va
it
re

si quis flāmaz tristitie in cinerē verteret. Et ita ex omni parte ani
ma trāssertur ad philosophiam. vt deliciarū z suauitatuꝝ vite hu
ius nec sermo quidem vllus hēatur. imo potius si quid delecta
bile visum est. si quid gratū. id nūc amarissimū z odibile ducitur.
Nullus famulorum sed nec amicorū quideꝝ quisqꝫ z familiarū
aliquid in auribꝫ eius loqui audebit. de his que huic vite vident
necessaria esse. sed tantūmodo de humanarū reruz caduco z fra
gili statu z de ceteris vite huiꝫ z lubricis rebꝫ sermo habet qꝫ va
rietas ac mutabilitas mortalīs vite philosophicis assertionibus
exponitur. atqꝫ ex omni parte anima p̄ dolorē lucri tanqꝫ in quo
dam sacrario collocata. nouis nūc de natura humana imbuit di
sciplinis vt agnoscere incipiat. z sentire p̄sentis seculi fragilitatem
qꝫ instabilis sit. z qꝫ cito fugiat omne qd̄ in eo magnū videtur. qꝫ
qꝫ fluxus z corruptibilis sit mundi status. vtqꝫ omnia tanqꝫ in
scena agant. Et quidē tūc vere nil seret probrose apparēt diuitie.
tunc feda videntur iactantia. Inunda. vero qꝫ ira qꝫ cōcupiscentia
ac libido nec ad extremas quidē ianuas lugētis accedit. sed hec
oia fugant oia exterminant. ita vt nec odor quidem horū vllus
occurrat. Una sola cogitatio lugēt. vnꝫ intuitꝫ imago defuncti ē.
Ille vultus ante oculos ponitur. ille aspectus menti atqꝫ animo
exhibet. Ipse ei cibus ipse potus est qꝫ si somnꝫ fuerit omnia inde
dicuntur. Ibi omnis requies. ibi omne solaciū. ibi gloria. ibi di
uitie. ibi potentia. ibi omnes delitie collocantur. Sic oportebat z
nos salutem nostrā lugere perditam. atqꝫ animā nostrā mortuā
lamētari. Et nihil amplius dicam exhibeamꝫ nos anime nostre
quod illi exhibēt carni aliene. Aut non extreme miserie est. vt hi
quidem qui filios aut vxores lugēt ad nihil aliud occupent men
tem suam. nisi vt defunctos suos quasi itueant. z illos semper ani
mo ac cogitatione cōspiciant. nos vero quibꝫ salus mortua. Et
regni celozū spes extincta est. oia magis qꝫ inde cogitamꝫ. Et il
li qdem etiam si regij generis sint. nemo tamē erubescit solēnita
tem lucri implere. sed humi resident. z cuz amaritudine lamētan
tur qꝫ vestē lugubrem sumūt. z oia faciunt q̄ ad afflictionē anime
z corporis spectāt. z neqꝫ qꝫ indelicis nutriti sunt cogitant neqꝫ
florem sui corporis respiciunt neqꝫ metu future ex afflictionē egri

tudinis deterrentur: sed omnia ferunt et insatiabiliter pferunt et non solum viri, sed et multo magis femine, etiam si valde fuerint delicate. Nos econtra qui non filios ut dixi aut uxores sed animas lugemus: et animam non alienam: sed nostram recogitamus egritudinem corporis: et recordamur quod in deliciis educati sumus.

Atque utinam hoc solum mali esset, nunc autem nec hoc quidem est quod nos impedit aut retardat. Quid enim dic mihi corporis viribus opus est cum cor coterere debeamus. Quid necessarie sunt vires corporis: ut pura deo fundat oratio ut peccatorum fiat recordatio: ut humilitas assumat: et superbia depellatur? Quid requiro corporis firmitatem ad arrogantiam reprimendam. Ita sunt enim in quibus placet deo. Quid laboris ista quod afflictionis requirunt. Et tamen quasi quidam in tollerabilis labor sit omittitur a nobis. Non requirit deus ciliciorum pondus: neque concludi inter angustias cellule: neque in obscuris antris: et tenebrosis sedere iubet hoc solus est quod exposcit a nobis: ut semper recordemur mala nostra: et ad auxilium reuocemur: et conscientiam gestorum nostrorum habeamus ante oculos, ut pro his supplicem deo: ut gehennam ponamus in conspectibus nostris: et angelis qui in die iudicii ubique discurrunt, et congregant de omni orbe terrarum eos qui tradendi sunt in gehennam ignis ac supplicii tradendi. Ponamus etiam et illud ante oculos quantum doloris est excludi ac proijci a regno celorum quod ut mihi videtur, grauius est ipsa gehenna. Nam et si ignis ille non arderet et immortalis illa pena non esset parata, hoc solum quod alieni efficiamur a deo et excludimur a bonis eternis nonne omni pena cruciabilius diceretur. Quod si non sufficiunt hec ad erigendas animas et incitandas ad spem, illud saltem ad memoriam reuocemus exemplum quod de virginibus refertur que ex cluse a thalamo sponsi sunt, propter olei defectum. Ponamus nosmetipsos in illis qui excluduntur, et videamus qui dolor et que pena sit, si cogitemus eadem et posse nos pati si negligimus. Est ne aliquis ita lapideus: qui hoc exemplo non moueatur et timeat ne similia incurrat? Possem quidem sermonem prolixius protendere: sed quia obedientie magis quam usus alicuius causa hec a nobis dicta sunt: etiam ultra quam debuimus euagati sumus. Bene enim noui quia si quis compunctorem requi-

B iij

rat hanc vere integre apud te heri inueniet: et a te melius doceri etiam si sileas. Sufficit enim ad compunctionem cordis videre te et intelligere crucifixam vitam tuam. Itaque melius docebo de compunctione cordis. sed nunc quidem viuentibus habitaculi tui inter ostendam et eos ad videndum te mittam. Si vero de posteris querit sufficiet eis si tua gesta cognoscant. propter quod obsecro te redde mihi itaque obedientie mee vice orationes tuas. ut non tam loquamur de compunctione cordis quam patiamur: quam docere et non facere non solum lucri nihil et damni plurimum confert. Grandis enim condemnatio est sermonem quidem suum componentem. vitam vero suam atque opera negligentem.

Explicit liber primus de compunctione beati Crisostomi Joannis. Incipit secundus eiusdem.

Et quomodo fieri poterit o homo dei
quod impas sterili menti
ut anima infirma et frigida compunctionis verba
pariat. Ego enim puto quod is qui in hac materia vult
aliquid dignum proferre ipse ante omnia debet saluari
hoc calore feruere et saluari hoc incendio prope igniri: quod possint et
sermones qui ab eo proferuntur ignire et accendere animas auditorum. Sed
nobis horum nihil adest. Procul enim procul a nobis sunt hec. nec
ignis iste. nec flamma intra nos est: sed e mortuo cinis est. Unde er-
go unde carissime accedemus in nobis hanc flammam qui nec sin-
tillam aliquam intra nos vigere sentimus. nec spiritus quo perficari possit
et accendi. Quomodo enim spiritus dignetur adesse anime confusionis plene:
quam peccatorum multitudo preterit. Ego nescio si dignum aliquid ex no-
bis possit exire. tu videris qui operantur tantum minus validis impas mi-
nistris. Nos qui temere prebebimus officium lingue. tu autem precare cum
qui sanat contritos corde: et qui dat afflictis patientiam quique erigit
de terra inopem: ut ipse in nobis accedat ignem illum: per quem pos-
sit omnis infirmitas anime decoqui: et omne quod aggravat animam exuri
quo subnixam penam suis anima tendat ad celum utpote leuior reddita
atque in illo vertice posita intueri de altissimis sedibus et despiciere
possit universam vitam huius que in terris agit vanitatem. Nisi enim

q̄ ad illam celsitudinē volatu animē diuiniore cōscēderit. nō po-
 terit terrā despiciere neq̄ ea que agunt in terris. Liber enim ei de
 supernis d̄ esse aspectus: liber auditus vt z lingua possit liberū
 verbo p̄bere ministerium. Oportet enī boni huius volentē ad-
 re p̄ncipia p̄s animo z mente se cedere. ab omni p̄turbatione ac
 fluctuatione visibilium atq̄ ad illa cōscēdere z penetrare silentia
 vbi quies sūma: trāquilitas iugis: pura serenitas z nihil prorsus
 qd̄ moueat: nihil quod intentū sollicitet aiū: aut indaginem co-
 gitationis irrūpat. sed sit immobilis oculus mētis z in desiderium
 dei: tora intentiōe defixus: sit audit⁹ silens quiet⁹ interritus in hoc
 solū directus vt audiat verbū dei: z consona diuinorū sensuū mo-
 dulatione letet cuius tanta vis est. vt si semel obtinuerit aiāz ac pos-
 sederit. neq̄ cibum vltra neq̄ potū neq̄ somnū requirat. Horū
 enī oīum voluptas ad desiderū translata est diuinorū verborum
 sensuūq̄z celestium. Hūc ergo esse decet aiē p̄ institutū: volētis de
 cōpunctione cordis vel dicere aliq̄ vel cape vt aliena. ab oī p̄tur-
 batione z sollicitudine vite huius effecta spūalis hui⁹ vite. phiaz
 z celestis puritatis verticez teneat quo nequaq̄z possit ab aliquo
 sensu eorū que gerūt in terris oīno pulsari. Nam corp⁹ vel cor-
 poris sensus aiā. donec terrenis reb⁹ intenta est in numeris op-
 tam vinculis onerat. z vndiq̄z ei nubes corporaliū p̄gregant vo-
 luptatū. Ad hec ministrat audit⁹: ad hec odorat⁹ ad hec et tact⁹
 z gust⁹ z cunctoz etiā que extrinsec⁹ gerunt maloz p̄turbationes
 velud intinā: ita in aiā cōuectant. Quod si se abstrahere vo-
 luerit a terrenis: z studia sua ad spiritualia instituta cōuertere ex-
 cludet a corporalib⁹ sensibus auditum per quem sibi ministra-
 re atq̄z introducere solebat imagines maloz. Excludet autem
 non ip̄is sensibus obturatis: sed intentionibus eorum ad spiritu-
 alia celestiaq̄z conuersis. Sicut enim domina quedam terribilis
 z satis se vera: volens aliquod vnguentum cōficere necessarium:
 z preciosuz plurib⁹ indiget ministris: multasq̄z manus requirēs
 suscitāt famulas suas: atq̄z ad semetipsam cōgregat imperat aliq̄
 tenere libram. vt equis ponderibus vnaqueq̄z species miscea-
 tur: vt neq̄z amplius aliquid: neq̄z minusq̄z oportet habeat sci-
 ens non posse vtile cōfici. Quod componitur: nisi summa.

B iij

liberationis mensura teneatur. alij terere iniungit que duriora sūt
z summo cū labore vigilare nequid durum inueniatur. aut aspe-
rum: aliam cernere cum cribellis: quod tundit iubet. vt grossio-
ra queqz pigmenta a minutis z mollioribus se cernat ac legregat
aliam iubet miscere z in vnū cōspargere. que ex diuersis prepara-
ta sunt. alij cū alabastro astare p̄cipitur. z aliud alij iniungantur.
atqz hoc modo sensib⁹ eorum z animis ac manib⁹ occupatis. z
operi p̄posito affixis nō permittit sensus euagari: vsqz intentionē
qz operis p̄positi irrūpere imminens iugiter z insistens nec proz
sus indulgens oculum. saltē aspectumqz dispergi ministrantiu z
familiarū. ita ergo z anima que p̄ciosissimum vnguētuz istud cō-
punctionē dico cordis cōponere ac seruare desiderat oēs corpo-
ris sui sensus ad semetip̄am congregat segnitieqz ipsorū ac negli-
gentiam deturbans tota sollicitudine vigilare z in hoc tantū qd̄
p̄posuit cogat intēdere. Deniqz si quādo acciderit vt ad semet
ip̄am cōuersa deliberet agere aliquid eoruz que placita sunt deo
idqz prozsus profunda z intenta satis cogitatōe p̄tractet: neqz di-
centem sibi aliquid audit: sed ne occurrentes qdem z in oculis stā-
tes videt. nō qz caruerit oculoꝝ visu. aut aurium auditu. s3 quia
in se cretis agens aia. z in diuinis operib⁹ occupata nuncios non
recipit sensuū z corporaliū ministerioꝝ. Et quid dico q̄ in his
posita anima clamātem non audiat. aut non videat transeuntem
cum sepe etiā pulsantes se z trabētes omnino nō sentit. Per qd̄
intelligi vtqz datur. Hanc esse anime virtutē vt si toto affectu de-
sideria sua extēdat ad celum degere se obliuiscat interris atqz in-
ter homines cōuersari etiam si trahat aliquis corpus. etiā si pro-
pellat. Talis erat beatus paulus. qui intantū abiens erat ab his
inter quos cōuersari videbat in vrbib⁹. quātum mortuis corpo-
ribus nos videmur absentes. Cū enim dicit mibi mūdus cruci-
fixus est z ego mūdo emortuā mibi videtur in semetip̄o corpo-
ralium sensuū efficaciam protestari. imo non solum hoc dixit s3
duplicare in semetip̄o astam vt ita dicam insensibilitatē. Non enī
dixit hoc solum. quia mibi mundus crucifixus est. sed addidit z
ego mundo. Ingentis nāqz philosophie est: vt z hunc ip̄um mū-
dum sibi putet aliquis crucifixum. multo autez maioris est. vt et

seipm quis crucifixum putet mudo. que sibi crucifixum prius ee
crediderat. Hoc ergo in semetipso paulus ostedit. qz non tantuz
abesset a terrenis sensibus quatum v. uentes homines a corpori-
bus mortuis. sed quatum absunt. nec sentire possunt mortui mor-
tuos. Qui eni uiuit etiam si ipe non potest mortuum conspiceret. ta-
men vel sentire potest vel mirari. adhuc speciem defuncti vel mi-
sereri potest et lachrymas fundere. Qui autem et ipe defunctus est.
erga mortuos ne hunc quidem habet affectum. Et hoc est qd mi-
hi uidetur dixisse. qz mihi mundus crucifixus est et ego mundo.
Uides ergo quatum longe erat. et quantum peregrinabatur. ab
his que aguntur in terris. Uides quomodo super terras incedes
ipsum tenebat verticem celi? Nolo enim putes qd vel montes vel de-
serta. vel in via. ita possint anime conferre silentium. perturbatio-
nesqz perimere. ut ignis iste que in ea christus accedit. Hic ignis
in anima pauli per dies singulos. flante spiritu sancto magis ac
magis accendebatur. et ad superna tendens. secum eius usqz ad ipe
perduxerat celum. imo ut uerius dicam imposuerat eum non usqz
ad primum celum neqz usqz ad secundum tantum. sed usqz ad tertium
raptus est celum. Amor autem eius et desiderium qd habebat er-
ga caritatem dei. non solum tres penetrauerat celos. sed et omnes
omnino trascenderat. et usqz ad ipsum peruenerat christum. Et puto
qd non delinquat aliquis. si sanctum hunc tali cuidam conferat simili-
tudini. ut si uerbi gratia flamma quedam imensa. uniuersam repleret
terram et inde completis omnibus. usqz ad ipsa pueniret celi fastigia
sed et inde superans oia etiam illum q supra celum est aere trascenderet.
siue aer ille dicendus est. siue qd aliud. atqz ubi est illa q ibi sunt spa-
tia compleret. ne illic quidem flamma hec incrementa finiret. sed ascen-
deret adhuc usqz ad tertium celum. et oia hec uno atqz eodem igne
compleret. ita ut nec terre. ullum. nec celi imo celorum spacium re-
linqueret uacuum. Et ne putes me hec ad gratiam pauli dixisse. re-
lege que ad demetrium sup hac ipsa materia scripsimus. et inuenies
hec eadem rebus demonstrata esse non uerbis. Ita debet amari
christus. ita oportet animam a rebz effici. et presentibus et u. libz alie-
nam. Tales erant anime sanctorum prophetarum q ob hoc accepe-
runt etiam oculos alios quibus possent uidere futura. Et enim re-

ut
e.
lo.
get
ara
ur.
B.
one
cor
tuz
i co
po
agli
qd
met
deo
di
sta
ua
on
dis
nem
qd
de
n.
ro
bis
po
ci.
po
s.
eni
it
nu
et

nunciare presentibus rebus et alienum effici ab eis proprium hoc humane industrie opus est. Post hec vero accipere oculos qui bus vetera prospicias: diuini numis est donum. Talis fuit heliseus qui quoniam omnia mundana reliquit negocia: et amauit propheticaque vitam regnum celeste et supernam gloriam in terris adhuc positus vidit. Vidit enim que nunquam mortalis visus inspexerat: montem curribus igneis atque equis flammis plenum armatorum turmas: et castra celestis exercitus. Nemo ergo potest eorum qui delectantur presentibus et caducis celestia ac spiritualia contueri. Qui vero ista contempserit et velud umbram hec et puluerem duxerit velocius ad illa perueniet. Nam et apud homines hic mos est: vultum thesauros suos et reconditas diuitias patefaciant filiis suis: cum eos iam adultos viderint et puerilis lasciuie vicia respuisse. Donec enim his dediti sunt: non possunt eis parentum secreta committi. Ita ergo et anima nisi prius didicerit terrena contemnere celestia mirari non poterit. Et econtra donec terrena miratur necessario celestia spernit ac despicit. Hoc erat quod beatus paulus agebat: quod animalis homo non percepit ea que sunt spiritus dei. Et ergo dicebam: requirenda sunt silentia: requirenda est quies: non solum locorum sed et animi ac propositi: et ad huiusmodi secreta inuitanda est anima. Si enim propositus quietis gerat que nec in urbis habitate turbabit sicut et beatus dauid. qui non solum in urbe positus erat: sed et regni curas sollicita ad ministratorem tractabat: et in multo ardentior in compunctioe erat cordis: quam hi qui solitudines vident habitare. Illas enim lachrymas eius et illos tam vberes fletus: quibus et in die et in nocte nunquam cessabat. vix aliquis habeat: nunc eorum qui christo crucifixi vident. Non solum hoc consideres quod lugebat et flebat: sed quis erat qui flebat: et quod agens lugebat. Non enim equale est in tanta positus potestate humiliare se et curuare in conspectu dei. tot astantibus atque officii deferentibus. vbi qui timeat nullus est. oes vero preposito sunt metuentes. In hoc inquam statu positum humiliare se et curuare in conspectu dei et indefinenter affligere. non est tale quale si hoc faciat ille cui nihil horum preesto est. sed ab oibus ipsis liber est et alienus. Et enim in regno positus quis multa habet: que ad luxuriam atque effusionem prouocent. Necessitas ipsa conuiuij affluentis et regum quantum segnitie

q̄stū putas resolutōis p̄ferat ale. Tū deide vis pt̄atis q̄stū elatio
 nis: ⁊ rursū q̄stū rigoꝝis ip̄dit. S; ⁊ glie cupido erigit necessario
 aios ad supbias. Libidinis quoq; in nūera cōfluunt in citamēta
 quā gignit qdē pt̄atis auctoritas. nutriūt vō ⁊ foment delitiarū so
 menta. ⁊ sup oia regalis luxus inflāmat. Curarū vō vt dixim⁹ fre
 quētia velud imbrib⁹ infundit ⁊ pturbat. Inter hec ergo oia vbi
 hēbit locū cordis cōpunctio. tot obstaculis repulsa tot muroꝝū
 circūuallatione se clusa. Ecōtra vō q sibi vacat ab oib⁹ hīs ptur
 batiōib⁹ alien⁹ est nisi sit p̄posito: ac voluntate peruersus. ⁊ tñ ra
 ro quēquā iuenies hui⁹ boni munere gaudētē. Interim vt dixi
 mus q liber ē ⁊ vacat facilius si itendit aīo poterit adipisci q̄z ille
 q in potētia positus est: ⁊ in p̄ncipatu: ac negocijs p̄stitutus: q; si
 cut ipossibile est vt igni: inflāmet in aq̄ ita ipossibile est cōpun
 ctiōz cordis vigere idelitijs. Cōtraria. n. hec sibi iuicē sunt ⁊ pen
 ptoria. Illa. n. mī est flet⁹ hec mī ē risus. Illa cor p̄stringit ista dis
 soluit. Illa aīe alas inectit ⁊ volare facit ad celū. hec plūbi pōdus
 iponit. ⁊ demergit in isernū. S; ⁊ illud cōmemoratiōz n̄az nō ef
 fugiat q; tāta cordis cōpunctio illo tpe ē in regib⁹ fuit. quo nihil
 tā magnū ⁊ eximū lex tunc posita acultoꝝibus suis deposcebat.
 Nostri vō agonis tps in quo ascripti videmur ē pro risu penaz
 h; laudem vō pro luctu: ⁊ pro tribulationib⁹ salutē confert. Et
 tñ ille beatus dauid. ipsius enim p̄posuimus exemplum cunctis
 que eū circūstare ⁊ constringere videbantur abruptis. ita erat in
 potestate positus tanq; oibus esset ipse subiectus. ⁊ in solio rega
 li erat vt vincit⁹ in carcere ⁊ in purpura quasi incilicio iacebat ci
 nere cōspersus ⁊ corde cōpunct⁹ aula regalis erat ei tanq; bere
 mi vastissima solitudo. Hec autē oia agebat in eo cordis compū
 ctio. Sola enī est que facit aīam horrescere purpuraz desiderare
 ciliciū amare lachꝝymas fugere risū. Sola est inq; cordis p̄pun
 ctio: que sicut ignis oē vitū perurit ⁊ adimit. ⁊ quantacūq; in ea
 reperit mala abstergit vniuersa ⁊ penit⁹ delet. Cōcupiscentiarum
 flāmas si iuenerit vt fluuius mūdans extinguit ⁊ enecat. curarū
 mltitudines ⁊ pturbatiōes si videat vt flagello quodā extirpat. ⁊
 effugat ⁊ pcul eē a domicilijs aīe iubet at sicut puluis n̄ pōt sta
 re an̄ faciē vēti. ita nihil malarū cogitationū i aīa residere pōt vbi

cōpunctio cordis affuerit. Si enī corporalis amor ita deuinctas tenet aīam vt ab hoibus necessarijs actib⁹ cogat abscedere. et illi soli quem amat opam dare atq; in ei⁹ cogitatione fixam tenere quō non amator xpī ab oibus reliquis abstrahit aīam. sibiq; cō sociat ac desiderij sui vinculis cōstringit. Hec autē ita inesse anime sue etiā ppheta testat cum dicit. Sicut ceru⁹ desiderat ad fontes aquarū ita desiderat aīa mea ad te deus. Et iterū. Anima mea sicut terra sine aqua tibi. Et rursus. Adefit aīa mea post te. s; et idē ipse iterū dicit. Dñe ne in furore tuo arguas me neq; in ira tua corripas me. Et nolo mihi dicas. q; ppter peccatum suū qd ei acciderat hec scripsit in hoc psalmo. Nō est hoc verū. Non enī pmittit intelligi ita ipsa psalmi intitūlatio. Huius enī culpe satisfactiōem alius cōtinet psalmus. Hic autē aliaz h; attitūlatiōis sue cām. Non cōfundam⁹ diuinas litteras. neq; sancti spūs sentētiā ppijs sentētijs puertamus. Huius et enī psalmi superscriptio h; pro octaua. q̄ est autē octaua nisi dies illa dñi in quaz dies magna et nobilis. que est vt cliban⁹ ardens quā tremūt etiā virtutes celestes. Ita enī scriptum est. quia virtutes celorum mouebuntur. In conspectu enī eius ardebit ignis. Octauaz vō eā appella uit pp cōmutationē status seculi huius ostēdens in futura vita inouatiōem fieri. Presens nāq; tps septimā h; deputatam. Quis enī presentis tēporis cursus. a p̄ma quidē incipit die. et terminatur in septimā et rursus hisdem circulis spatia prestituta voluntur eidem initio reddita atq; in eisdem terminos reuoluta. Dominicam vō diem non octauam appellam⁹. sed primam q; non potest in octauū numerū deuolui circulus septimane. Luz ergo hec omnia cessauerint. et cursus hic tēporum fuerit solutus. tunc iam septimana depulsa ogdoas id est octauū numeri cursus producet in medium. qui non iam rerum causas reuoluat ad initia. sed oīa cōsequētib⁹ tradat et proget in futurum. Propheta ergo hoc iuens et ex ijs oib⁹ corde cōpunct⁹. et iudicij futuri itra semetipm memoriā retexens. diē quoq; illū semp in oculis hēns nunq; a tribulatiōe animi et compunctione cordis vacabat queq; nos vix aliquādo et satis raro ad memoriā reuocamus. illius mens et cogitatio habebat semper intra se. et dei iudicia totis

sensibus intremebat. Ob hoc ergo sic dicit in psalmo. Domine
 in furore tuo arguas me neque in ira tua corripas me. iram di-
 cens et furorem pene continuationem. Scit enim diuinam naturam care-
 re omni passibilitatis affectu. Et quidem cum in multis conscius sit
 sibi ex quibus non penam sperare debeat. sed coronam. erat enim in eo
 fides tanta ut muros ac turres destrueret alienigenarum. et vniuer-
 sam gentem suam de mortis imperio. ut ita dicam portis reuocaret.
 erat in eo etiam inde grandis fiducia conscientie quod non reddiderat
 inimico malum pro malo. quinimo et beneficia pro iniuriis redde-
 rat. sed et illa diuina sententia que dicit. inueni dauid filium iesse vi-
 rum finem cor meum. nonne ab eo omnem suspicionem noxe alicuius.
 aut reprehensionis abstergit. et tamen post illud de eo dei iudicium
 post tot animi operumque virtutes non cessat tanquam reus et pene ob-
 noxius loqui. et quasi nihil habeat fiducie apud deum. ut illud etiam
 gratulicum complectat quo ait. Cum feceritis omnia que precepta sunt
 vobis dicite. quod serui inutiles sumus quod debuimus facere fecimus.
 Quid tale locutus est vel publicanus ille. qui vere erat mille malis
 repletus. et neque respicere ad celum poterat neque orationis sue pro-
 lixum continuare sermonem. sed ne altare quidem. pro phariseis
 audebat. Exponebat eum phariseus dicens. quia non sum sicut
 ceteri homines raptores iniusti adulteri. sicut publicanus hic. Il-
 le vero quasi nihil horum audiens in nullo indignatur. sed amplectitur
 obprobrium et non solum non indignatur. sed et confitetur peccata
 sua. peccatusque suus velut peccatorum conscius tundens dicit. Deus pro-
 picius esto peccatori. Nec ergo peccatori facere non est magnum
 quod pondus peccati et si velit et si nolit peccatorem humiliat et incur-
 uat. iustum vero hoc facere qui sibi conscius est bonorum multorum
 et ita de se pronuntiare. ut pronuntiabat ille qui vere multorum reus
 erat malorum hoc est mirabile. et hoc est vere contritus et humiliatus
 cordis iudicium. Immo vero et amplius adhuc in humilitate iu-
 sti. quam in professione publicani peccatoris intuetur. Ille enim quod ait
 propicius esto domine mihi peccatori. sermo ipse videtur esse quasi penam
 volentis effugere. Quod autem dicit iustus domine neque in ira tua ar-
 guas me. neque in furore tuo corripas me. non est sermo volentis ar-
 gui. neque corporis recusantis. sed optantis ne in ira vehementer

arguat: neq; in furore qđ ē absq; venia corripat. Ex oi ergo pte
ai eius humilitas intuēda est ⁊ ex eo q; semetipm cū sit iustus pe-
na iudicat dignū ⁊ ex eo q; non audet hec petere a deo. vt ex inte-
gro sibi venia cōcedatur qđ vūq; eorū est qui se ingentib; qđez
supplicitijs dignos putāt aliqd tñi ipsiis supplicijs cogitāt adipi-
sci qđ paululū subleuet ac tēperet penas. S; maiorē adhuc mē-
tis sue humilitatem docet q; ⁊ hanc ipsam misericordiā. id est vt
paulo leuius cruciet: ita petit a deo nō quasi relcuari mereat. sed
quasi qui deficiat. in tormentis ⁊ ferre plura nō possit. **Ait enim.**
Miserere mei dñe quoniā infirmus sum. Quid est hoc. Iste qui
tale testimonium meruit a deo: ⁊ q; iudicia eius nō est oblitus. sic
enim dicit iudicia tua nō sum oblitus. iste inq; qui solis ipsi splē-
dore lucidior est: huiusmodi verba p loquit. Hoc enī vere ma-
gnū ⁊ mirabile est: q; is q; vere magnus est: nihil de se magni sen-
tit aut loquit. sed oīum se vltimū iudicat ⁊ salutē de dei misericor-
dia sperat. veluti si diceret. dign; qđem suz pena dign; eternis sup-
plicijs. sed q; iam ferre tormenta nō possum. rogo mihi veniā da-
ri vt sepe famulis in multis comprehensis delictis dicere qđez q;
non peccauerint nō audent sed p nimietate verberū aliquātulus
sibi remitti flagella rogant. Ego tñ puto de alia eū infirmitate di-
xisse nunc illa. s. que ex tristitia ⁊ merore venit. Solet enim mero-
ris nimietas: si pertinacius icubuerit cōsumere vires animi. **Qđ**
puto accidisse iusto huic. dū nimis incusat seiipm ⁊ nihil sibi pro-
mittit letū. ⁊ hoc arbitror indicari ex his q; sequunt. **Ait enī.** **Mi-**
sere mei dñe quoniā infirm; sum: sana me domine quā conturba-
ta sunt oīa ossa mea ⁊ anima mea turbata est valde. **Qđ** si is qui
tantorū sibi bonorū cōsciū erat deprecatur dñm ne intret secus
in iudiciū ne ve discutiant opera eius: qđ faciem; nos qui tot ma-
lis inuoluti sumus: ⁊ bonorū nobis operū nulla fidutiā est: qbus
q; cum habundent delicta nulla satisfactio est nulla cōfessio. **Ob-**
hoc igit̄ beatus hic tali vtitur cōfessione. Sciebat ⁊ didicerat q;
nemo iustificabit in conspectu dei: sciebat q; iustus vix saluabit̄
p̄pterea dicebat. **Miserere mei dñe quoniā infirm; sum.** s; in oī-
bus intueret: quomodo nusq; bonorū suorū meminit. sed semper
ad misericordiā dei pfugiat: ⁊ in ipsa sola collocat salutē suā. **Hec**

ē enī humiliatis cordis v̄a cōpunctio magna agere: et hūilia loq̄
 iusta agere: et sup̄ peccatores timere ac tremere. Et vis scire quāt̄
 in eo sit timor dñi iudicij. Audi qd dicit. Iniquitates si obfuaerit
 dñe dñe q̄ sustinebit. Nouerat. n. et valde nouerat qz i mltis scrib̄
 obnoxij sum̄ deo: et qz et̄ pua pctā. et ea et̄ de qb̄ nec suspicamur
 deducunt̄ ad iudiciū. Deniqz et̄ ea q̄ saluator postmoduz statuit
 Ille iā in spū p̄ueniēa impleuit et nō solū legis mādata: s; de iniurijs
 puicijqz et cogitatōib̄ malis obseruantia tenuit. Risum et̄ ipoz
 tunum: aut scurrilitatē i iudicio cogitabat eē plectēda. Propter
 hoc et paulus dicebat. Nihil mihi cōsciū sum: sed nō in hoc iu
 stificat̄ sum. Cur aut̄ hoc. Quia et̄ si nil mali opis egit: sicut cer
 te nec egit: sed honoris quātum deferre debuit: sūt a se nondū eē
 delatum: qz et si milies moriamur et si oēs virtutes animi explea
 mus nihil dignū gerim̄ ad ea que ipsi p̄cipim̄ a deo. Vide enī
 quō eum in nullo ipse nr̄i indigeat in oibus enī sufficit sibi tamē
 cum non essemus esse nos fecit. animāqz inspirauit talem quales
 nulli ex animantib̄ que sunt super terram. Paradisum planta
 uit celum extendit terrāqz substrauit: luminaria accendit: in vni
 uerso mundo splendentia et terram quidem fontib̄ et fluminib̄
 et stagnis repleuit: camposqz virgultis et florib̄ adornauit. celū
 varijs astrozum choris depinxit: vt nobis noctem die ip̄o facerz
 gratiorem simul et vt somnorū salubritas per quietem vires cor
 poris repararet: quas labor diurn̄ absumit. Intantum autem
 muneris huius necessaria humano generi dona collata sunt: vt
 absqz cibo audeant nōnulli plures transigere dies absqz somno
 v̄o nec paucos. Itcirco nāqz hybernīs frigoribus longiora no
 ctium posuit vt plixior reges intra tecta hoibus fieret et laboris
 spacia breuiora remanerent. Propter qd et cōuenienter tpa hec
 que ad requiē dedit tenebris inuoluit. Sicut enī pie quocqz m̄res
 aut nutrices cū forte natos suos ad requiē puocāt ingremijs po
 sitos cōplecti brachijs ad se p̄strigerē ac tunica opire faciē et oca
 los solent: vt obscurior eis aer reddit̄ somnū illis per quietem faci
 lius nitet: ita et deus tanqz velamen quoddam p̄ vniuersum mū
 dū tenebras obducēs hoium genus ad silentiū gratissime quietis
 imitat. Qd si nō ita r̄ps istud inuenisset de: vt est genus hominū

negocijs et cupiditatibus atque avaritie semper intentum, non solum
subiectos sibi lederent, sed et semetipsos laboribus operibusque con-
sumerent. Nunc vero et inuitos nos a nostris laboribus retractat, et non
solum corporibus indulget, sed et animos ipsa vicissitudo resuscitat.
Nam inde quid dicam quomodo noctis tempore cuncta tranquilla
sunt et silent vniuersa quies ubique et per totum orbem agunt longa
silencia. Nullus clamor et in temporibus diei mille voces quibus alij
per penuriam alij, per violentias clamant alij damnis et calamitatibus affligunt.
Hec omnia quiescere facit nox, et velut fluctibus quibusdam atque undis ma-
lorum ereptos homines ad portum quietis adducit. Et hec quidem
noctis munera, diei vero tanta sunt ut de his dicere nec temporis nec sti-
li huius sit. Quis vero maris usum et nauigandi utilitatem loquat
per quam quidem omnem pene orbem qui per longa a se diuiditur
spatia non solum sibi inuicem notus sed socium quodammodo et
communicabilem facit ut unusquisque si quid apud se gignitur boni
hoc etiam apud proximos suos, procul positos deserat et cuius unus-
quisque paruulum apud se possideat terre cespitem per istud mercandi
ministerium quasi totius mundi per omnia dominus efficitur et vniuersae terre
fructibus vitatur. Et quod plura dicam: Vniuersus ordis efficit tanquam
mensa, vna omnibus nullo prohibente sumere quod ubique est, sed par-
ua sunt hec in muneribus dei. Quid deinde dicam quod notam fecit
deus sapientiam suam hominibus et capaces eos esse voluit, tam in-
effabilis muneris. Et hoc fecit cum ipsi nondum aliquid apud cum
meriti collegissent. Cumque eis intellectum concessit diuinorum rerum
quod eternarum eis preslitterit habere noticiam, homo tamen erga tantum
muneris datorem extitit ingratus, et nec sic quidem eum respuit di-
uina clementia, sed hoc quidem quod videtur pena peruariationis im-
posita remedium fuit nolentis ultra procedere malum, sed furorem
temeritatis atque audacie reprimentis. Hec et horum similia ex di-
uinis beneficiis reminiscens iustus ex multo magis ea que ad di-
spensationem spectant vniuersi filii dei: queque per eum futura promit-
tuntur bona per horas singulas et momenta considerans et in cor-
de suo discutens atque ad imensum beneficiorum eius pelagus aspici-
ens dicebat, Quid retribuam domino pro omnibus que retribuit mihi
Et peccata quidem propria sine intermissione iudicat et retractat,
iustitie

iustitie vero sue in nullo penitus meminit: non sicut nos agimus
 qui de peccatis qdem nostris que multa sunt. et graua nec qdem
 mentionē facim⁹. nō dicam cogitam⁹ aut ingemiscim⁹. sicubi ve-
 ro parū aliqd boni operis agere videmur. hoc sine intermissiōe
 et dici volumus et audiri nec desinim⁹ proorsus tumidi incedentes
 et elati donec et ipum parū si forte gestum est boni opis: per factā
 tiam euacuet et pereat. **H**ec et horū similia intues iustus dicebat:
 qd est homo qd memor es eius. Et iterū humane vecordie igna-
 uiam notans aiebat. **H**omo cū in honore esset nō intellexit com-
 parat⁹ est iumentis insapiētibus et similis fact⁹ est illis. **H**ic est affe-
 ctus serui fidelis: vt beneficia dñi sui que cōiter data sunt omnib⁹
 quasi sibi soli prestita reputet: et quasi ipse sit omnium debitor et pro
 omnib⁹ ipse solus habeat obnoxio. **H**oc fecit et paulus qui mor-
 tem dñi et saluatoris nostri que pro vniuerso impensa est mundo
 sibi soli: prestitam dicit. quasi enim de se solo loquens ita scribit.
Quod enī nunc viuo in carne in fide viuo filij dei qui tradidit se-
 meipsum pro me. **H**ec autē dicebat non coangustare volens alit⁹
 sima: et per orbem terre diffusa christi munera: sed quasi q vt dixi-
 mus pro omnib⁹ se solū iudicaret obnoxio. Et re vera qd inter-
 est si et alij prestitat: cū que tibi prestita sunt ita integra sint. et ita p-
 fecta: quasi nulli alijs ex his aliqd fuerit pstitus. **I**deo deniqz et il-
 la boni pastoris parabola. non dicit qz venit oues multas quere-
 re sed vnā. **U**na nāqz est quia sic omnib⁹ quasi vni diuina benefi-
 cia conferunt. **H**ec ergo sunt pro quib⁹ affligebat dauid et luge-
 bat. Et enim qui pecuniam mutuā sumūt. si non hēant vnde re-
 stituant sed multo fenore opprimant neqz cibum capere neqz que-
 tem possunt excruciatī sollicitudine consumptiqz vigilijs. **Q**uo-
 mō ergo nō iustus excrucietur considerans nō in pecunia sed in
 actib⁹ se esse debitorem. Sed nos nō ita agimus. imo vero si vñsi
 fuerimus vel parum aliquid ex multis debitis soluere iam vide-
 mur nobis nō tam soluisse debita qz opes plurimas: et largos in
 celis recondidisse thesauros imo qd est infelicis nec hoc quidē
 parū qd agere videmur. ita honeste et emēdate gerimus vt decet
 liberos s; potius regim⁹ si mercedem habeamus et si grādis sit
 merces in eo qd facere videmur: et si reputet nobis ad mercede.

L

In verecunda satis et non tam libero digna vox quam mercenario.
Quid ais o homo? Quid ineptius. Ad hoc creatus es ut aditori
tuo placeas: ut domino tuo seruias: et tu de mercedibus cogitas. Si enim
te agentem quod tibi preceptum est conici iubeat dominus tuus in gehennam: aliquid
tibi erit contradicendi potestas. Tu enim seruo tuo operanti que iubes
mercedes paras. Si omnino dominus fueris agere que deo placeant
aliam adhuc preter hoc ipsum quod placere meruisti mercedem requiris.
Vere ignoras quantum boni sit placere deo. si enim scires nunquam aliquid
aliquid extrinsecus mercedis ac muneris expecteres. Nescis quod ma-
ior auget tibi merces quam non spe mercedis operaris: sed studio pla-
cedi. Aut non vides quomodo et apud homines illi maxime famuli diliguntur:
qui non tantum accipiunt a dominis quam placere eis et obedire gestiunt. Et
si homines ita erga sibi similes agunt. tu qui tanta a deo beneficia conse-
cutus es: et alia nihil hominum speras bona si quod pro salute tua egeris
prius etiam pene quam geras de mercedibus percontaris. Propter
quod miser sum in introitibus et frigidis. nec in aliquo opus bonum para-
ti. Ob hoc neque compunctionum cordis unquam meremur accipere:
neque colligere intra nosmetipsos virtutem eius. et neque possumus hu-
militatem nostram fragilitatemque cognoscere: neque peccata nostra ante oculos
habere: neque contra diuina beneficia considerare. Hinc est quod neque
ad illos qui tam precipua et districta vitam ducunt respicimus: neque ad
studium boni operis incitamus. sed ne hoc quidem quod frequenter vi-
demur nosmetipsos peccatores. pronuntiare cum veritate et affectu ani-
mi loquamur. Denique ex eo arguimur quod si hec ab alio audiamus
que ipsi de nobis pronuntiare videmur statim indignamur et irasci-
mur et iniuriam nobis factam conquerimur. Sic facta in nobis et si-
mulata sunt omnia ut ne illum quidem publicanum possimus imitari qui
cum peccata sua audiret ab alio exprobari: non solum patienter tu-
lit sed addidit confessionem suam. Et tunc quod iustificatus discessit ma-
gis quam ille phariseus qui exprobauerat. Nos vero neque exomologe-
sis ipsa vel confessio quid sit nouimus: cum mille malis repletus simus.
Sed oportebat nos non solum scire exomologesim et confiteri quia
multa in nobis delicta sunt. verum et unumquodque peccatum et maius et mi-
nus quasi in libro ita in corde nostro habere descriptum ea que frequenter rece-
dere: atque ante oculos ponere: et tanquam hec nup admissa lugere. Ita

eni ⁊ ale arrogantia frangeremus frequētius eam de malis suis ⁊
vicijs cōmouentes ⁊ cautella nobis ne vltra in eadē delicta inci-
derem⁹ acrior nasceret. Tantū enī boni cōfert meminisse malo-
rum ⁊ meminisse frequētius hoīem peccati sui: vt etiā iudicamus
paulum aplm ea que iā abolita fuerāt ⁊ deleta adducere ī mediū
⁊ cū culpa de p̄se. tib⁹ non eēt: qm̄ recordatōem peccatorū luctus
gemitūq; sciebat aīe p̄desse. etiā illa cōmemorat q̄ per ignorantī
am cōmissa gr̄a baptisimi ⁊ confessio fidei aboleuerat. Sic. n. di-
xit qz x̄ps selus venit in hūc mundus: peccatores saluos faceret:
quoz p̄mus ego sum. Et iterū. Et fidelem me existimauit ponēs
īn ministeriū qui prius sui blasphem⁹: ⁊ p̄secutor: ⁊ contumelio-
sus supra modū p̄sequens eccliam dei ⁊ expugnās eā: ⁊ qui non
sum dign⁹ vocari apls. Et enī licet reatu absoluamur p̄ peccatis
tñ priorib⁹ si adducant ante oculos sufficiēter incutere p̄nt aīe ve-
recūdiā ⁊ puocare eam ad amorē eius qui tam multa ⁊ tā ma-
gna cōcessit. Nā ⁊ simon cuz interrogatus esset a dño: qz ex illis
duob⁹ debitorib⁹ qbus fenerator relaxauerat debitū plus eū di-
ligeret ⁊ ille r̄ndisset qz ille cui plus dimisit audiuit a dño. Recte
r̄ndisti. Oportet ergo recordari p̄ora delicta ēt ea pro qbus veni-
am p̄secuti sum⁹: vt intuentes qz ingentē modū debiti remisit no-
bis de⁹ ⁊ amplius eū diligere possimus. ⁊ verecūdiā pudorēq;
cōcipe: atq; ex his corde cōpungi considerātes qz nisi miseratio
ipsius subuenisset tñ illud peccatorū pondus sine dubio īn imis
oēs nos inferni penis supplicijsq; pressisset. Paulus etiā illa me-
minerat que p̄merat indulgentia. nos v̄o nec ista recordamur q̄
post baptisimum cōmisim⁹. in qbus vtiq; periculus nō saluum ē
⁊ reos nos atq; īn vinculis positos tenēt. Quod ⁊ si aliquī ad re-
cordationē venerim⁹: ⁊ nisi fuerimus paululum inde cogitare ⁊
esse solliciti statim effugit cogitatio: ⁊ transim⁹ ad alia. ne integra
qdem hora patimur aīam nr̄am afflictōe memoriā hui⁹ astringi
Hec igit̄ cā est q̄ malis addimus mala dū priorū memoriā non
p̄manet. nec dolore aliq; ī v̄it̄ pro cōscia delicti. Hinc est v̄n nec
ad p̄fessionē accedim⁹. Quō enī cōfitebimur quoz nec memori-
am qdē tenem⁹. Et sic p̄suetudine contēnēdi dū de p̄teritis dolor
nullus ē facilius supueniētibus malis locū damus. Quod si oīs

L ij

ex anima stimulus auferatur et cuncta ei securitatis frena laxentur
quis eam post hec tenebit: aut quis eam post hec de precipiis re
uocabit. Et quid prohibet ubi nihil metuitur, ubi nihil verecundie,
nihil pudoris admittit ut non in omnes perditionis foueas demerga
tur. Pro his ergo lugent sancti: et gemitus suos conferunt in conspe
ctu dei. Sufficit enim sanctis et magnis sicut et vos estis ad compun
ctiorem cordis recordari diuina beneficia: et operum vestrorum glori
am: non vobis ipsis assignare sed deo. Sufficit ut sicubi vel parum
aliquid vos latuit, quanto vos magni estis tanto id velut a magnis
viris commissum grauius iudicare. Sufficit considerare illorum vi
tas, qui sumas vite: et sanctitatis regulas seruarunt: et per omnia pla
cuerunt deo, sed et naturam peccati considerare velocem: rapidam sub
reptiuam, et ob hoc incerta esse que futura sunt: et valde dubia: et tan
tispericulosa: ut ea etiam magnus ille metuat paulus. Hoc enim iudicat
cum dicit timere se: ne forte cum alijs predicauerit ipse reprobus fiat. Et
iterum cum ait. Qui se existimat stare videat ne cadat. Sic autem et bea
tus dauid beneficiorum dei numerum eius memoriam recolens, com
punctiorem cordis querebat in quo ait. Quid est homo quod me
mor es eius, aut filius hominis quonia visitas eum. Adinuisisti eum pau
lominus ab angelis, gloria et honore coronasti eum et constituisti eum
super opera manuum tuarum. Eum vero operum meritorumque suorum osten
dit confidentiam non habendam dicit. Quis ego super domine mi, et quod domus
patris mei. Quonia dilexisti me in his et non sunt pro nihilo habi
ta hec in conspectu tuo domine, et locutus est pro domo serui tui in lon
gitudine. Hec autem lex hominis domine mi domine ad te. Et quod adiciet dauid
adhuc loqui ad te. Sed et maiorum memoriam facit, et semetipsum quasi
longe ab eorum virtute constituit. Cum enim dixisset in te sperauerunt
patres nostri, de semetipso in posterioribus ait. Ego autem sum vermis
et non homo. De futuris autem quasi trepidus et incertus, hoc modo seipsum
suscitat et dicit. Illumina oculos meos ne unquam obdormiam in mor
te. Inculcat autem semetipsum super multitudinem peccatorum hoc modo et ait.
Propiciaberis peccato meo, multum est enim. Vobis ergo maioribus
ista sufficiant, nobis autem cum his, adhibenda sunt, etiam aliena medi
cameta fortiora, et que possit destruere quidem arrogantiam inserere vo
dolorum cordis et a timore, Recordande namque sunt nobis multitudi

nes peccatoꝝ recordanda cōscientia maculata: q̄ vtiq; cū stimu-
 lare nos cepint: nequa q̄ elationi aut arrogātie locus relinquent:
 Propter qd̄ rogo ⁊ deprecor p̄ illam ip̄am quā pro uite tue me-
 rito acquisiſti ſidutiā apud deū: vt porrigas nobis manū ſepius i-
 terpellans pro nobis dñm: vt poſſum⁹ lugere noſmetip̄os ⁊ pec-
 catoꝝ n̄roꝝ pondus reſoluere multitudinē lachrymarū: ⁊ ita p̄
 hec. non enī ſemp flendū eſt. ⁊ nihil agendū apprehēdere aliquā
 vitam deo placidā: ⁊ ad celum ducentē. ne forte cū malis noſtris
 deſcēdamus in infernū. vbi nemo eſt qui cōfiteat̄ dño. vbi patia-
 mur ea que patiunt̄ impij. dū nullus fuerit qui exoret pro nobis
 dū enī ſumus in hac vita: ⁊ nos iuuaria nobis poſſum⁹: ⁊ vos
 poteſtis in nobis cōferre beneficia. Cum aut̄ abierimus illuc. ibi
 neq; amic⁹: neq; fr̄: neq; p̄r ibi idoneus erit: ad liberādum euſ q
 ſupplicijſ deputat̄. Quō enim qui in luce eſt accedet ad eū qui in
 tenebris tradetur. Vbi cum nullum ſit ex ſcōꝝ collatione refrige-
 rium: eternas tamen expendem⁹ penas effecticib⁹ inextricabilis
 imortalibus flammis.

Eiusdem beatiffimi Joānis Crifoftomi de reparatione lapſi
 liber incipit feliciter.

Quis dabit capiti meo aquā ⁊ o-
culis meis

q fontē lachrymarū: **Opportuni⁹** nūc a me. q̄ tunc
 a ppha dei dī. **Licet. n.** non vrb̄s inclita nec gens
 integra lamentanda mihi ſit aīa tñ flenda eſt: mul-
 tis gentib⁹ nobilioꝝ multiq; vrb̄ib⁹ p̄cioſioꝝ. Nā ſi vn⁹ qui fece-
 rit voluntatē dei melioꝝ eſt q̄ multitudo iniquoꝝ. melioꝝ ergo ⁊
 tu eras quondā q̄ mlitudo iudeoꝝ. Propter qd̄ nemo miret̄ ſi
 forte plixioꝝ ego nunc vtar lamentis ⁊ amarioꝝ. pfundam
 flet⁹. q̄ tūc ppha pfudit. **Non. n.** vrb̄is vt dixi capte excidia de-
 fleo: nec vilis vulgi captiuitatē lamētoꝝ ſed inſignis aīe lapſum ⁊
 tēplī in quo xp̄s habitabat excidiū. **Si** q̄. n. ornata quondā aīe
 tue nouit: q̄ nunc diabolica flāma p̄ſumpſit ſi q̄ tēplū corp̄is tui
 p̄tēplat⁹ eſt tūc cū caſtutatis ſplēdore fulgebas puā p̄fecto ⁊ val-
 de iſerioꝝ illā p̄phicam lamētatiōꝝ putabit in q̄ barbarice man⁹

L iij

nt
re
ie.
rga
ſpe
un-
loxi
ari
gnia
m vi
pla-
i ſub
tas
dicat
Et
bea-
cō-
me-
bau-
euz
ſten
dom⁹
babi
lon-
auid
q̄ ſi
erūt
mis
ip̄m
noꝝ
ait.
ioꝝ
nedi
vo
audi

sancta scōꝝ polluisse deflent ⁊ sacras edes ignis pplatus hostilis
vbi est ptaminata cherubin ⁊ archa ⁊ ppitiatoriu tabuleqꝫ lapi
dee ⁊ vna aurea lamētant. Hec eni lamentatio q̄ ego defleo tāto
illa durior ⁊ amarior. q̄nto verius cūcta hec ⁊ euidentius ī tua aīa
quā intra illius parietes tēpli erāt q̄toqꝫ hoc sanctius mlto fuit
qđ in te erat tēplum. Nō enī auri ⁊ argenti metallo sꝫ virtutibꝫ ai
⁊ donis spūs sancti radiabat. Habebat. n. archam itra se ⁊ duo
cherubin. i. fidem p̄ris ⁊ filij ⁊ spūs sci sitam. Sed nūc nihil hoz
in te est. Ablata sunt cuncta hec ab aīa tua. Audata est oibus oz
namētis suis cunctisqꝫ q̄ diuinitꝫ fuerat muneribꝫ. P̄ecuta reman
sit spoliata deformatis ⁊ turpis. Perijt ab ea oē munimē ⁊ oīs cu
stodia. Non iā ostium claudit. nō seruat ingressus. sꝫ patet oibus
malignis spiritibꝫ ad corruptelam aīe festinatibꝫ. Nulla inde tur
pis cogitatio. nulla cupiditas sēda repellit sed si venerit fornicati
onis spūs ingredit si iactātie: si auaritie: ⁊ si hoz nequiores ⁊ im
puriores venerint. nemo p̄hibet: nemo ppellit. Nullus. n. ei cu
stos nullus remāsit edituus. Nā sicut prius ad celi secreta nullus
huiusmōi malis indulgebat accessus. ita nec ad purissimā mentē
tuā penetrare poterat vlla cōtagio. Sed fortasse incredibilia vi
dear loqꝫ: apđ eos p̄cipue qui priora tua nesciūt. sed hāc q̄ nūc ē
aīe tue destructiōem vidēt. Inde vtiqꝫ est qđ ego irremediabilibꝫ
lachrymis plāgo: qđ noui ⁊ incessabiliter lugeo dum recordor
vsqꝫ quo iterū repedare te videā ad p̄oris glie statū. Qđ ⁊ si apđ
hoīes ipossibile vidēt apud deū tñ oīa possibilia sunt. Ipse enī ē
qđ alleuat de terra inopē ⁊ de stercore erigit pauperē: vt collocꝫ eū
cū p̄ncipibꝫ ppli sui. Ipse est qđ facit sterile in domo m̄rem sup si
lios letantē. Nō ergo dubites neqꝫ desperes imitari te posse ime
lius. Si. n. tñ potuit diabolus vt a celsis virtutū fastigijs in p̄fun
dum maloz te duceret: quāto magis poterit deꝫ ad sūmū te bo
noz verticē reuocare. ⁊ nō solum in id te restituere qđ fuisti sed ⁊
multo beatiore q̄ p̄us videbaris efficere. Tantū est ne cōcidas
aīo neqꝫ spē tibi abscondas bonoz. Ne q̄lo accidat tibi qđ ip̄iso
solet. Nō. n. multitudo pctōꝝ aīaz idespatiōz adducit. sꝫ ipietas
⁊ p̄pterea salamon nō dixit. oīs qđ venerit ip̄osundū maloz con
tinet. sꝫ ipius inquit: cū venerit ip̄osundū maloz p̄tenit. Impio

rum ergo ē despare salutē ⁊ contēnere. cū improfundū malorum
 venerint nō peccatoꝝ. Impietas. n. nō sinit eos ad deū respicere
 ⁊ illuc redire vñ lapsi sunt. Ista ergo cogitatio que spem puerlio-
 nis abscindit ab impietate descēdit ⁊ sicut lapis grauissim⁹ ceruici-
 bus aie incūbens: semp eā in terrā deorsū cogit respicere. ad deū
 vero nō sinit sursum oculos leuare. S; virilis aie ⁊ pclare men-
 tis est: deiscere ceruicib⁹ aie sue pondus inimicū: imo depri-
 tem se abiscere diabolū: ⁊ imparare aie sue. vt canēs verba pphi-
 ta dicat ad dñm. Sicut oculi suoꝝ i manib⁹ dñoz suoꝝ: ⁊ sicut
 oculi ancille in manib⁹ dñe sue. ita oculi nrī ad dñm deū nr̄m do-
 nec misereat nrī. Misereat nrī dñe miserere nostri: qm̄ repleti su-
 mus despectiōe. Proclara vō in his v̄bis celestis phie doctrina
 est. Repleti inqt despectiōe. Hoc est qd̄ dicere nos voluit: qz ⁊ si
 peccatoꝝ nr̄oz multitudīe repleti sum⁹ despectiōe: atq; obbro-
 bris adopti sum⁹ oculi tñ nostri ad dñm deū nostruz sint donec
 misereat nrī. Nec p̄s ab obsecratione cessem⁹ q̄s peccatoꝝ veni-
 am impetrare mereamur. Hoc vere est cōstantis ai ⁊ pertinacis:
 vt nequa q̄s lassescat a pseuerātia deposcēdi desperatiōe ipetrandi
 sed psistat ⁊ pseueret in obsecrationib⁹ donec misereat nrī. Et
 ne forte arbitreris te offensam magis p̄here apud deū: si cum nō
 merearis audiri iportunius psistas in p̄cib⁹ recordare euangelij
 parabolaz ⁊ ibi iuenies q̄ pseuerātes ⁊ iportunos p̄catores dñs
 nō sibi ostēdit ingratos. Alit enī qz si nō dabit ei. eo q̄ amicus ei⁹
 sit p̄pter improbitatē tñ eius surget. ⁊ dabit ei quotquot et q̄struz
 op⁹ habuerit. Intellige ergo carissime qz p̄pterea diabolus de-
 speratiōz subiicit ipetrādi: vt spem nobis dei bonitatis abscidat
 q̄ est salutis nr̄e anchora sūdamerū vite nr̄e dux itinēris: quo ad
 deū regredimur. Deniq; apl̄s dicit. Spe autē salui sum⁹. Spes
 autē q̄ videt nō est spes. Spes ergo est in q̄ salus nr̄a subsistit: ⁊ q̄
 de terris aias velut qbusdam cathenis celit⁹ depēdentib⁹ inexas
 euehit ad supna ⁊ reuocat ad celeste. Sedes eos q̄ sibi vehemen-
 tius inherēt celsiores qz eos vite huius ac terrenoꝝ maloꝝ turbi-
 nib⁹ reddit. Si q̄s vō in his posit⁹ resoluat aio ⁊ salutarī spei an-
 chora dimittat emanib⁹ decidat necesse ē. ⁊ in abissum pfundūq;
 maloꝝ necet. Quod cū senserit inimic⁹. ⁊ viderit nos peccatoꝝ

E iij

nŕoz multitudinē phorrentes increpatiōibus ēt ipsius pŕŕie de-
terreri accedit: 7 ipŕe cogitatōesq; nobis subijci desperādi nos oī
plumbo faciēs 7 oī arena grauiōres. Quas si recepim⁹ neceŕŕe ē
nos statim pondere ipŕo abruptis nŕe salutis retinaculis in pŕū
dum demergi malozū. In hec ergo 7 tu deiect⁹ boni 7 mitis dñi
pŕcepta nunc ŕpŕnis. crudelis autē 7 imittis tyrāni atq; inimici ŕa-
lutis tue voluptatibus pares. Abieciŕti onus leue ŕuauiŕ 7 mitis
dñi: 7 p eo molā aŕinariā collo tuo ŕuŕpēdiŕti. Abieciŕti. ŕuaue ŕu-
guz xpī 7 duras: ac ŕereas pŕo eo ceruicib⁹ tuis impoŕuiŕti cathe-
nas peccatoz. Sz quouŕŕq; portēdis. Sta iam 7 deŕŕine infelicēz
aiam ŕine vllō ŕ. ŕpectu. ŕine vlla recordatiōe demergere. Quouŕŕ-
q; purges eam 7 pŕcipitas interitū tuum. Et mulier qdes illa que
in euāgelij dragmam: quā pdiderat inuenit cōuocat amicas 7 vi-
cinas: vt pŕgratulent⁹ ei. Ego autē pŕuocabo amicos meos tuosq;
ac vicinos nŕos 7 deprecabor eos puenire: nō vt gaudeant: ŕed
vt lugeant meū. nec vt gratulent⁹: ŕed vt lamentent⁹. 7 ingentē plā-
tum. ŕublatis ad celū vna mecum vocib⁹ reddāt. Dicāq; ad eos
Ululate meū o amici 7 plangite. pŕfundite meū fontes ŕletuū 7
pducite flumina lachrymarū: nō q; auri pondus imenŕum. nec
argenti talenta in numera amiŕŕi de manib⁹ meis. nō q; gēmaruz
ŕila pŕcioŕa pdiderim. ŕed q; horuz hoīum carior: 7 oī auro oīq;
gēma pŕcioŕior amicus q vna nobiŕcū vite huius pelagus 7 ma-
re magnū 7 ŕpaciōŕum nauigabat neŕcio quō lapŕus. vīq; in ipŕ
ŕertur pditiōis pŕfundū. Qd ŕi aliq; ex amicis cōŕolari me volue-
rit 7 a lugēdo pŕhibere: pŕpheticis ad eos rīdebo vocib⁹ dicens
Sinite me amariffime flere. nec pŕŕiŕtatis pŕŕolari me. Nō enim lu-
geo p carnis affectu: nec plantū plango ŕemineuz. vbi imodera-
tiō lachrymarū culpabilis iudicat⁹: ŕed illud lugeo. qd 7 magn⁹
ille 7 mirabilis paulus apŕŕis lugere ŕe dicit cuz ŕcribit. Et lugeam
multos ex his qui peccauerē: 7 nō egerunt pniām. Nam eos qui
pŕo cōi morte caroz imoderatis plantib⁹ affligunt. merito quis
notabit. Vbi vō nō corŕpit: ŕed aīe vulnera lamentant⁹ 7 talis aīe
que in ipŕa ēt morte ŕigna pŕoris pulchritudinis: 7 admirādi de-
coris ofŕdat: atq; extinctū in ŕemetipŕa flozem virtutū indicijs ad-
huc ŕpirātibus pdat: q; ita crudelis 7 ab effectū totius virtutis

alienus ē. qui nō moueatur ad luctū nō exciteur ad lachrymas
 Sicut enim pro morte cōi phicum est a lachrymis tempore: ita
 in aie morte: et talis aie cōsolatōem recipere. et insipiēs et irriligio
 sum duco. Quō enim nō videt sine intermissione lugēdus: is qui
 oēm pulchritudinē: dudum in corporib⁹ tanq̄ in lapidib⁹ aspi
 ciebat qui aurū sicut lutū videbat qui delicias cunctas vt cenum
 respuebat. hic subitis febrib⁹ libidinib⁹: ac voluptatib⁹ simul ar
 rept⁹ sanitatē sicut atq; ornamentū mentis extinctū hēns: virtutib⁹
 q̄dez perit. t. solis vō vicis et voluptatib⁹ viuūt. Hunc cū ego nō
 plāgā. Hunc cū ego nō rigē toto flumine lachrymarū. quousq;
 potero fletib⁹ resuscitare sensus ei⁹: et vitales aliquos in eo mot⁹
 tpe elicere lachrymarū. Si. n. hi qui corpora lamētancū sciant
 et certi sint. nihil. p̄desse fletus suos ad reuocandā vitaz defuncti.
 tñ alamentatōe cessare non p̄nt nos qui scimus a morte reuocari
 aiam posse p̄ uersionem: quō nō medicamentū p̄nie: quo ma
 gis patescētib⁹ sepulchris respirare possit lachrymis vberiorib⁹
 emolimur. Quinimo et ignaue nos arguēdos p̄nto. si cū lamen
 tatores corporū mortisq; cōis tam dire et tā vehementer hoc fa
 ciant certi vt dixim⁹ q̄ non resuscitabūt mortuos suos. nos nihil
 tale pro aie lamētatione faciam⁹. quā restitui instatus suū posse p̄
 p̄niam nouerim⁹. Nam in inferno inqt q̄s confitebitur tibi. Sci
 mus enī plures et nr̄is ipis et memoria maioꝝ pro lapsos ab iti
 nere recto: et p̄cipitatos ab ingressu vie anguste. ita rursus esse re
 paratos: vt posteriorib⁹ p̄ora transferint: atq; ad palmas puene
 rint et coronā numeroq; rursus et choro inscripti credant eē san
 ctorū. Sed donec p̄manet quis in ipa adhuc flāma ac fornace li
 bidinū. hec et impossibilia esse vident et simile prouocet exemplis.
 si vō fieri cepit: vel p̄ua uersio et initiū dederit penitēdi. paulati
 p̄cedens et ad supiora referēs pedē illa q̄dem q̄ vehementior erat
 flāma post tergū remanebit. ante pedes vō q̄sto acrius ceperit i
 cedere. tanto oia inueniet diuini cuiusdaz rois sopita refrigerio
 tantū est vt vnū quod p̄cipue inimicus est salutē huic caueamus.
 Inimica autē ē uersioni p̄nie desp̄atio: que si insederit mēti. q̄stū
 vis sit grāde saluādi p̄positum: quātuncūq; sit salutis desideriu
 desperatōe occurrēte oēs salutis adit⁹ obstruent. Intercepta enī

penitētie via clauditur etiā salutis ingressus. Et quō iam poterit
qui extra viam est et cui ostium claudit boni opis aliqd implere
cū ad bonoz nō veniat ingressum desperatōe prohibente. Propter
hec et diabolus oibus modis molitur huiusmodi cogitationes
plantare cordib⁹ nostris. Si enī nos desperatōis met⁹ i. cul a via
virtutis effecerit nullum ei aduersum nos vltra certamē remane-
bit. Quē enī impugnet cū nullus obsistat. Qui autē istud resolu-
re poterit vinculū cōtinuo vires sue redeūt ad eum in calescit vi-
gor ai delectabit rursus instaurare certamina. Videbit. n. fugare
se eū quem fugiebat et psequi psequentē. Quod et si forte vt se habet
agonis cōditio rursus labat aut cadat nō cōtinuo lapsus sui pu-
dore desperet: sed meminerit hanc esse agonis et certaminū leges
nō vt nunq̄ quis cadat: qz non ille qui sepe cecidit victus dī. sed
ille qui ad vltimū cessit. Nam qui cogitatioib⁹ desperationū vi-
ctus est quō vel vires reparare certādi vlt resistere ac repugnare po-
test euz fugiat. nec oīno redeat ad certamen. Et nolo putes qz de
his mibi tantū sermo sic q in paucis et leuib⁹ peccatoz sordibus
iuoluunt de illo loquor qui oibus succūbuit malis qui imanita-
te scelerū viā sibi exclusit regni celoꝝ. et nō de infidelib⁹ fuerit. sed
de fidelib⁹ fuerit: et ex his qui p̄sus placuerint deo. post hec lautez
deciderit vel in adulteria vel in oēs imūditias: que ve ait ap̄ls tur-
pe est et dicere. Hec hunc ego dico salutem desperare debere: et si
ad vltimā huiusmodi malis obsessus puenerit senectutē. Sed q̄
sit rō dicti huius ascolta. Si ira dei esset passibilis affect⁹ recte di-
cerem⁹ nō posse restinguī flāmam: que tot ac tātis peccatoz accē-
sa sit malis. Cū vō impassibilem esse diuinā naturā definitio veri-
tatis ostēdat intelligere debem⁹ qz et si punit deus. etiā si penas in-
fert. nō hec cū ira passibili. sed cū ineffabili clemētis facit medētis
nō punientis affectu. et ideo valde libēter suscipiet penitentē. Pe-
nitentie enī medicamentuz. si preuenerit curat aīam: et nō facit
eam ad medicamēta iracundie peruenire: pro ijsqz pmissit in deū.
Non enim propter sementipum vindicat deus vt dixim⁹ in pecca-
tozem quasi vlciscens iniuriā suam. nihil enim tale in se recipit
diuina natura. sed ad vtilitatem nostram. facit omnia. Pro vtili-
tate nostra et correptione inducit et penas non vt se vindicet. s; vt

nos emendet. Quod si persistit quis induritia, sicut ille qui auer-
 tit a luce oculos suos, damnus quidem luci intulit nullus, semet-
 ipsum vero tenebris condemnauit: ita et qui per cor impenitens
 contemnere se putat virtutem dei semetipsum alienum efficit a sa-
 lute. Quod si medicus ab his qui frenesim patiuntur: vel cerebro
 moti sunt patitur iniurias, non tamen dolet pro hoc, neque irasci-
 tur. Sed facit omnia que medendi ratio deposcit, quibus crucia-
 ri quidem videtur, ille qui patitur. Porro autem cruciatus ille,
 non est iniuriarum vindicta, sed cura languentis. Denique si parum
 quid eger proficere ceperit ad salutem, statim videas gaudere me-
 dicum, letiusque et alacrius exequi reliquam curam, nec usque pro-
 fus iniuriarum memoriam, sed salutis in omnibus gerere profe-
 ctum. Quanto ergo magis deus etiam cum in ultimam incide-
 rimus insaniam: non ultionis affectu pro his que commissimus
 mouetur in nos, sed cupiens visceribus nostris inueteratos vici-
 orum curare languores pro hoc et dicit omnia et agit cupidus sa-
 nitatis nostre non pene. Quod quibus ratio ipsa pietatis, suffici-
 enter ostendat, tamen ne tibi de huiusmodi sententia dubitatio ul-
 la videatur, possumus hec etiam de diuinis scripturis que ita se ha-
 beant edocere. Dicit enim mihi quid sceleratius fuit rege babilo-
 nio, qui cum in multis esset dei potentiam expertus, ita ut prophetam eius
 adoraret et iuberet ei thus et myrras imolari, rursus tamen aduersus
 deum ad proteritiam superbiam deuolutus est: et eos qui imaginem eius adora-
 re noluerunt proferentes venerandorum dei iunctos in fornacem eiecit ignis
 ardentis, et tamen hunc tam immanem, tam impium, puocat deus ad penitentiam: et
 dat ei conuertendi materias. Primo quidem ex hoc ipso quod in fornace
 ignis tribus pueris sociatus apparuit, cum deinde que visionem vidit il-
 lam: quam in interpretatus est daniel: que vel sola sufficeret lapidea esset
 corda molire. Sed postquam rebus ammonitus est accessit et sermonum
 per prophetam cohortatio. Accessit enim et prophete consilium dicentis,
 Propterea o rex consilium meum placeat tibi, et peccata tua elemo-
 sinis redime: et iniquitates tuas misericordibus pauperum fortassis
 erit patientia dei inde delictis tuis. Quid dicis ad hec vir sapiens,
 et beate? Post tantos lapsus est adhuc reditus ad vitam. Est mihi
 crede etiam et per grauissimam egritudinem atque ab ipso pene mortis con-

finis redit sanitas: et post desperatam insaniam multi resipiscunt. Ecce enim ut supra memorauimus rex iste babilonius oes iam sibi aditus salutis excluderat per id quod deum se fecit: et eum qui se ad regni celsa fastigia perduxit qui sibi celestius est ministeria reuelauit qui futurorum quoque sciam dedit et regni totius archana reseruauit: quod magicas astronomicas gazarenas caldaicasque prestigias prophete sui diuina interpretatiōe confudit et in celestiale sacrum captiuum puerum sapientissimam distione patefecit. ita ut non solum summo deo credere videretur sed et in omni orbe deum danielis. deum verum esse predicaret: et non solum post hec hunc ipsum negauit: sed et intantam rursus insaniam deuolutus est: ut seruos dei qui non adorarent imaginem eius in fornacem precipitaret ignis ardentis. Et tamen nec ibi quidem cure et remedijs eius obliuiscitur diuina miseratio: sed in ipso ut diximus. ignis incendio ubi flammis tradiderat pueros deum colentes etiam ubi eum non terribus sed mirabiliter mitigaret. Poterat enim et ignem restringere et imbrem celum iundare: sed hoc non facit ne plus accedat insaniam sed permittit intantum ex aggerari flammam quantum furoris posebat immanitas. et non inferri prohibet penas. sed illatis patet adimit cruciandi. Et nequis videns non vni pueros putaret fantasma esse. non flammam que videbantur permisit exuri flammarum ministros eos scilicet qui circa fornacem astabant. ut ostenderet quia vere ignis erat. qui videbatur. sed erat preceptum dei ignis virtute validius. Omne enim quod est necessario famulatur ei aquo ut eum accepit originem. Suscepit ergo ignis ille sanctorum corpora. Et precepto dei ac voluntate nature. qua vixit oblitus sola in eis illa parte qua illuminat operatur est. ita ut sanctorum ac fidele depositum non corruptum redderet sed illustratum. Processerunt enim de fornace ignis tanquam de aula regali mirandi omnibus. et omnibus venerandi. Nullus tunc conuertit oculos suos ad regem purpura et diademate resurgentem. sed relictus est acunctis tanquam si non esset. quia omnium in se mirabiles pueri rapuere conspectus. Quis enim non stuperet ad corpora iuuenum pauitasse flammam et non solum viscera refugisse sanctorum. verum nec capitum quidem comam quod est omnium fragilium. aut summam saltem vestimenti simbram perstrinxisse. Quis non miret in eis membra montibus vestimenta

metallis capillis adamantis fortiores. Sed et in eo admirationis
 cumulat' accrescit quod in medio flammarum positi hymnum deo canebant
 cum utique notuisset eos qui tradunt flammis statim ut os aperirent ab
 sumi. Et illi quidem beati pueri manent apud deum gloriosi: et apud ho-
 mines mirabiles. rex vero impius nec mirabilibus mouetur nec visio-
 nis et confessionis sue sacra miratur. sed permanet incredulus: nec tam
 punitur. Neque enim vincitur in eo patientia dei sed tempore plurimo sub-
 stentat'. vis diuina aliqui corripuit. non preterita puniens. sed emen-
 datorem prospiciens in futurum. Denique non in perpetuum damnat. sed
 paruo tempore correptus. et annis paucissimis emendat' ad portam rur-
 sus regni reducit statum. ita ut nihil damni pateretur ex pena. lucra
 autem plurimum ex emendatione acquireret. Talis est mihi crede
 talis erga homines pietas dei nunquam spernit penitentiam: si ei sincere et
 simpliciter offerat etiam si ad summum quis peruenit malorum. et inde
 tamen velit reuerti ad virtutis viam suscipit et libenter amplectitur fa-
 citque omnia quantum eius ad portam referat statum et quod est adhuc pre-
 stantius et eminentius. etiam si non potuerit quis explere omnem satis-
 factionis ordinem quantumlibet tamen et quantumlibet breui tempore
 gestam non respuit penitentiam. sed suscipit etiam eandem ipsam. nec patitur
 quousque et exigua conuersionis perire mercedem. Hoc enim mihi
 videtur indicare Isaias. ubi de populo iudeorum talia quaedam dicit. Pro-
 pter peccatum modice perstraxi eum et percussi eum et auerti faciem meam
 ab eo et contristatus est: et ambulauit tristis et sanauit eum et consolatus
 sum eum. Evidentius autem nobis testimonium dabit achab rex ille im-
 pius qui cupiditatis quidem sue predam: uxoris nequitia quesiuit
 sed perturbatus ipsius sceleris immanitate penituit: et cilicio circumda-
 tus facinus suum fleuit. atque ita erga se dei misericordiam puocauit.
 ut cunctis eum absolueret malis. Sic enim ait deus. Et dixit dominus ad
 belyam. Vidisti quomodo compunctus est achab a facie mea. Et quod fle-
 uit in conspectu meo: non inducam mala in diebus eius. Sed et post
 hunc manasses iterum qui omnes tyrannos immanitate superauit scelerum.
 qui templum dei idolis repleuerat celesti cultu vacuatum qui cultum di-
 uine religionis et obseruationem legis euerterat. hic ergo impietate sce-
 lerum supergrediens omnem memoriam terram quod penituit: iter amicos dei
 postmodum numerat' est. Ad si vel hic vel illi quos supra memora-

uim. Considerantes imensitatem scelearum suorum perversione et penite reditum
despiciant ab omnibus utique bonis que eos ex emendatione persecuta sunt de-
cidissent. Quinimo respicientes ad ineffabilem miserationem dei et imen-
se bonitatem eius profundum diabolica quod aceruicibus suis desperationis
vincula soluerunt. suscitantes vero semetipsos perversi sunt ad virtutum viam
et reuocantes a precipitio pedem. cursum rursus presumere bonum
Hec quod de exemplis nobis dicta sunt sanctorum. Audi nunc quomodo
etiam sermonibus prophetis ad conversionem iuitemur a domino. Hodie
inquit. si vocem eius audieritis nolite obdurare corda vestra. sicut
in exacerbatioe. Quod autem dicit hodie omne tempus quo vivimus iudic-
cat. etiam ad ultimam usque si ita res exigat senectutem. Non enim tempus lon-
gitudinis sed affectus sinceritatis et penitudo pensat. Aut non legimus
leuitas peccatum illud gravissimum in deserto. non tempus longitudine
sed diei unius hora exigua diluisse. Sed et latro qui pendebat in cru-
ce non eguit plenitudine temporis ut ingressum paradisi mereret. sed in ei-
us spacijs suffecit. quantum expedi potuit donec unum proferre sermo-
nem posset. ita ut intra momentum temporis totius vite sceleribus abso-
lutus procedere ad paradysum et apostolos mereret. Quid autem et martires
Nonne frequenter videmus una die. interdum vero et sub unius hore
spatio coronas sumere ingentium premiorum. Ideo audiendum est tan-
tummodo et promptis atque incitatis animis aggrediendum. ut quodam velut
indignatione. prompti irascamur adversus deceptricem nostram libi-
dinem et affectum. atque amorem nostrum convertamus ad virtutem. Hoc est
enim quod vult et possit deus a nobis. Non querit tempus longitudinem
nec afflictionem crucis. Ad hoc precipue respicit. si vera et sincera sit
perversio. Ideo denique videmus aliquoties nonnullos cepisse postre-
mos et factos esse merito preces. Non ergo cecidisse ita malum est. sed
post lapsum iacere et non resurgere. et cum quodam velut voluptate iam
ac resolutione peccare desperationisque sermonibus mali. propositum vi-
tium tergere. Contra hos enim etiam propheta cum quodam indignatione pro-
clamat dicens. Nunquid qui cadit non resurgit. aut qui aversus est non
revertitur. Quod si dicas queritur si aliquis fidelius cecidit. et potuit re-
parari audi ad hec. in hoc ipso quod dicimus cecidit stetit enim aliquis
antequam caderet. profitemur. Nemo cecidisse eum dicit qui semper iacuit. et
nunquam stetit. Proferimus in ex scripturis divinis si quod super hoc vel i

parabolis vel p aptas snias dicta sunt: si q̄ etiā in maiorū p̄tinentur
 exemplis. Quid tibi videt aliud p̄tinere ouis illa que cū anona-
 ginta nouē ouib⁹ aberrasset requisita est postmodū ⁊ pastoris hu-
 meris reportata nō ne apte ⁊ lapsū ⁊ repatiōem fidelis ostēdit.
 Quis. n. est ⁊ ip̄a: sicut ⁊ ille nonaginta nouē ⁊ nō alteri⁹: s; vni⁹
 eiusdēq; gregis ⁊ vnius eiusdēq; pastoris. Hisdēz nāq; pascuis
 p̄us q̄b⁹ ⁊ ceterē iisdēz poculis hisdēq; cubilib⁹ vtebat. S; erra-
 uit errore nō mīmo. Per montes. n. ⁊ colles euagata ē longis. s.
 ⁊ difficilib⁹ circūacta erroris an fractibus. nec tñ reliq̄t eā pastor
 bonus p̄sumi i errorib⁹ suis: s; requirit ⁊ reuocat. Reuocat autē nō
 violēter purgēs. nec vberib⁹ cogēs. s; p̄rijs humeris subuectās
 Sicut. n. optimi quicq; medicorū eos q̄s viderit tabo longe egri-
 tudinis afflictos tolerāt ⁊ in illis rigozē tēperāt medicine ⁊ delica-
 ti⁹ ⁊ teneri⁹ agūt cū eis. ita ⁊ de⁹ eos q̄s viderit pctis vehemētius
 eē corruptos nō districta s̄atis ⁊ ardua obfuātie itentōe reuocat
 ad viā vitatis: s; sensim ⁊ paulatim. ita vt inq; plimie sustētet ac plu-
 rib⁹ suppleat ne dura eis videat ⁊ ardua repētina p̄uersio ⁊ nō tā
 peccādī amore tracti reidere videant i errorib⁹ q̄s p̄uersiōis aspi-
 tate deterrit. S; nō hec sola pabola moderatōez nob p̄uersiōis
 oñdit veruz ⁊ illa q̄ de luxuriosi filij reditu scribit. Et ille. n. filius
 erat: nō erat extrane⁹ german⁹ ei⁹ erat q̄ nunq; a p̄r. discesserat.
 Fili⁹ ergo erat q̄ ad vitimos maloz fines dī puenisse. Abierat. n.
 i regionē lōginquā. ⁊ lōge satis a deo effect⁹ q̄ fuerat diues ⁊ no-
 bilis deterior suo ⁊ mercēnario fact⁹ ē. s; tñ regressus ⁊ penitēs i
 antiquū recipit statū in p̄stināq; gliaz repat. Qd si despāsz ⁊ eru-
 buisset p̄ his q̄ acciderāt ⁊ reuertit ad p̄ez māfissetq; i regione lō-
 ginqua ⁊ aliēa. nō vtiq; adept⁹ eēt ea q̄ adept⁹ ē: s; fame pdit⁹ inse-
 licissimam mortēz subisset. Vidēs ergo q̄sta sit penitētie vtilitas
 quātā p̄uersiōis spes p̄ penitētiā. Filius pdig⁹ recipit p̄oris glo-
 rie statū p̄ p̄niam quē senior frater hēbat p̄ pleuerātiā. Et si audire
 in talib⁹ fas ē. videt mibi q̄ ex p̄uersiōe h̄t ampli⁹ aliqd meruit
 Vide eni quō senior frater dicit. Ecce tot ānis fui tibi: ⁊ nunq;
 dedisti mibi edum vt cū amicis meis epularer. cū autē venit filius
 tuus hic q̄ cōedit substantiam suā cū meretricibus occidisti illi
 vitium saginatum. Quomodo ergo non amplius consecutus

videtur qui per penitentiaz redit cum ille edum nunq̄ accepit
huic vitulus saginat⁹ sit occisus. **H**ec igitur carissime hētes exē
pla penitētie. nō perseuerem⁹ in malis nec recordem⁹ desperatio
nem. sed redeam⁹ etiam nos ad p̄rem ⁊ approximem⁹ deo. **N**un
q̄ mibi crede aduersabitur cōuersum ad se. **N**os sumus qui nos
metip̄os longe efficimus a deo: Ipse enī dicit. **D**e⁹ approximās
ego sum ⁊ nō deus de longe. **E**t iterū per eundem prophetam.
Peccata inquit vestra. **S**perant inter me ⁊ vos. **S**i ergo pecca
ta sunt que nos seperāt a deo: auferam⁹ emedio istud obstaculuz
⁊ nihil est qd nos prohibeat coniugi deo. **V**is ostendaz tibi hec
non solū in parabolis dicta: sed reb⁹ impleta. **A**pud corinthios
erat qdam vir vt videbat non ignobilis. **H**ic cōmiserat tale pec
catum quale nec inter gētes admitti solet. ⁊ erat hic ex numero fi
delium ⁊ familiarium xp̄i. **Q**uidam enī eū ex sacerdotali ordine
fuisse tradūt. **Q**uid igitur. **N**unqd excidit eum paulus de nume
ro eorū. qui spem gerunt salutis. **Q**uinimo postea q̄ sufficiēter
corinthios arguit pro eo volēs rursus ostēdere qz nullum vuln⁹
est nulla egritudo que nō cedat ⁊ sanetur medicamento penitētie iu
bet eum tradi sathane in interritū carnis vt spūs eius saluus fie
ret: in die dñi nostri iesu christi. **S**z hec iubet anteq̄ de penitētia
eius agnosceret. vbi vere penituit sufficit ei inquit increpatio hec
que fit a plurib⁹. **E**t addit. **O**bscuro vos cōfirmate in illum cari
tatem ne possideatur inq̄z asathana. **N**on enim ignoramus astu
tias eius. **S**alatarū autem gens integra postea q̄ credidit xp̄o ⁊
accepit spūm sanctum. ita vt in spiritu etiam signa ⁊ virtutes face
ret. **P**osteaq̄z ppter fidem christi multa sustinuit post hec inq̄z
omnia decidit a fide: ⁊ rursus cohortatiōib⁹ apostoli reparata ē.
Et autem scias qz per spūm sanctū signa ⁊ virtutes fecerūt: audi
quomodo ip̄e apostolus dicit. **Q**uis ergo dedit vobis spiritum
⁊ operat⁹ est virtutes in vobis ex opibus legis: an ex auditu fidei
Et rursus qz multa passi sunt post fidem designat in eo vbi ait.
Tanta passi estis sine causa: si tamē sine causa. **P**ost hos ergo tā
tos ac tales in fide p̄fectus cōmiserunt peccatum tale: qd possit
eos alienos efficere a xp̄o: de q̄ ipse apostolus dicebat. **E**cce ego
paulus dico vobis: quoniam si circūcidimini: xp̄us vobis nihil
proderit

proderit. Et iterum qui in lege iustificamini a gr̃a excidistis. s; tñ
 post istos fidei casus post tam grauē lapsum reuocat eos: et ma-
 nis viscer. b: vt ita dicam resouet dicēs. Filioli mei quos iterum
 pturio donec formeť xps in vobis. Quid ego aliud p̃ hec oia do-
 cet: nisi qz possibile sit: vt et si in vltimam q̃s perniciē peccatoruz
 corruat rursus in eo xpm per p̃niam reformari. Nō. n. vult mor-
 tem pctōris: sed vt p̃uertat et viuat. Conuertamur ergo o amicit-
 simum mibi caput. et reddeam⁹ nos ad voluntatem dei iplendaz
 Propt̃ rea. n. creauit nos de⁹ et esse fecit q̃ nō eram⁹ vt eterna in
 nos cōserat bona et p̃stet regnū celoz. Nō nos ad hoc fecit vt ge-
 hēne nos tradat: igniq; p̃petuo. Regnū celozū. p̃pter nos: gehē-
 na pp̃ diabolū facta est. Et hoc ita esse ex euāgelis doceā. Ipe
 et enī dñs dicit his qui adextris sunt. Venite benedicti p̃ris mei:
 p̃cipite regnū quod vobis patū est a constitutiōe mūdi. Illis at̃
 qui a sinistris sunt dicit. Discedite a me maledicti in ignē eternuz
 qui p̃paratus est nō dixit vobis. sed diabolo et angelis ei⁹. Si er-
 go pp̃ diabolū gehēna ignis. p̃pter hoīem regnū celozū a con-
 stitutiōe mūdi paratū est. tñ est ne nos ipsos ab ingressu bono-
 rum p̃stendo in malis p̃naciter excludam⁹. Dum enī sum⁹ in
 hac vita. quātacūq; acciderit nobis peccata. possibile est oia ab-
 lui p̃ p̃niam. Cum aut̃ abducti fuerim⁹ ab hoc seculo. ibi etiā si
 penitebit nos. valde. n. penitebit: sed nulla erit vtilitas p̃nie. Et lz
 sit stridor dentū. lz vllulatus et flet⁹. lz fundamus p̃ces innumeris
 obsecratiōib⁹ et si pro clamem⁹. nemo audiet nemo exaudiet. ne-
 mo subueniet. Sed nec extremo q̃dem digito aquaz q̃s infundet
 lingue nre posite inflāmis. sed audiemus illud qd̃ diues ille audi-
 uit ab abraam: qz chaos magnū firmatum est intra nos et vos et
 neq; hinc illuc transiri pōt: neq; inde huc. Resipiscam⁹ ergo tan-
 dem queso frater vt d̃ im nrm̃ iesuz xpm tanq; boni serui et vtilis
 requiram⁹ ne desperemus dū in hac luce viuim⁹ nos posse veniā
 p̃ p̃niam pmoueri. In inferno tñ vt dixim⁹ p̃nie medicamenta
 nō p̃derūt. in hac vō luce positi etiā si in extrema etate et si in vlti-
 ma senectute adhibeas crede mibi curaberit. Ideo deniq; diabo-
 lus oia mouet et agit: vt aiuz nob̃ desp̃atiōis inducat. Scit enī qz
 si vel puo tpe q̃s p̃niaz gerat: q̃uis sit breuis: nō erit tñ i fructuosa

D

cōuersio. Sed sicut is q calicē aq frigidē porrexerit nequaquā fru-
ctū mercedis amittit: ita et is q p malegestis pteritis penitudines
gerit. Et min⁹ digna videat ad pctōꝝ pondus pnia tm qstuscūqz
ille mot⁹ penitēdi fuerit: vel persionis momentū expers nō erit:
remūeratōis bonoz. Nihil. n. mihi crede boni opis: qzuis sit exi-
guū despiciet apd iustū iudicē deū. Si. n. pctā cū tanta examinati-
one discutiēda sunt: vt et verboꝝ et cogitationū vnusqz perferat
penas. qzto magis bñ iesta et magna in iudicio recōpensabunt et
pua. Itaqz et si nō putas eē possibile ad illū rursum sūme vite ordi-
nē te posse repari. aliqd certe ad nimietate luxurie et libidinis enoz
mitate si refices: nec hoc qdem tibi in fructuosum senties forte.
Incipe tantū et inītiū aliqd arripe meliorū conuersionisqz viā
sūmis saltez cōtinge vestigijs. Donec enī incipias difficile tibi et
in accessum virtutis iter videtur. Sic nāqz est natura rerū vt oīs
labor tam diu grauis putet. Donec sola ai cōsideratione pensat
vbi vō ad rem ventū fuerit: vt operis ipius ceperim⁹ aliquantu-
lum pfligare. ibi iam puo quidē oīs ac formido repellit. Succes-
sus vō operis dulcedinem parit et letitiā menti cōferūt: recupera-
ta denuo incremēta virtutū redditqz nos cōtinuo fortiores cum
p̄xima videri iam cepit spes salutis. Propterea deniqz et iudas
inimicus hinc rapuit ne forte qz sciebat qd eēt reditus ad salutem
lapsus suū penitētia reformaret. Ego enī etiam si mirū videt esse
qd dico. ne illud quidez iude peccatū dixerim vires pnie excede-
re potuisse. Propter qd deprecor et exoro vt oēm diabolicā co-
gitationem repellas et effuges a mente tua et velocius te cōvertas
ad viam salutis. Et enī si subito te ex integro ad illum pōrem vir-
tutū verticem cogerē merito trepidares: merito difficile facto pu-
tares. Cum vō hoc a te nūc expectam tm ne augetas in malis ne
per dies singulos pditionis incremēta conquiras: sed vt desinas
tantū et a peccato iam cesses. cur dubitas et cūctaris et retrosum
non reuocas pedē: ac solam saltē cogitationem bonoz recipe for-
midas. Quid. n. Ne ipsius qdē libidinis facietas tibi adhuc nul-
lum fastidiū reddit. Quid profuit illis qn luxuria corporis: et p-
sentis vite voluptatib⁹: vsqz ad diē vltimū pmanerunt. Intuere
nunc sepulchra eoz. et vide si est aliquid iactantie sue vestigiū: si

aliqua diuitiarū vel luxurie signa cognoueris. Require nūc vbi
 vestes et ornamēta pegrina. vbi spectaculorū voluptas. vbi asse
 clarū turbe et cōiuiorū cessit opulētia: risus: iocus: et imodera
 ta atq; effrenata letitia: quo abiit quo recessit. Vbi illa nūc et vbi
 ipsi. Quis finis vtrorūq;. Intuere diligentius et accede ppius
 ad singulorū sepulchra. vide cineres solos et fetidas carnes ver
 minūq; reliquias: et recordare hūc effecorū finem etiam si in
 delicijs et letitia et si in labore et cōtinētia trāsegerint vitā. Atq; vti
 nā res oīs: omniūq; causa nra vsq; ad cineres veniret et vermes:
 parua viderent hec damna et q̄ facile excusare possit nature p̄di
 tio. Punc autē puerite oculos tuos ab his cinerib; et sepulchris
 et reuoca cogitationē tuam ad illud diuini iudicij tribunal horre
 dum qd̄ ardens fluuius flāmetis ambit fluētis. vbi flet; et stridor
 dentium. vbi tenebre exteriores. vbi vermis ille conscie q̄ nunq;
 morit; et ignis q̄ nunq; extinguit. Recordare pabolaz lazari et di
 uitis illius q̄ opum tantarū dñs q̄ purpura induit; et bisso vnam
 aq̄ gustam luenire nō potuit: et hoc cū esset in ardoris necessitate
 p̄stitit;. Dic queso te qd̄ amplius h; vita ista quā somnū. Sicut
 n. q̄ in metallis p̄denati vli alia q̄lz pena positi cū forte post mul
 tū labore dure vite paululū relaxati fuerit in sōnū: et viderit se inf
 plurimas dapes positos epulis copiosissimis refici ac vbi surre
 xerit nihil sibi gr̄e ex delectatōe sōni itelligūt reledisse. ita et diues
 ille q̄si somniū hūit vite h; delicias. vbi discessit nihil cū illo nisi p̄
 teritoꝝ penitudo et p̄ntiū pena pmāsit. Hec recordare mi amice
 et illū gehēne ignē hisq; te nūc exagitant flāmis libidinis et cupi
 ditatis oppone. est eni hoc mirabile quoddā medicamēti genus
 vt ignis ignib; extinguat. Si. n. extincti nō fuerint isti q̄ te nūc ex
 agitāt. illos tibi eternos ignes acriores et inextinguibiles reddēt
 Quāto tpe putas tibi pmanere posse p̄nti vite delicias. Et ego q̄
 dē reo: nec quāq; ginta iā anni tibi supesse p̄nt: vsq; ad extremam
 q̄zuis longissimā senectutes. S; et in hoc tpe vide q̄sta iteruenire
 p̄nt. Primo q̄ nemo ē si vsq; ad vespam pueniat cert; ē: deinde
 q̄ mobilis semp humanarū rex stat; est. Freq̄nter. n. vita q̄dem
 in longū pducitur: nec tamen ei facultates et diuine fideliter per
 manent: sed sepe accidit vt prius quis opibus: q̄z vita deficiat.

Et ij

Veruntā pcedam⁹ ⁊ viuere te posse annos plurimos ⁊ nullaz p-
mutatiōem pati. Et quātum q̄so istud spatij est ad eterna suppli-
cia. Quātum hoc voluptatis est ad illas execrabiles ⁊ intollera-
biles penas. Nam in hac quidem vita siue bona siue mala termi-
num suū norūt eūqz velociter sortiunt. in futuro autē seculo vtra-
qz immortalibus spatijs protēduntur. Adde ⁊ illud qd̄ etiam pe-
ne ipius longe alia ⁊ diuersa cōditio est. Ignis enī hic qui in pre-
senti vita est absūmit cūcta que recipit. ille vō quo suscepit sem-
per cruciat ⁊ pene sue semp̄ integros seruat. Propterea enī ⁊ in-
extinguibilis dicit: nō solum qz ip̄e non extinguitur: sed ⁊ qz nec
eos quos suscepit extinguit aut perimit. Scriptura ⁊ enī dicit
qz peccatores induant in corruptionē: scz non ad honores vite:
sed ad diuturnitatē supplicij profuturam. Quū autē pene vim
⁊ ignis illius potētiaz: nulla vos exponere nullus sermo poterit
explicare. Nihil est enī simile in reb⁹ corruptibilibus siue bonis
siue malis. Verūtāme vt aliquam imagines saltem ignis illius ⁊
pene capiam⁹: recordaris quādo qz febrilius nimio ardore succē-
ditur que angustie qz cruciat⁹ corpori: atqz anime infideat. ⁊ ex
hac tēporali pena metire: quāte sint illa supplitia que etern⁹ ignis
inflammat que fluuius ingēs percurrēs ante tribunal illud orifi-
cum. vndis penalib⁹ irrogabit. Ibi quid agem⁹? Quid respon-
debimus? Nihil erit ibi: nisi stridor dentium: nisi vlulatus ⁊ fletus
⁊ sera penitētia cessantib⁹ vndiqz auxilijs: ⁊ vndiqz iualescētibus
penis. Nec solatium qdem est vsqz vlluz. Nullus enī occurret
oculis nostris. nisi soli penarū ministri. ⁊ facies vndiqz dira torto-
rum: ⁊ qd̄ est omnīū tetrius. nec aeris quidem ipius: vlluz erit so-
latium aut lucis. Circūdabunt enī penarū loca tenebre exterio-
res: ⁊ ignis ille flammeus qui sicut naturā nō habet cōsumendū:
ita nec illuminandū: sed est ignis obscur⁹ ⁊ flāma tenebrosa. In
his autē positis qui tremor imo q̄ resolutio viscerū sit. diuulsioqz
membrorū que aut quāte omnib⁹ sensibus cruces. nullus nunc
sermo poterit explicare. Sunt enī varie ⁊ diuerse penarū facies: ⁊
pro peccatorū quātitate singulis qbusqz multiplicantur ⁊ pene.
Quod si dicas ⁊ quomodo malis tantis sufficiet corpus ad pe-
nam finem tēporis nesciens considera que in hac vita interdum

accidunt: et ex his paruis magna concito. quō interdū videmus
 nōnullos longissima agritudine cōfici: nec in eis exose vite termi
 num dari. Atque si corpus aliquō morte dissoluūt. sed aīa non cōsu
 mitur. Unde constat quod cū immortalitatem etiā corpus acceperit:
 nec aīam pena: nec corpus vltra iā perimat. Nam in pñti qdem
 vita euenire nō pōt: vt pena corporis et vehemens possit esse et p
 petua: sed alterū cedit alteri: quod et corporis fragilitas vtrūq; non
 patit. vbi vō vtrūq; corruptela caruerit pena qdem accepta po
 testate deseuier: sed nullū sinem incorruptio quesita suscipiet. Nō
 ergo putem⁹ quod supplicioꝝ nūmētas ip̄a dabit sinem doloꝝ: sed
 vt diximus peccata qdes penas accēdent. incorruptio vō anime
 et corporis nullū supplicijs sinē dabit. Dic igitur nūc quāta tpa
 luxurie que delitiarū spacia cōparare vis talib⁹ penis. Lentum si
 placet ānos delitijs dem⁹. adde et alios centū si libet adde et alios
 centū. Que erit ex his ad eternitatē compēsatio. Nōne oē tps vi
 te huius. quo delitijs frui videmur et indulgere libidini: q̄si noctis
 vnius somniū ad eternitatis cōparationē videt. Est ergo aliquis
 qd vt vna nocte delectabile videat somniuz eternas subire diligit
 penas: et illa pro his recipere vel pro illis ista mutare. Nōdum
 descendo ad vitupatiōem delitiarū: neq; amaritudinē que in eis
 est nūc apio. quod nec huiusmōi oꝝoni hoc tps est: sed tūc cū forte ab
 eis effugere poteris. Nūc. n. cū in eis passibilr tenearis delirare
 nos credis si bona libidinis que grata oibus videntur et iocūda
 aspera asseram⁹ et amara. Si vero p misericordiā dei euadere ex
 huiusmōi egritudine queris nūc qd amaritudinis. imo vō qd ve
 neni libido hūerit dephendes. Nūc interim ponam⁹ delitias di
 uitias et libidines voluptatēq; nec aliquid hēre decor: sicut op
 probrij. qd dicimus ad repositas penas. Quid faciemus ad hoc
 quod delitiae qdem velut vmbra ptranseunt et velociter fugiunt. pene
 vō perpetuo manēt. Quod si equale tps et idē spatū delitijs po
 sitū eēt et pene est aliq; ita stult⁹ et ita demens vt eligeret pro vno
 die delitiarū vnā diem subire penarū cū soleat dolor vnius hore
 et qlibet cruciat⁹ corporis in obliuionē mittere oē tps i voluptate
 trāfactū. Nūc vō cū possibile sit pno tpe si puertamur ad deū effu
 gere illa oia cruciamēta penarū et p̄ruū bonis eternis: qd differri

B iij

mus qd moramur ⁊ diuina largitione nō vtīmur. Dei. n. ineffa-
bilis ⁊ imensa bonitas ēt hoc. puidit: vt laborū qdem ips ⁊ ago-
nū nō extenderet: nec longū faceret: aut eternū: sed breue: ⁊ vt ita
dicā momentum quoddā hore vniū. Hoc est. n. vita pñs. si ad
illā pferatur eternā. Prouidit ergo bonitas dei: vt in hac breui
⁊ exigua vita agones cēt ⁊ labores: in illa vō que eterna est co-
nore ⁊ pñia meritoꝝ vt labores qdem cito finirent. meritoꝝ vō
pñia sine fine durarent. Sed hoc sicut letificat eos qui p laborū
patiētiā coronant. ita affligit ⁊ cruciat eos in futurū q vidēt se p
puo ⁊ exiguo delitiarū ipum pdidisse qdem bona eterna. mala
vō quesisse pperua. Ne ergo nos etiā iniustū veniam⁹ aīe crucia-
tum expgiscamur aliqñ dum ips est. Ecce nunc ips acceptabile
ecce nunc dies salutis. Nunc enī est penitēdi facultas ⁊ ipus quo
⁊ fructus cōsequitur penitētē. Verū non hec solum que dixim⁹
manent nos malas que in gehēna perferem⁹ si negligamus vitā
nr̄as. s̄ est malū multo his graui⁹. Excludi enī a bonis ⁊ alienū
effici ab his que pparata sunt sanctis tm̄ generat cruciatū. tantū
dolorem: vt ⁊ si nulla extrinsec⁹ pena torqueret. Hec sola suffice-
ret. Omnes enī gehēne superat cruciat⁹ carere bonis quib⁹ in po-
testate habueras pfui. Considera enī queso testatū vite illius in-
quātum tibi possibile est. Et enī vere est cōprehēdere nullus ser-
mo sufficiet. Sed quantū possumus ex his que legimus: ⁊ pere-
nigmata accepimus tenuē quādam opinioneꝝ de ea capiamus.
Dicitur de ea quodam loco: q̄ aufugiet ibi dolor ⁊ tristitia ⁊ ge-
mitus. Quid hac vita beatius quid iocūdius. vbi non est paup-
tatis metus. nō egritudinis ledit iniuste aut leditur nemo. Nemo
irascitur. nemo inuidet. nulla cupiditas ex ardescit. Nullum cibi
desideriū nulla honoris ⁊ potestatis pulsat ambitio. Sed omni
vitiōū labe sopita ⁊ penit⁹ extincta. pax cuncta continet ⁊ letitia
tranquilla sunt omnia ⁊ quicta iugis splendor ⁊ lux non ista que
nunc est sed tanto splend. dior tanto clarioꝝ quanto splendidior:
nunc est sol lucerna. Nulla ibi nox nulle tenebre: cōcursus nubi-
um nullus nulla frigidis ardoꝝ sue aspitas. sed talis qdā erit rex
tēperics quā scient illi soli qui ea digni fuerit perfrui. Nō est sene-
ci⁹ ibi. nec senectutis miseria. s̄ oē quicq̄ corruptiōis est exulas

et gloria incorruptionis cuncta circumdat. Verum super hec omnia est sociari
 consortiis angelorum et archangelorum, et omnium celestium supernarum
 quod virtutum perturbationibus perfrui. Ultra omnem vero hanc et huiusmodi
 gloriam est ipsius nostri iesu christi ineffabiles adipisci prospectus, et ma-
 iestatis et inenarrabili splendoris radiari. Verum ne hec subito ingesta
 obtutum mentis exterreant paulatim te ad hec capienda puocabo.
 Intuere nunc celum exinde extende paululum cogitationem tuam etiam
 supra celum. Deinde considera totius creature transformationem, non
 in ea quam nunc est qualitate persistet, sed in aliam transformabit splendidi-
 ore multo et pulchrioris quam si dici poterit aurum plumbo est splendidi-
 ore. Hec enim futura edocet paulus cum dicit Quia et ipsa creatura libe-
 rabitur a servitute corruptionis. Nunc, non tanquam corruptionis princeps, mis-
 ta patitur que pati necesse est, corpora corruptibilia, tunc autem ubi omne
 quod fragilitatis et corruptionis est abiecerit in ineffabili pulchritudine re-
 decorebitur. Neque, non, ultra corruptibilia corpora patientes sed incorrupti-
 bilia est, ex resurrectione percipiet. Unde et ipsa creatura in meliorem sta-
 tum reformabitur. Nulla erit tunc vis discordia sed cuncta convenientia cum
 cetera persona. Divinum, non, sanctorum una erit concordia. Nullus ibi diabo-
 li metus insidie demonum nulli, terror gehene procul mors neque
 corporis neque anime, sed immortalitatis munere merito uterque resolutus.
 Sicut enim puer regis, si primo pauperis iugurij alendus traditur
 vilibus nutrimentis, sub metu vivit pedagogorum et magistrorum
 quo etas prima discipline artioris frenis repressa adultas domum
 etates probabilem reddat ac paternis natalibus dignam, at ubi ve-
 nerit tempus ut aulam regni et sceptrum paterne potestatis assumat
 abiectis omnibus vilibus indumentis repente in habitum regium
 ac paterne dignitatis insula transformatur, splendor purpure proci-
 nus ac diadematis fulgor ministrorum etiam succedit ambulo, si quis
 honoris auctoritas inualefcit, et efficitur totus alter ex altero, ita et
 tunc tali quadam specie sanctorum imutatio fiet. Et ut scias quod non in his
 que dicimus sola pompa verborum est proferamus oculos ad il-
 lum montem in quo transformatus est christus et intueamur splendorem
 eius illum quo tunc in transformatione resplenduit et nec sic quod inue-
 niemus cunctam nobis futuri seculi gloriam patefactam. Illa, non, transfor-
 matio facta est, non inquam futurorum bonorum veritas habet, sed quantum

D iij

ferre poterāt oculi, intuentium. Sic enī et euāgelium dicit: q̄ re-
splenduit facies eius sicut sol. In corruptoꝝ autē gl̄ia corpoꝝ nō
hoc t̄m splendoris emittit quantū ex ista corporali luce procedit
nec talem lucē q̄lem nūc mortales oculi videre p̄nt: seu cape sed
tantū erit future gl̄ie splendor: q̄tuz corporeus lufferre nō possit
aspectus cū t̄m illum nō tulerit: q̄ in montis trāsformatōe resplen-
duit. Unde oñdit q̄ t̄m releuatū sit, quātum ferre mortale oculi
potuerūt. nec t̄m tulere ex integro. sed ceciderūt inquit in faciē suā
sup terrā. Tunc p̄terea si q̄s te introduceret in p̄sentū aliquē vbi
oēs auratis amicti residerēt stolis quoꝝ in medio aliq̄s adorna-
tus gēmis resulgeret et purpura. isq̄ pollicret tibi q̄ posses in il-
lo honoratoꝝ numero ascribi. nōne cuncta gereres et oīa p̄mo-
ueres q̄tinus id assequi posses. Ad api ergo nūc sensibus tuis ce-
los. et intuere ibi cōuentū illum nō auri neq̄ vestium. neq̄ gēma-
rum. sed iustitie meritis cōgregatū splendidus siderib⁹ micantes
clarius lole fulgentē et intuere ibi centū nō ex hoib⁹. sed ex ange-
lis et archangelis thronis et dñationibus et p̄ncipatib⁹ cōgrega-
tum ac p̄tātib⁹. De rege autē qui hoꝝ mediū residet dicere. nul-
la vox sufficeret. Effugit. n. oēm sermonē atq̄ oēm sensuz huma-
ne mētis excedit dec⁹ illud illa pulchritudo illa virtus illa gloria
illa maiestas illa magnificentia. Quid ergo dic mibi horū oīum
bonoꝝ expertes nosmetipsos faciem⁹ et alienos uti ne parū ali-
quē suscipiam⁹ laborem et exiguo tpe libidinis illecebras refute-
mus. Si enī quottidie oporteret nos tormēta tolerare ipsaq̄ ge-
hennā p̄uo tpe perferre: pro eo vt xp̄m possem⁹ videre in gloria
venientē. et sanctoꝝ eius numero sociari. nōne erat dignū pati oē
qd̄ triste est mō vt tanti boni tāteq̄ gl̄ie p̄ticipes hēremur. Audi
qd̄ dicit br̄us petr⁹. Bonū est inquit nos hic esse. Qd̄ si ille tenuē
quandā future gl̄ie imaginē videns oīa subito proiecit ex aio dul-
cedine visionis quā p̄spexit inexus qd̄ diceret aliq̄s si ipsam rex
faciē: vt se h̄z veritas cōtemplet. tunc sc̄z cuz celestis aula pandet
ac regē celi nō iam p̄speculum et inenigmate sed facie ad faciē re-
uelauerit. nō p̄ fidem sed p̄ sp̄cm cōtuedū. Nonnulli impitoꝝ pu-
tant sibi satis esse optabile videri si gehēna in modo careant. ego
autē multo grauiorē q̄ gehēna est dico esse cruciat⁹: et remoueri

et abiecti ab illa gloria. Nec puto ita esse acerba supplicia gehene ut
 sunt illa quibus torquetur is qui arceat a conspectu dei. Hoc crede mihi
 hi penitus est oibus grauius hoc est solū quod superat et gehēnā. Si
 enī nunc regē terrenū cū comitibus suis et ministris ingredientē au-
 lam regiā miraremur et magnos eos dicim⁹ quos herere lateri-
 bus ei⁹ videm⁹. nosq; miseros credimus: si nullū inter eos locuz
 hēre mereamur: et quidem scientes quod in certa sunt hec et valde insi-
 da que in terris sunt nūc quidem pro bellis hostilib⁹. nūc ēt pro ci-
 uilibus insidijs interdū etiā pro luioze et pro corpore p̄cipue quod eti-
 am hec ipse p̄ se fragilia et caduca sunt: et nullius numeri. tñ quo-
 quō sint cruciatum afferunt vel generant his qui inde deciderint
 quō non multo magis cruciabimur si apud regē oīum qui non
 partem terre: sed vniuersum circulum ei⁹ tenet: imo qui eā pugil-
 lo cōtinet et celum palmo mentis qui portat oīa verbo virtutis sue
 apud quē oēs gentes tanq̄s nihilum et inane et velut sputū repu-
 tant apud hunc inq̄s vbi eternos honores largiri cepit. si nulluz
 hēamus locū: et in nullo apud eū ministroꝝ numero p̄putemur
 nō ne oī nobis pena cruciabili⁹ erit. S; sufficiet nobis euadere
 gehēnam et indignos nos fieri tanti regis aspectu. Quid illa aīa
 cui hoc sufficiet infellicius. Quid miserius. Hunc autē regēz quē
 dixim⁹ nō putes quadrigis mularū aut currib⁹ aureis vectū: vlt
 ornatū purpura: aut terribili ptate diadematis affuturū cum ad-
 iudicandū venerit terram: sed audi quō p̄ph̄is nunciantibus vt
 nūciari hoib⁹ fas fuit p̄dicatur ei⁹ aduent⁹. Ait ergo quidam ex eis
Deus manifeste veniet de⁹ noster et nō silebit. Ignis aī ipum ar-
 debit: et incircuitu eius tēpestas valida. Vocabit celū defursum
 et terrā discernere pplz suū. Alius vō qui et penarū species nobis
 indicat hic est **I**sayas. audi quō dicit. Ecce dies dñi venit insana-
 bilis dies furoris et ire. vt ponat orbem terre desertū: et peccato-
 res p̄dat ex eo. Stelle enim celli et orion et omnis ornat⁹ celi lu-
 men suum non dabit et obscurabit sol in ortu suo et luna non da-
 bit lumen suū et mandabo vniuerso orbi mala et impijs peccata
 eoz et p̄dam p̄tumeliam iniquoz et iniuriā supboꝝ humiliabo.
 Et erūt q̄ relicti fuerint p̄ciosi magisq; aurum ab igne et hō p̄cio-
 sior erit q̄ lapis ex saphyro. Celū. n. q̄tiet et terra mouebit a fun-

damētis suis pp furore ire dñi sabaoth. in die q̄ sup venerit furoz
eius. Et iterū dicit. Fenestre celi aperient̄ z mouebunt̄ oia. funda
menta terre. Turbatione pturbabit̄ terra stupore stupebit̄ terra.
Inclinatiōe inclinabit̄ terra. Lōmouebitur terra. sicut ebrius:
z sicut crapulat̄ excutiet̄ sicut pomoz custodia terra cadet z nō
poterit resurgere iualuit sup eas iniq̄tas. Et inducet de⁹ sup orna
tum celi in excelso manū suā in die illa z sup regna terre z p̄grega
tionē ei⁹ ponet in vinculis z p̄cludet eā in loco munito. S̄z z ma
lachias p̄pha p̄sona his loq̄tur dicēs. Ecce vēit dñs oīpotens z
qs sustinebit̄ diē aduent⁹ ei⁹ aut qs sub portabit̄ p̄spectū ei⁹. Quī
ipse ingrediet̄ vt ignis p̄flatorij: z sicut pallia lauantiuz z sedebit̄
p̄flans: z purgās sicut aurū z sicut argētum. Et iteruz dicit. Ecce
dies dñi venit ardēs sicut cliban⁹ z exuret eos z erūt oēs alienige
ne: z oēs qui faciūt iniq̄tatem vt stipula. z incēdetqz eos dies illa
q̄ venit dicit dñs oīpotens. Et nō relinquet̄ radix neqz palmeis.
Alius vō ille vir desiderioz ita dicit. Videbā z ecce throni positi
sunt: z antiqu⁹ dierū sedit: z indumtū eius sicut nix candidū z ca
pilli capitis ei⁹ sicut lana alba. Thron⁹ eius sicut flāma ignis ro
te eius ignis exuriēs sicut fluuius igne⁹ currebat: ante ipm iudici
um cōstituit z libri apti sunt. Et paulo post. Et vidi inq̄t iuisu nō
ctis z ecce cū nubib⁹ celi filius hoīs veniebat vsqz aduetustū die
rū peruenit: z in cōspectu eius oblat⁹ est: z ipsi dat⁹ est p̄ncipatus
z honoz z regnū z oēs ppli trib⁹ z lingue ipsi fuerunt. Et potestas
eius ptās eterna q̄ nō transibit z regnū eius nō corrūpēt. In hoz
ruit spūs me⁹. Ego Daniel corruī in hebetudine mea z visiones
capitis mei cōturbabāt me. Cū ergo hec agi cepint p̄ndent̄ sine
dubio celi porte: imo poti⁹ ipz celū auferet̄ emedio tanqz si taber
naculi alicuius velamina colliganf. s. vt reparetur z transformē
in melius. Tunc ergo oēs mei⁹ hēbit timozqz ac tremoz vniuer
sa cōplebit. Tunc etiā ipsos angelos formido quassabit z nō so
luz angelos s̄z fortassis: z thronos z dñatiōes: z p̄ncipat⁹ z pote
states. Hoc. n. indicat in eo qd̄ dicit: z virtutes celoꝝ mouebunt̄
Conserui eni sunt eoꝝ qui iudicandi sunt: z vite hui⁹ posaturi ra
tionē. Si eni apud iudices seculi cum ciuitas vna iudicanda est.
pauent cetera z cōtremescunt: etiā si nihil periculī metuāt. quāto

magis cum orbis terre vniuersus ad iudiciū veniet iudicandus
 a iudice qui teste non egeat qui argumēta non querat qui orato-
 rem cause nō postulet. sed his omnib⁹ procul ammotis ipse et ge-
 sta et verba et cogitationes hominum denudet. atq; in medio col-
 locet: et cūcta velut in tabulis quibusdā depicta oculis eorum q̄ cōmi-
 serunt ea: atq; oīum q̄ assistere vident. oīdat quō nō cōmouebit
 et in metu erit oīs terra. **Q**uod et si tūc igneus ille fluuius nō currez
 neq; angeli assisterent terribiles et facies dira tormentoz: s; hoc
 solum si euocarent hoies ad regē: et alij qdem laude et honore di-
 gni hērent. alij vō de honorati cuz cōfusione et nota abijcerent. si
 hoc solū pene hoies paterent: nō ne fere oēm gebenne excederet
 cruciatum q̄ alijs munera p̄cipientib⁹ a rege ipsi repulsam cū de-
 decore meruissent. Id quātū pene sit etiā si tūc plene fimo nō pōt
 edocere: tunc tñ cū ad rem ventū fuerit manifestius sentiem⁹. Tu
 vō adde ad hec oīa et dolores supplicioz et non solum confusio
 nē neq; solus dedecoris notā: sed illā pene ante oculos tuos vias
 q̄ trabunt hoies ad ignē: et qua tradunt ad penas. Cogita se vos
 illos et horredos penaz ministros q̄ peccatores p̄cipitāt ad sup-
 plicia: et hoc eo tpe quo alij q̄ bene egerūt a clarissimis angelis et
 placidissimis supportati aī regē etnis soliū sublime coronis glie
 et immortalib⁹ p̄muis munerant. **H**ec q̄dez erūt p̄p̄a diei illius et iu-
 dicij et t̄pis: que vō post hec sequūtur q̄ sermo poterit explicare.
Que erit voluptas q̄ letitia cū xp̄o esse vbi aīa ad p̄p̄am genero-
 sitatem regressa cum fiducia et letitia: iam ceperit videre deuz suū
Explicari non potest illius letitie magnitudo. Non enīz pro his
 solum exultat mens quibus frui in p̄senti. sed multo magis p̄
 eo gaudet q̄ bonozū suoz scit nullum sinez futurū. Et q̄ illa gau-
 dia illāq; letitiam neq; fimo vllus explicare valet: neq; cogitatio
 cōcipere: tenuiter tamē et velut vmbzā quādam future imaginis
 intuentes tibi quoq; indicare curabim⁹. **R**equiram⁹ si videt ab
 his qui in p̄nti vita bonis seculi et delitijs p̄fraunt qui in honori-
 bus et p̄tātibus glorianz: quāta letitia extollunt in ijs: quāta hec
 delectatiōe et voluptate mirant: ita vt interdum nec in terris se eē
 arbitrentur: et quidem cuz constet apud illos ipos nec vera esse
 hec bona nec perpetua: s; oīno citius euolare aut si acciderit ali-

quā ut parū aliqd pmaneat ⁊ exiguū hoc tps pftis vite nō dese-
rant: quāta his felicitas esse creditur: quāta letitia. Igit̄ si hec ca-
duca ⁊ corruptibilia tm̄ gaudij hoibus conferūt qd putandum
est sentire letitiē aīas illas q̄ ad celestia ⁊ ppetua puenerunt bona
in qbus ⁊ qualitas ⁊ quātitas tam diuersa ⁊ tā emīnēs est ab his
que in hac vita putant̄ bonis: vt neqz ad cōspectum adhuc illius
neqz ad auditū venerint: neqz ad cognitionē cordis ascenderint
Et enī nunc sicut paruulus in vulua mris. ita ⁊ nos in hoc mun-
do positi sum⁹ ⁊ quas angustijs qbusdam atqz obscuritate occlu-
si futuri seculi lucem aīeqz libertatē non possum⁹ intueri. Cū aut̄
tps affuerit vt pariat nos pns hic mundus ⁊ oēs quos cōcepit p-
ferat in seculi futuri lucem si quos qdem peccatis interueniētibus
aborsus imaturus inuenerit de t̄nebris in tenebras eūt ⁊ de an-
gustijs ad artiores angustias transferuntur. quos vero perfectos
⁊ regis imagine similes genuerit. offert patri sobolem generosaz
inofficijs angelicis ⁊ sedibus archangelicis collocandam. Noli
ergo queso te amice pretendere ad illam partem vbi vultus ani-
me tue ⁊ imago regia corrumpantur: ⁊ velut aborsum quendam
te in sine mundus iste proficiat. sed citius repara in te imaginem
paternam repara virtutum decus ⁊ speciem: vt inter filios agno-
scaris a patre. Et enī pulchritudinez corporis deus certis q-
busdam ⁊ naturalibus terminis clausit. anime vero pulchritudi-
nem liberam fecit ⁊ nulla sub necessitate conclusam: vtpote mul-
to prestantiorem decore corporeo. Nec ergo anime species in li-
bertate est sub dei quīdem nutu: in nostris tamen manibus posi-
ta. Nam si etiam corporei decoris potestatem deus nostro per-
misset arbitrio. sollicitudo nobis superflua imineret: atqz in his
que nihil prodesse vīte nostrum tempus occuparem⁹
ex quo cultus aīe necessario negligere: quippe qui etiam nūc vbi
nulla nobis est ptās cōferendi aliqd decoris corpori. hoc tm̄ agi-
mus ⁊ hoc studem⁹: vt specie corporis mōis oib⁹ excolam⁹ duz
colorū fucis vī pōne crinū, vī oculoꝝ rotatu vī varietate vestiū
diuersisqz alijs ⁊ exquisitis molitionib⁹ cōferre aliud vt dixi decori
corporis cupimus. Sed quanto magis conueniebat nos ad cul-
tū aīe dare opam. vbi pulchritudo vera est ⁊ in potestate nostra

de pulchritudine anime

est quotidie eam si volumus efficere pulchriorem? Verum nos
 econtrario omne tēpus vite nōstre cōsumim⁹ excolentes ⁊ ado-
 nantes ancillā diuersis ornatib⁹. eius vō dñam. tanq̄s vile manci-
 pium incultā fedam sordib⁹ obsitam in oī illunīe ac dedecore re-
 linquētes. cui⁹ ob hoc vtiq̄z de⁹ nos excluderit a corporis cura ⁊
 decoris ei⁹ naturalib⁹ terminis clauerit augmēta ne supfluis cu-
 ris occupatū negligērem⁹ anime cultū cuius forma et spēs etiam
 si in vltimam coruat feditatē. labore tamē ⁊ intentōe nōstre ad su-
 maz pōt pulchritudinē reparari: ⁊ intantū decoris adduci vt nō
 solum admirari a bonis oībus: sed ab ipō etiā rege oīum deo cō-
 cupisci possit ⁊ amari: sicut ⁊ propheta ad eandē dicit in psalmo
Et cōcupiscet rex decorē tuum. Siquēter scimus ex his etiā mu-
 lierib⁹ que prostitute sunt accidisse vt si forte aliqua inuenta ē de-
 cora specie cōtemplatione pulchritudinis ab aliquo etiāz bono
 viro assumpta sit ad honestatem mīmonij. quāto magis de⁹ nō
 despiciat neq̄z cōtemnit aīas que de superna generositate per dia-
 boli tyrannidē in istud presentis vite lupanar ac prostibulū de-
 ciderint. Inuenies autē his exemplis vsos ⁊ prophas cū ad hie-
 rusalem loquūtur **Et enim illa in prostibulum decidit ⁊ meretrica**
tiōdem noui generis sicut designat Ezechiel propheta dicens. Di-
bus meretricib⁹ dantur mercedes. tu autē dabas mercedes ama-
torib⁹ tuis. Et facta est in teres peruersa preter oēs mulieres. Et
iterū alius dicit. Sedisti super vias expectans eos. sicut cornicu-
la desolata. Istam ergo que sic meretricata est reuocat rursus ad
se deus. Nam ⁊ captiuitas que facta est: nō tam pro pena q̄z pro
cōuersione facta est. Nam si eos de⁹ punire voluisset: ⁊ perdere
nō vtiq̄z reuocasset eos denuo ad patriū solum: neq̄z ciuitatē de-
iectaz maiori gloria edificari fecisset ⁊ templū. Erit inquit gloria
domus huius nouissime sup illam pōrem. Quod si illa ⁊ que fre-
quenter meretricata est nō exclusit de⁹ a penitentiā: multo magis
tuam reuocabit animā: que nūc p̄mum corruit. Nemo enīz ne-
mo amatorū carnalium etiā si sit supra modū insaniens: ita ex ar-
descere pōt in amorem dilecte sue. sicut de⁹ effundit in amorē aīa
rum nostrarū. Qd̄ q̄dem possibile tibi est ⁊ ex his noscere q̄ per
singulos dies geri videm⁹: potes tñ et ex diuinis scripturis euidē

q̄lez cō itelligo
 ⁊ vbi ⁊ stas

ter agnoscere. Inuere deniq; vel in p̄ncipijs Hieremie q̄ referū
tur de dño vel apud reliquos p̄phas quomodo cū despiceret ⁊
contēneret a pp̄lo tamē rursus reuertebatur ad eos ⁊ amore eo-
rum cōstric⁹ sectebatur eos etiā auersos a se. Et hoc est qđ ipse
dñs insinuat in euangelijs cū dicit. Hierusalem hierim que occi-
dis p̄phetas ⁊ lapidas eos qui ad te missi sunt quotiēs volui cō-
gregare filios tuos quēadmodū gallina congregat pullos suos
subala ⁊ noluiti. S; ⁊ paulus dicit ad corinthios scribēs. Quo-
niā de⁹ erat in xp̄o mundū reconciliās sibi nō reputans eis deli-
cta ip̄orū ⁊ posuit in nobis verbū reconciliatiōis. Pro christo
enim legatiōe fungimur tanq; deo exortante: per nos. Rogam⁹
per christū recōciliāmini deo. Hec etiā ad nos dici putem⁹. Nō
solum enim infidelitas, sed ⁊ vite cōtaminatio execrabiles istas
inimicitias facit inter deū ⁊ hominē. Sic enim ⁊ ap̄ls dicit: q; sa-
pientia carnis inimica est deo. Age ergo destruam⁹ hunc inimi-
citarū parietē ⁊ viā nobis recōciliatiōis faciamus ad deū vt ite-
rum efficiamur amabiles ⁊ cōcupiscibiles. Scio q; valde mira-
ris hermionis pulchritudinē ⁊ decoris ei⁹ nihil iueniri posse sile
in terris iudicas: sed si velles o amice mlto tua formosior ⁊ mlto
pulchrior esses quātum pōt aurū esse luto pulchrius. Si enī in
illa tā multū illius corporis sp̄z mirant⁹ ⁊ accendunt pro ea quā-
tum putas esse in aīa decoris. Si ad oēs nature sue fuerit sculpta
pulchritudinez: q; amabilis oibus erit. Et enī corporei decoris
substātia non in alio q; in flegmate ⁊ sanguine ⁊ humore ac felle
cōsistit, que ex ciborū succis corruptibilibus colligūtur. Ex his
enī oculoꝝ orbēs splēdescūt ex his gebēnarū rubor: depingitur
⁊ visus oīs ornatur ⁊ nisi p̄ dies singulos rigent huiusmōi succis
ex fonte iecoris ascēdentibus venis cōtinuo aridior efficiūt cutis:
oculi cauant⁹ rubor oīs euultu cū omni decore abscedit. Quod
si diligenter cōsideres que sint que intra illā cutē tegant⁹ q̄ intra na-
rem que intra fauces. Quod ventrē q̄ tibi formosa videt⁹ lateant
nihil aliud nisi sepulchrū dealbatum pnunciabis esse istā corpo-
ris pulchritudinē que foris qdem apparet decora, intus autē ple-
na est sordib⁹ ⁊ imundicijs. Tū deinde in vestimēto videas fleg-
mata horrescis, ⁊ extremis saltē digitis ea cōtingere refugis, sed
⁊ aspectu retorques. Et quō cellaria ipsa ⁊ horrea flegmatis dili

gis et concupiscis. Sed tua pulchritudo nouerit talis. Quatum
 enim celum terra pulchrius tamen anime tue pulchritudo omnem formam
 quamuis pulcherrimi corporis superabit. Et si animam corpore nuda
 tam nullus uiderit. tamen alias alibi tibi decus eius ex uirtutibus suis cona
 bor exponere. Nunc autem sufficiat nobis commemorare sermonem domini.
 ubi ait quod erunt sicut angeli dei in celis. Quod si etiam in corporibus tan
 ta est differentia eorum duntaxat que subtiliora sunt ab eis que graui
 ora uidentur et crassiora. uerbigrata ut celum terra prestantius ut
 ignis aqua et stelle sunt lapidibus pulchriores. ut arcus celi omnibus qui
 in terra sunt floribus. quod dicerem si posset fieri in corporalibus ocu
 lis anime pulchritudinem uiderem. Nonne rideres omnia hec que ad
 exemplum decoris et pulchritudinis adducimus ex terrena substantia
 Queo ergo te ne contenam tantam beatitudinem: neque negligam
 preciosum hunc thesaurum qui intra nos est: maxime cum facilis nobis
 redditus esse possit: et paruo labore reparare omnem anime decus. Ubi enim
 futurorum speram contempseris et ad amaueris. statim redit anima ad pul
 chritudinem suam. At enim ille. Nam quod in presenti est momentaneum et leue
 tribulationis nostre supra modum imensum et eternum glorie pondus ope
 ratur in nobis non aspiciunt nobis que uidentur: sed que non uidentur
 Que enim uidentur temporalia sunt. que autem non uidentur eterna sunt. Quod si
 tribulationes leues et faciles appellat paulus pro eo quod non ad ea que
 uidentur. sed ad ille que non uidentur aspiciamus quanto magis leue erit
 tibi et facile desinere ab impudicitie ponderibus sedis. Neque enim tunc
 te iuam ad illos labores et pericula aut ad illas quotidianas mor
 tes que apostoli perferbant: uel ad persecuciones et uerbera aut uicula aut carce
 res aut ad rotam mundi preceptum aut famem aut nuditatem aut uigilias
 multas aut pericula itineris. naufragia maris pericula latronum ex genere at
 que ex falsis scribis atque omnia illa que apostolici agones desudant: nihil eorum
 nunc te poscimus. sed tamen illud rogamus ut turpissima sinitate derelicta
 ad portum redeas libertate consideras et penam que subsequitur luxuriam et glori
 am que uirtutibus est reposita. Nam ubi quidem que resurrectionis futuram non credunt. si
 uitam suam negligant et nullum futuri iudicij metuum percipiant: nihil mixtum est
 Nos uero que multo certiorem futura quam presentia tam infeliciter agere et tam
 misere credere ut nullam reconditorem futuri iudicij capiamus. Sed in ultimam
 decidit preceptum extreme demeritum est. nec potest aliquid huic malo preferri si cre
 detes non creditibus simile sumus quanto non pauci reperiuntur illi qui in hac uita

anime virtutib⁹ floruerunt. Et que nobis erit excusatio qd sola-
tij: si inde iudicij isti nobis pducant ad exēplum. z duz p̄terea nō
nullos negociatoz videm⁹ incidisse naufragia z imersam perdi-
disse substantiā. nec tñ pro hoc deiectos esse z resedisse: sed rursus
agressos eandē viam atqz eadem exercitia reparasse. Et illi qdes
damna hec nō desidia ai sed ventozuz violētia ptulerunt. nos au-
tem qui certi sum⁹ de sine rerū z manifeste nouim⁹ qz si voluimus
neqz naufragia aie neqz damna poterim⁹ incurrere. quō non ar-
ripiemus denuo p̄ora exercitia vt negocia que negligēter omissi-
mus reparem⁹. Sed iacemus r. supini ociosi z desidēs. sed z ma-
nus ociosas plicam⁹ ad pect⁹ z vtiā ociosas z nō operantes
in p̄niciem nr̄i: qd est vtiqz euidentis insanie veluti si qs verbi cā
pirratarū derelicto aduersario in suū caput manum vertat: suūqz
verticem cedat. Depulit nos diabolus z elisit: oportet vtiqz re-
surgere z rursus cōtra eū stare. Nam si semel deiectus nō soluz a
terra nolim⁹ resurgere. sz z temetipm volueris p̄cipitio dare. hoc
est iuuisse aduersarium z partibus eius fauisse. Nam z beat⁹ da-
uid cecidit eodem cāu quo z tu: nūc z non hoc soluz sed z aliud
his addidit grauius. Homicidiū. n. cōmissit z coniunxit adulte-
rio. Et qd post hoc. Nunc qd pmansit iacens. Nonne surrexit z
iterū stetit cōtra aduersarium: z ita eū subiecit vt etiam post mor-
tem eius merita p̄ferit posteris suis. Nā salamon cū in mane il-
lud cōmississet scelus z dign⁹ mille mortibus hēretur. Propter
dauid tñ ei se cōcessurum dñs regnū eius iterū dicit. Ait. n. Scin-
dens scindā regnū de manib⁹ tuis: z dabo illud seruo verūtāmē
in dieb⁹ tuis nō faciam. p̄pter dauid p̄em tuuz sed de manu filij
tui accipiam illud. Sed z ezechias cū in extrema picula venisset
q̄uis z ip̄e iustus esset tñ pro beato dauid liberat⁹ est. Ait enim:
Audiui oratiōem tuā z vidi lachrymaz tuā: z ecce suauit te. Die
tertio ascēdes tēplum dñi z addā dieb⁹ tuis q̄ndecim ānos sed z
de manu regis assiriozū liberabo te. z ciuitatem hāc z protegam
eā p̄pter me z dauid puerū meuz. Vides quāta est virt⁹ peniten-
tie vides q̄tū mer. ti cōuersio repauit. Qd si voluisset ille cogita-
re hec que nūc tu aīo geris z dicere qz impossibile est. ppitiū iam
mibi fieri deū. honorauit enī me honore ingēti: z p̄phicaz mibi
gratiam

gfas ptulit regni et magnificentiā dedit de piculis quodqz inumeris
 me eripuit: et quō potero cū post hec tāta bñficia ei deciderim et
 offenderim: atqz vltima fastigia deuolut' sim. ppitiū rursū pme
 rerī deū. Si hec cogitasset dauid cū pōrib' piter et nouissima pdi
 disse. **Nō. n.** sola vulnera corpis si negligant iterūt mortē s; et aie
 silr. Nos vō tā stulti erim' vt corpori qdē si vuln' eueniet nō ad-
 hibeam' p̄tinuo medicinā. in nullo vō aie vulnerib' medeamur
Et qdē in vulnerib' corpus sunt pla q̄ sanari oino nō pnt: et tñ nō
 p̄tinuo despam' s; inq̄tū possum' adhibem' diligētiā. et si audia
 mus a medicis qz h' i vuln' sanari medicamēto non possit insisti
 mus tñ et obsecram' vt aliq̄ saltē solatia nobis medici substētatio
 nis inqrāt. in aie vō vulnerib' vbi nihil est insanabile. neqz. n. aia
 necessitatē patit' nature q̄si aliena sit a nobis ei' passio sic negligi-
 mus sic despam'. sic nihil ad aie sollicitudinē reuocam' et vbi nā
 langoris despatidē necessario generat nos tñ q̄si sp̄ci aliqd p̄fe-
 rat diligētiā nō omittim' curā. hic vbi nulla est despandi necessi-
 tas q̄si nulla sit sanitat' spes omitta penit' cura discedim'. **Vides**
 q̄sto maiori corporis qz aie amore p̄stringimur. ignorātes qz si
 aiam negligim'. nec corp' saluare poterim'. **Nō. n.** aia p̄ corpo-
 re sed corp' p̄ aia factū ē. **Qui** ergo qd' p̄mū est negligit' et qd' ite-
 rius ē excolit vtrūqz cōfundit. **Qui** vō ordinē suat et qd' p̄mū est
 excolit: et si negligat qd' s̄m est. p̄ p̄mi salutē saluabit et s; **Qd'** ita
 eē et dñs et saluator nr̄ docēs dicebat. **Nolite** timere eol q̄ p̄nt cor-
 pus occidere. s; magis eū timere q̄ pōt corp' et aiaz mittere inge-
 hēnā. **Putas** ne agim' aliō putas ne satisfacim' tibi: q̄ null' aie
 langor: q̄si insanabilis debeat despari: an adhuc necesse ē a'is nos
 adhiberet rōnes et plūb' hec eadē p̄firmare. **Philis. n.** si teipz de-
 speres: nos te nunqz despabim'. **Neqz. n.** hoc ipsi agim' i q̄ alios
 rep̄hēdim': q̄z: s nō sit inde cū ipse dese qz despet et cum ab alio
 desperat. **Qui. n.** aliū despat h; veniā. q̄ vō semetipsum despauerit
 nullā. qz ille nō est dñs mētis alteri'. hic vō sui p̄positi ptātes h;.
Nos ergo nō despam' q̄ si tibi reddit' ad p̄oris vite statū: et ad
 illas q̄a vite nouim' aie virtutes. **S; addim'** adhuc et ad te h;.
Minuite audiebāt p̄pham ex diffinito dicētē et cōminātē. adhuc
 xl. dies et ninīue subuertet. **S; nec** sic qdē a'is p̄ciderūt: et hoc cuz

E.

nec satis p̄iderēt posse exorari deuz: vt p̄ r̄sa sua veniret. q̄ dice-
bant nō sub aliq̄ v̄ie p̄ditōe suspēsa: s̄z abzoluta sn̄a terminata
t̄m ad p̄niam p̄fugiunt dicētes. Quis scit si penitebit de⁹ ⁊ dep̄ca-
bil̄ sup̄ malitia quā locut⁹ est vt faceret. Q̄d si hoies et iperitū t̄m
potuerūt h̄e it̄lectū diuine bonitatis. nōne multo magis ōz nos
q̄ in diuinis l̄ris eruditi sum⁹ ⁊ hec ipsa exēpla p̄cessisse nō ignora-
m⁹ multa q̄ alia in diuinis scripturis silia vel in sn̄is vel in reb⁹ ge-
stis didicim⁹ p̄tineri. Nō inq̄ de⁹ p̄silia mea sicut consilia v̄ra. nec
vie mee sicut vie v̄re: s̄z quātū distat celū a terra t̄m distant cogita-
tiōes mee a cogitatōib⁹ v̄ris: ⁊ p̄silia mea a cōsilijs v̄ris. Tū p̄te-
rea si nos famulos n̄ros q̄ forte nos offendunt cū p̄mittūt se me-
liores futuros recipim⁹ ⁊ ad p̄orem locū reuocam⁹. interdū v̄o
ēt maiorē eis post offensam ⁊ recōciliatiōz fidutiā dam⁹. nō mul-
tomagis nobis hoc faciet de⁹. Nā si p̄pterea nos fecisset deus vt
puniret: bene desp̄asses ⁊ dubitares p̄ salute tua. Si v̄o pp̄ boni-
tatē suā t̄mmodo nos fecit vt eternis ei⁹ bonis ⁊ munerib⁹ fruerer-
mur atq̄z oīa q̄ agit ab initio seculi vsq̄z ad p̄ns t̄ps: p̄pterea agit
⁊ p̄pterea mouet: vt nos misericordia sua saluet q̄ v̄tra nobis de-
sp̄andi q̄ ambigēda cā superit. S̄z vebemēter ais. offendim⁹ eū vt
nullus vnq̄z hoīuz offendit. P̄p̄pterea ergo maxie veloti⁹ ⁊ vebe-
mēt⁹ satisfaccere ōz: ⁊ p̄missi p̄tudinē gerere ⁊ cito recedē ab his
actib⁹ qb⁹ offēdit de⁹. Neq̄z. n. rectas ⁊ ingēuas mētes ita offēdit
q̄zuis sit grau⁹ iniuria delicti vt p̄ceptus satisfacciēdi sibi velu satis-
fieri. Peccare nāq̄z humanū ē p̄manere i p̄ctis diabolicū. Veni-
q̄z vide quō p̄ p̄phaz hoc magis arguat de⁹ q̄z illō. Et dixi inq̄t
postea q̄z meretricata ē p̄ h̄ oīa ad me p̄uere ⁊ nō est p̄uerla. Et
iterū alibi. In his oīb⁹ nō ē p̄uersus in ordinatus iuda: s̄z adhuc
man⁹ ei⁹ excelsa. In alijs q̄z postq̄z arguit p̄ctā ppli p̄ p̄pham ⁊
emēdatiōz suā p̄miserūt. oñdens q̄z amabili p̄uersione suscipiat
p̄ctōz dicit. Quis dabit ita eē cor eoz in eis vt timeāt me ⁊ custo-
diāt mādāta mea oīb⁹ dieb⁹ vite sue: vt bñ sit eis ⁊ filijs eoz vsq̄z
in seculū. S̄z ⁊ moyses docere pplm volēs qd de⁹ reqr̄at ab hoī-
bus ita ait. Et nunc isrl̄ qd dñs de⁹ poscīt a tē: nisi vt timeas dñm
deū tuū: ⁊ incedas i o. b. v̄ijs eius ⁊ diligas eū ex toto corde tuo
⁊ ex tota aīa tua. De⁹ ergo q̄ cupit se diligi a nob ⁊ oīa f. ē pp̄ hoc
⁊ nec vnigēito filio suo pep̄cit p̄ salute n̄ra ⁊ caritate: ⁊ q̄ op̄rat vt

ita dicā q̄cūq; pacto ⁊ q̄cūq; via q̄nq; recōciliemur ei quō peni-
 tentes nos ⁊ puerfos ad se nō libēter suscipiet ⁊ amabit vt filios.
 Nā q̄ p̄spectu illō putas dixerit p̄pha dic tu p̄or iniquitates tuas ⁊
 iustificerī nōne cupiēs ad amorē suū nos ruocare ⁊ ad inuitū cari-
 tati affectū. si q̄s. n. diligit amicū si forte multas ab eo iniurias ptulit
 ⁊ nec sic qd̄ ausus ē amor ei⁹ erga dilectū si p̄ferri i mediū iniurias
 expōi velit. certū ē qz nullā aliā ob cāz velit fieri nisi vt reitegratio
 fiet amorū vehemētior ⁊ validior mltō qz dudū. Qd̄ si sola p̄fessio
 pctōz tāta recōciliatōis māz t̄z q̄sto maior erit recōciliādi fiducia
 sup̄is opib⁹ p̄nie q̄ p̄missim⁹ diluā. Nā si hoc eēt vt eos q̄ sel lapsi
 sūt de uia recta redire ad p̄orē statū volūtas dīna p̄hibēt aut nihilul
 aut valde rar⁹ intraret i regno celoz. imo vō eos q̄s p̄cipuos int̄
 p̄res ⁊ i admiratōe hēm⁹ p̄ lapsus pctōz iuēim⁹ repato. Qui. n.
 vehemētes fuerūt i malis puerfi rursus ad bona eadē nihilomin⁹
 vtunt̄ vehemētia p̄sci sibi qz i multis teneāt. obnoxij. Qd̄ dñs i euā-
 gelio docuit cū simone de ml̄iere qd̄a dicebat. *Vides inqt̄ simon
 hāc ml̄ierē. Introiui domū tuā aquā pedib⁹ meis nō dedisti. h̄c at
 lachrymis suis rigauit pedes meos ⁊ capillis capiti sui deterisit.
 Osculū mihi nō dedisti. hec at̄ ex q̄ ingressus sū nō cessauit osculari
 pedes meos. Oleo caput meū nō vnxi. hec aut̄ vnguēto vixit
 pedes meos. Propter qd̄ dico tibi remittunt̄ ei pctā mltia qm̄ di-
 lexit multū. Cui at̄ paz dimittit̄ paz diligit. Et ait ml̄ieri. Remit-
 tunt̄ tibi pctā tua. p̄p̄ea deniq; ⁊ diabolus sciēs q̄ hi q̄ mltia opa-
 ti sūt mala si se ad p̄nia puerterit districte lat̄ ⁊ vehemēter hoc fa-
 ciūt. vtpote sciētes qd̄ egerit metuit ⁊ tremit ne qz forte hoz inui-
 uim aliqd̄ p̄itūdis capiat. Si. n. cepint̄ tā nequeūt retineri s̄z imo-
 dus ignis p̄nie calore succēdit. auro purgato purgatiores reddūt
 aīas suas ⁊ mēoria p̄cie sue veli spū qd̄a flāte ad p̄orū salutē spe
 gubernāte pueniūt. itinēris sui h̄ites cautelā maximā ⁊ p̄teritoruz
 horozē gestoꝝ atq; i hac p̄nia eos q̄ nullos vnq; icurrerūt lapsus
 vidēt p̄cedere. dū cautiores eos reddit̄ expiētia. Acri⁹. n. n. scio q̄
 pacto expetim⁹ ea q̄ ex p̄re pdideram⁹ qz q̄ nōdū possessa deside-
 ram⁹ adq̄rere. Tm̄ est ergo sic dixi vt inuitū fiat. In hoc oīs ē diffi-
 cultas. vt p̄mos addit⁹ ingrediamur p̄nie. In ip̄o. n. ingressu stat
 inimic⁹ minis ac terrorib⁹ sp̄iras et volētes adire cū oi atrocitate
 depellit. cui⁹ sit tenoz fumos ⁊ inanē nebulam p̄temnas. nec ille*

E ij

aliquid valebit ultra et tu occupato additu validiore te redditum senties superiorumque effectum inimici terroribus gularibus ac per facile tibi de reliqua agonis istius cursu videbis. Age ergo age iam agrediamur iter vite reuertamur ad civitatem celestem in qua et descripti sumus et civis decreti. Qui nobis vobis ianuas despatio quod claudit. aperit ante spes et fiducia. latum prebebit ingressum. Nec si stemnum non solum iam desidia culpa. sed et superbie incurrimus. Nam et diabolus non aliunde talis est factus. nisi quia primo quod post peccatum despatio usus est. postea vero ex despatio in elationis incidit et superbia. Sic ergo et anima si semel quod salutem suam cepit despare iam nec intelligit quomodo vel in qua mala precipitet. Nihil enim aut agere aut dicere metuet quod periculum sit salutis. Et sicut sepe videmus in his qui insaniunt. cum semel perdidissent sanitatis statum. nihil iam ultra metuunt nihil erubescunt. sed licet omnia et dicere audet et facere. et si in ignem prouant: non declinant et si in profundum aut precipitium non reuertant pedem. ita et qui despatio capti sunt intolerabiles fiunt et per omnes malitie vias discurrunt. pudor nihil prohibet: metus nihil impedit penitentiam non vetat. futura non terret sola mors est quam euadere non possunt. propter quod de peccatoribus pusquam vehementer inebrieris mali heri veneno. exurgere quod so te et expugnare aliquem et diabolicam hanc deponere temulentiam. Quod si ad subitum non potes paulatim certe et sensibus recollige animos tuos quibusuis ut mihi videri facilius via sit omnia sunt abrupte et mali huius retinacula propter cuncta resecare: atque ex integro ad exercitia penitentiae conuertit. Si autem hoc difficile videri ut vis: et potes tamen summe in initium aliquid melioris vite: et eterne vite desiderium cape. Ita quod quodso et obsecro: et per illa te merita quod prius quod fueras exoro ac per illam libertatem quam prius gerebas obtestor. sic iterum in illum cernam te virtutum ut cetera ascendente et in illo prius penitentiae robore solidatum. Parce mihi amantem te peccata omnibus quod per te scanda lizant: et per tuo lapsu labunt. peccata cunctis quod per tua despatio desparant nec putant se posse virtutum viam incedere si te ad eam redisse non videant. Respice quodso te quod tamen in merito omnium sanctorum fructum habeat choquam quod ista letitia et exultatio incredulis fiat quod ista desidiosis adolescentibus de te fabula. quod ista quod eis ad precipitia luxurie de te crescit auctoritas. Quod si redeas denuo ad illam per virtutum viam omnia hec vertent in periculum. nunc quod dem dedecus et confusio ad illas migrabit. nos vero erimus in gaudio multo et letitia. Toto enim orbe victorem libidinis victorem luxurie per

dicabim⁹ ⁊ triumphū tui coronas scribem⁹: Ista est enī maior ⁊
vera victoria q̄ post lapsus p̄grit: q̄ post fugā reparat. Tu vō n̄
solū p̄prij laboris ⁊ emēdatōis tue merita cōsequis: s; ⁊ merce-
dē pro illoꝝ salute p̄cipies q̄ ex tua p̄uersōne capiētes exēplū ad
pnias se abiecta despiciōe p̄uerterint. Nec. n. post hec aliqs erit
q̄ q̄ lapsus p̄iect⁹, nō statū refūgere cupiat ⁊ statū se reparare festinet
Ne q̄so ne p̄tēnas tā magna hec ⁊ tā grādia lucta: nec aīas n̄ras
cū tristitia ad inferos mittas: s; da nobis paululū respirare ⁊ eam
q̄ nos tui cāvelauit tristitie a nobis nubē repelle. Ecce. n. nos p̄
pnia obliuiscētes mala. tuos casus lugemus: s; si velles respirare
rursus paululū. ⁊ amorē celestiuū cape hac nos qdē lamētatiōe li-
berares ⁊ p̄ n̄ris iā faceres cogitare d̄ icl. Qd̄ at̄ possint hoīes
p̄ pnias ad splēdore p̄stinū repari imo iterdū ⁊ mlto clariores ef-
fici q̄z dudū fuerāt: iā qdē ex diuinis scripturis docuimus. Inde
deniq; ē q̄ meretrices ⁊ publicāi hereditatē regni celestis. ide et
mlti nouissimi p̄mi p̄stituunt. s; tñ addā tibi ⁊ aliq̄ q̄ n̄ri mēoria
gesta sunt quoz tu q̄q; testis es. Scis adolescēte illū filiū vrbani
senicis puincie. q̄ pupill⁹ qdē fuit a pentib⁹ derelictus: ⁊ duitijs
admodū familia ⁊ argēto ⁊ auro ac possessiōib⁹ locupletissim⁹
hic p̄mo qdē p̄cepta oī pōpa elatōis ⁊ factatiē quā vel adolescē-
tia p̄sumere solet v̄l habūdantia mīstrare ip̄is et auditorijs s; aꝝ
liberaliū derelictū ad hūilē vitā ⁊ idumētavilia atq; hūilē paupeꝝ
neglectūq; cōuersus ad mōtes desertaq; secessit. atq; ibi p̄ p̄nē-
tiā n̄re phie exercitat⁹ et supra etatē suā magnoz ⁊ mirabiliū vi-
roz vitā abstinentie v̄tutib⁹ nō solū eqparauit. s; ⁊ p̄cessit. Post
hec et sacri baptisimi misteriuū p̄secut⁹ multo magis ascēdebat ad
icremēta virtutū. Letabanī oēs ⁊ gaudebāt ⁊ laudabāt dñz q̄ i
tātis diuinitis nat⁹ ⁊ tā clari gñis ⁊ adhuc p̄me etatis adolescens
subito oī vite tp̄alvanitate calcata ascēdere desiderauerit ad eter-
ne vite fastigia. Cū ergo i his exercitijs p̄uersaret ⁊ i admiratiōe
eēt oib⁹ qdā corrupte mētis hoīes q̄ ei iure cōsanguinitatis p̄ri-
mi videbāt accedere ad eū p̄mo visēdi grā ceperūt post hec assī-
duitate colloq; mali rursus ad ea eūq; spreuerat ⁊ cōtēpserat re-
uocariūt. ⁊ abiecta oī quā assūpserat phia de mōtib⁹ descēdit ad
foꝝ. Tūc p̄ mediū ciuitatis equo vect⁹ ⁊ cursorib⁹ stipat⁹ icede

L iij

re totaq; vrbē q̄si volitās z exultās cepit abire. Abiecta sūt frena
piter castitatis cui cū delitiis z luxuria nullū. pōt esse p̄sortiū. In-
de iā obscenis amorib; irretiri z i oēm turpitudinē captiuari: ita
vt nullus hoīuz fuerit q̄ nō salutē ei; penit; despauerit. Circū vo-
labāt nāq; eū. ex aīa pasitoꝝ circū dabāt adulator; greges pupil-
lū adolēscētē diuītē. Et qd ei iā reliquū videbat spei. Illi autē q ad
rephēdēda oīa p̄mpti sunt et illud culpabāt. cur oīo vel ex initio
aspīrasset ad hāc vitā z p̄sumisset qdē qd obtinere nō poterat re-
liq̄isset autē studia ex qb; p̄ficere in līrāz eruditōe potuisset. Cū er-
go hec z alia h; i a singulis qbusq; de ei; vita dicerent: z eēt apd
nos facti h; pudor ingēs sci qdā viri qb; eēt pitia in h; i venatiōi
b; capiēdis: q; multo vsu z expiētia didicissent: nihil eē despan-
dū armati spe dei. cepunt obfuare cū solliti: z si qñ i plathea oc-
curisset accedere cū māsuētudine z salutare. At ille p̄mo qdē e q̄
sedēs de alto vix resalutare: aut rīdere eis elatere icēdētib; digna-
bat tñ elatōis z iprobītatis assumpserat. Sz illi misicordes viri
nihil hoꝝ ad iniuriā reuocātes p̄spicēbāt illud solū qd in aīo itē
derāt. si q̄ pacto possēt agnū de dētib; cruere lupoz. Qd z factū
ē. p̄ patientiā z p̄nīas scōꝝ. Mā cū frequēter hec facerēt. aliqñ ve-
lut ex amētia qdā isemetipz regressus adolēscēs liberalitatis eoꝝ
z p̄seueratiā erubuit. z indulgētiā z cepit p̄rio vt eos emin; sibi vi-
disset occurrētes c q̄ p̄tin; desilire z inclinato capite i terrā. tacit;
q̄ ab illis dicebant audire ac p̄cessu t̄pis maiorī circa eos vti reue-
rētia. Et ita paulatim p̄ dei grām z s̄monis eoꝝ māsuētudinē re-
uocat; cūctiq; illis mortis retib; qb; inex; fuerat enolut; rursus
ad solitudinē rursus ad mōtes z exercitiā p̄oris phie repedauit:
z intm̄ nūc effulsit vt lōge supgressus sit p̄ora illa q̄ in admiratōe
fuerāt posteriorib; studiis. Didicit. n. z expūnēto affecur; ē: q̄ fue-
rit lapsus sui occasio: ac toti; d̄ceptōis illecebra. Illa. p̄culdubio
q̄ nō s̄m mādatū euāgelij p̄us oīa q̄ hūit vēdidit z indigētib; p̄-
rogauit: vt thesaurū suū de terris trāfferet ad celuz: z ibi eēt cor
suū vbi erat thesaur; su;. Sz qz hūit adhuc aliqd i frīs regressus
ē ipse z cor ei; ad terrā. z iō vbi resipuit p̄tinuo oīa q̄ hūit z expē-
dit in paupes: vt z semetipm̄ sollicitudine liberaret z in posteruz
sibi illecebrā d̄ceptōis abscideret: atq; ita celebs faci; celestem.

nūc viā incedens ad oēm virtutū pfectiōez. cautior ex emēdatōe
 puēit. S3 hic qdē adhuc adolescēs z cito corrūit z velociter sur
 rexit. Alius qdā post mltoz labores q̄s insolitudine posuī? desu
 dauerat hñs secū vnū solū vite bitatiōisq̄ p̄soriē angelicā vitāz
 ab adolescētia vsq̄ ad ipsā iā pduxerat senectutē. z nescio quō
 diabolico istinctu q̄s dormitauit paululū z paruū p̄mo igressū i
 corde suo diabolo p̄buit: atz idesiderio mlieris icurrerit. q̄ nec vi
 derat vnq̄z mulierē ex q̄ se ad mōachoz ptulerat vitā. P̄rio igr̄
 rogare illū q̄ secū viuebat aggredī vt vinū sibi z carnē aduescen
 dū deferret. Quo cūctā te cōmunari cepit vcturū se ad ciuitatē nō
 q̄ vesci carnib? delectaret. s3 vt occasionē aliquā desiderijs sui iue
 niret explēdi. Sup his collega ille mirat? z verēs. ne forte si hec
 negaret maiorib? eū traderet malis q̄ poscebat exhibuit z deside
 rio ei? satisfecit. S3 ille vbi vidit occasionē sibi fraudis exclusam
 apte iam z ipudēter desiderū suū reuelat: z ad ciuitatē oimodis
 discēsurū fatef. Ille vō vbi mlta obijciēs retinere nō potuit. ad vl
 timū dimissit emū? tū subsequēs obsuabat qd aut quo ire vellet
 Vbi aut̄ pcul posit? cernit eū lupanar ingressuz z desiderū suū
 ptagione meretricis expleffe opiens foris z p̄siderans vim nālis
 i boie legis. qz in h? i delictis stati suscitaf penitudo p̄missi. egres
 sum resupinis p̄tinuo manib? amplectit z benigne deosculās. nec
 oio increpās. plapsu rogat vt expleto iā desiderio suo redeat. p̄
 sus ad bitatiōz suā p̄stinā z ad heremi solitudinē. At ille tantā be
 nignitatē in eū z clemētiā vidēs erubuit: z q̄si telo vboz ei? gesto
 rūq̄ p̄cusus: ac semetipm p̄. his q̄ gesserat notās misericordē z
 z optimū collegā sequit̄ admontē. Cūq̄z illuc puenissent exorat
 vt sibi insecretiori cellula incluso adituq̄z obstructo panē tm̄ z a
 quā interiectis dieb? p̄beret. si q̄ aut̄ de eo requisissent defunctū cū
 ānūciaret z affirmaret. Quib? ipetratis semetipz in cōclusit ibiq̄z
 permansit: ieiunijs z orationibus ac lachrymis peccati sui dilu
 ens sordes. Tempore aut̄ ex acto nō multo cū penuria imbriz
 vicinas regiones siccitas vgeret: z oēs qui habitabāt illā terrāz
 lugerent quidam ex ipsis āmonēt in somnis abire ad virum qui
 erat intra cellulam clausus: vt ip̄e oraret: nec aliter dādas cē plu
 uias monet: nisi illius p̄cib? ipetratas. Cūq̄z assumptis secuz nō
 E iij

nullis abisset et collegam eius solum vidisset precorabat de illo quem vi-
sio mandauerat perquirendum. Ubi vero defunctum esse audiuit: fallax se
vidisse opinabatur isomnis. Rursus ad deprecandum deum ytebatur
omnes et iterum eodem quod prius appetente sibi eadem monent. Tu vero istam
per urgentes eum quod primo te ellerat exorabat. ut sibi ostenderet vi-
siones se ad viuente non ad defunctum tante visionis auctoritate trans-
missos. At ille ubi pactum resolutum diuinitus vidit ducit eos ad ho-
minem dei. ac reuulso aditu quem obstruxerat ingressi. percidit ad pe-
des eius. atque omnes causas pedentes obsecrati ut necessitati famis o-
mnibus subueniret. Qui primo quod excusabat se: percul se esse ab ho-
mimerit asserens. Ita. n. lugebat percul illud tamquam nup admissum et ante
oculos positum. Tandem tamen fatigatus astantiu precibus intelligens dei esse
voluntatem ad orationem peruenit flexisque genibus ad supplicationes domini
peruoluit: et statim magna copia secuta est pluuia quod et terra et ho-
mines recreati sunt. Nam de illo quod dicitur quod iohannis apostoli discipulus fue-
rat prius postea vero ad latrocinia peruersus et multo in his tempore grassa-
tus: rursus ab his latronum speluncis apostoli manibus apprehensus. et
priori ut ipse bene nostri reddit vite. longe melior et mirabilior poste-
rioribus temporibus quam prioribus fuit. Noui quod frequenter hec leges ad-
miratus sis beati iohannis apostoli incredibilem benignitatem. atque iter cete-
ra que erga eum ostenderit ineffabilis amoris insignia. illud te precipue mi-
rari fatebar quod humano sanguine cruenta iuuenis dexteram deosculatus
sit prius et sic in apostolus eius corruens ad eternam reuocauit vitam eum quem iam
mors eterna sorbuerat. Sedet beatus paulus Onesimus inutilem fa-
ceret fugitiuum surum non solum apostolus et diligit peruersus: sed a domino eius exo-
rat ut ita eum sic seipsum habeat. Hec autem omnia per munere peruenit. Sic ergo
ait de eo. Obsecro te pro meo filio quem genui in vinculis onesimo
quod aliquando tibi inutilis fuit: nunc autem et mihi et tibi utilis quem misisti ad te
Tu autem illum ut mea viscera suscipe quem ego volui retinere apud me
ut per te mihi ministraret in vicibus euangelii: sed sine consilio tuo nihil vo-
lui agere. uti ne velut ex necessitate bonum tuum esset sed voluntarium.
Fortassis. n. id discessit ad horam ut in eternum illum recipes iam non ut ser-
uus. sed per suo frater carissimus: maxime in quanto autem magis tibi et in car-
ne et in domino. Si ergo habes me socium: suscipe illum sic ut me. Sed et cori-
nthiis scribit idem apostolus per his que peccauerunt. hoc modo. Ne forte cum

venero lugcā ml̄tos ex his q̄ añ peccauerūt. ⁊ ñ egerūt p̄n̄ia p̄i-
 pudicitia imōditia ⁊ fornicatiōe quā gesserūt. Et rurſū Sic dixi
 ⁊ itez dico qz si venero ier̄z ñ p̄cā. Vide q̄s luget apl̄s ⁊ qb̄ ñ p̄
 cit. nō eos q̄ peccauerūt ſz eos q̄ ñ penituerūt non ſolū qz ñ p̄itue-
 rūt ſz qz ſemel ⁊ itez p̄ hoc p̄moti obedire noluerūt. Ad̄ at̄ dixit
 p̄dixi. ⁊ itez dico vt p̄ñs! cōdo ⁊ nē absēs ſcribo. ñ alios niſi admo-
 nitos eos iudicat p̄tēpſiſſe. An̄ vereor ne ēt nobis hoc accidat.
 Licet. n. paul̄ nō videat̄ aſſiſtere q̄ tūc p̄minabat̄ corinthiſis. ſz
 xp̄s a deſt. q̄ p̄ ip̄m loq̄bat̄. Et ſi p̄ſiſtim̄ in duritia dicet nobis. qz
 nō p̄cā. nec ſolū i p̄ñti ſz ēt i futuro. Igit̄ p̄ueniam̄ faciē eī i p̄ſe-
 ſſione. ⁊ effūdā corda n̄ra i p̄ſpetu eī. Ait. n. peccaſti. nō adici
 as vltra: ſz ⁊ p̄ p̄orib̄ tuis dep̄care. Et itez. Juſt̄ i p̄mordio ſer-
 monis accuſator ē ſui. Ad̄ ergo expectem̄ inimicū accuſatores
 n̄ri: ſz nos eū p̄ueniam̄. ⁊ ex ip̄a p̄ſeſſiōe n̄ra benigniorē em̄ erga
 nos iudicē faciam̄. Et qdē q̄ p̄ſitearis p̄ctā tua. ⁊ deſleas temet
 ip̄ſū b̄ñ noui: ſz hoc nō ſolū volo abſte. Cōſeſſiōez nāqz p̄terito-
 rū cū em̄datōe. volo fieri futuroz. ⁊ ita volo p̄ſuaſuz h̄eas q̄ h̄
 faciēs cert̄ ſis veniā p̄mereri. Dis. n. q̄ aliqd̄ agit niſi p̄us p̄ ſua
 ſū h̄eat q̄ ei p̄ſit illud q̄ agit. nec p̄mpte id̄ faciet nec cōpetēter.
 Verbi cā. q̄ ſeminare vult fruges niſi p̄ſidat ⁊ cert̄ ſit a futuros.
 ib̄res germ̄iaturā terrā fructus maturādos: nūqz colliget meſſez
 Sicut ego nemo iuanū laborē geſtit effūdē. nemo opam p̄ſumit
 ſid̄ vñ nihil lucrifit̄ q̄ſitur. ita ⁊ q̄ v̄ba ſeminati p̄ſeſſiōe p̄ctōz
 ilup̄ exp̄dit fortaliſz lacrimas ſi ñ ſp̄e gerat venie p̄merēde nec
 deſinere a p̄ctis poterit nec viclis peſſime deſpatōis abſolui. S̄z
 ſicut colon̄ ille q̄ decolligēdis frugib̄ deſpauit. nihil cure adhi-
 buit vt aues a ſegetib̄ depellat. aut pecudes aut ſi q̄ ſūt q̄ nocere
 frugib̄ poſſint ⁊ q̄ i lacrimis qdē ſeminat p̄ſeſſionem. nec tñ ali-
 quē ſe ex ea fructū p̄ſecutuz ſperat nihil oīno fugat. aut repellit a
 corde. qd̄ cor̄rūpere poſſit p̄n̄iaz. cor̄rūp̄it at̄ p̄n̄iaz: ſi eis q̄s pro
 qb̄ p̄ſiteet̄ rurſus iuoluat̄ malis. An̄. n. inq̄t̄ edificās ⁊ vnus de-
 ſtruēs. qd̄ p̄ſequit̄ niſi laborē. ⁊ q̄ baptizat̄ a mortuo. ⁊ itez iā-
 git̄ mortuū qd̄ p̄ficiat̄ in lauacro ſuo. ita ⁊ hō q̄ ieiunat̄ p̄ p̄ctis ſu-
 is ⁊ itez vadit ⁊ eadē agit oīonē eī q̄s exaudiet. Et itez dñs dicit
Qui redit a iuſticia ad p̄c̄m̄ dñs p̄cipitat̄ euz i gladiū. Et ſicut ca-

nis cū reuertitur ad vomitū suū odibilis sit. ita et stultus rediēt
ad peccatū suū. Nō ergo hoc solū sufficit si inculans temēipm
vt peccata tua videaris exponere. sed eo affectu hec age vt speres
tibi in eo iustificatiōis aliqd conferri p penitētiā. Sic. n. poteris
et ipsi aie tue p̄fitei incutere verecūdiā. ne vltra in hec pro qb̄ cō
fitei incurrat. Nā p̄denare semēipm et peccatores dicere cōe hoc
est oīum pene ēt infideliū. Deniqz multi de scena quoqz viri: et p̄
cipue mulieres ipudice peccatrices. semētipis et sceleratas appel
lant. s; nō eo p̄spectu hoc dicūt. quo cupiāt emēdari. et iō nō est
ista dicēda p̄fessio. Nō enī ex corde cōpuncto nec in amaritudi
ne lachrymarū talia p̄ferunt. neqz eo affectu q̄si quī oderint ea q̄
accusant. nec vltra nō dicam agere hec: sed ne audire quidem ve
līnt. sed tantum res in sermone est et sermone summis labijs non
ex intimo cordis dolore p̄ducto. ita vt interdum etiā pro hoc
ipso laudari expetēt: quasi qui nihil fallāt. s; licet p̄ semētipos tñ
vera p̄nuncient: q̄si nō ita graue videat apud hoīes peccm qd̄ ab
eo p̄fert. q̄ id admittit: qz cū ab alio arguit. S; istd̄ faciūt hi qui
multa despatione et sensu doloris carēt: nec hoīum iā vererent̄ no
tā. sed cū fidutiā qd̄ q̄si aliena ita enūciāt mala sua. Te. aut̄ nihil
hoīz facere volo. neqz ex despatione ad cōfessionē venire: sed cuz
spe bona et p̄sūptione indulgētie. despationis radice penit̄ excisa.
Radix at̄ ē despationis ignauia et nō solū radix s; nutrit̄ ei et m̄.
Nā sicut vestimentū generat tineas et nutrit ita et ignauia nō solū
generat ex se despationē: s; alit et fouet. Ex semētipis ergo aīanē
hec piter et augescūt. et si alterā qz hāz abscidat. altera sine dubio
iteritū p̄mitt̄ alteri. Istā ergo tibi male copulatā bigā disiūge. et
iugū ei p̄fringe. Iugū dico aī iudiciū in q̄ velut i iugo libra vite
p̄det hūane. Abi. n. cogitatio aī nō recte p̄sulit. ibi a x̄i uite rāpi
tur i p̄ceptis. S; nūc qd̄ dicam̄ ausculta. Sepe accidit vt p̄ p̄nias
qz mlta et maxia correxerit mala iter hec tñ bona q̄ p̄ p̄nias cor
rexerit et peccā cōmiserit. Et hoc ē qd̄ maxie aīo despationes iducit
qz v̄ sibi destruxisse qd̄ edificauerat: et oēs illos labores inaniter
effudisse et hec cogitatio ē q̄ p̄cipue aīe p̄odus despationis iponit
Sed illud rursus oī cogitare. per qd̄ pessima et inimica vite n̄re
cogitatio ista depellat. qz illa bona q̄ egimus. et emendatio illa q̄

p pniaz q̄lita ē nisi fuisset z velut p̄riū p̄odus. p̄oderi huic qd̄ ex
 pctō nobis it̄roductū ē obst̄itisset. nihil fuerat qd̄ nos i pfundus
 maloz ire p̄hibuisset. Nūc at̄ sicut fortis q̄daz lorica iaculū gra
 ue z amax nō p̄misit. vsqz ad vitalia viscerz penetrare. s̄ vim leta
 lis teli maxia fregit ex parte. Certū ē. n. qz q fert secus illuc plura
 opa bōa z plura mala i ip̄is his penis hēbit aliqd̄ refrigerij. Qui
 at̄ bonoz opz nihil maloz at̄ secū multā copiā defert. qd̄ eū ma
 neat nec opus ē dicere. Erit sine dubio cōp̄esatio bonoz operuz
 malorūqz z velut i statera posita vtraqz pars q̄ demerserit. illa si
 bi opariū vēdicabit. Si ergo maloz mltitudo supauerit. opariū
 suū p̄rabet ad gehennā. Si vō fuerit maioza opa bonoz. sūma
 vi obsistēt z repugnabunt malis atqz opatorē suū ad regionē vi
 uoz. ex ip̄o et̄ gehēne cōfinio reuocabūt. Vex hec nō taz ex n̄o
 sensu q̄z ex diuinis scripturaz l̄monib⁹ affirmant. Sic. n. scriptu
 ra p̄nunciat dicēs. Ipse reddit vnicuiqz s̄z opa eius. Nō solū. n.
 i gehēna sup̄litiōz. s̄ i regno celesti multe erūt d̄ie. *Ansioes*
 iquit multe sūt apud p̄em meū. Et itez alia gl̄ia solis z alia lune
 Et qd̄ v̄e āplius admirādū sit vt oñderet. q̄ et̄ i minimis rō z mē
 sura cōpensabiū meritoz. Et stella iqt̄ a stella differt i claritate: vt
 p hoc oñdēt. qz iter singulos eoz q̄ in regno erunt futura sit d̄ia.
Hec iḡ oia sciētes nec nos subtrahim⁹ ab opib⁹ bonis neqz de
 sp̄etōis obtētū desidie nos atqz ignauie cōcedam⁹. neqz ad splē
 dorē solis ac lune puenire nō possum⁹ et̄ stelle nobis q̄zuis inferi
 or claritas p̄e v̄enda nō ē. Tantū ē vt aliquātulū lucis v̄tutū me
 rito q̄ram⁹ tm̄ est vt q̄zuis minimū celi tm̄ ornamenū mereamur
 explere. Si auz si p̄ciosus lapis eē nō possum⁹ argenti saltem
 locum expleamus tm̄. ne in illam materiā conuertamur quam sa
 cile ignis ad sumit ne lignum: ne fenum: inueniamur aut stipula.
 Simus in bonorum parte vel vltimū tantum ne in malis primū
 ueniamur. Et enim sicut diuitie huius seculi tunc maxime augē
 tur cum nulla p̄orsus lucra vel minima contemnuntur. ita z in
 sp̄ualibus diuitijs nec minimū quidē boni operis cōtēnendus ē
Alioquin valde absurdus videtur. cum iudex noster. nec calicis
 quidem aque frigide mercedem. se p̄omisit negaturum nos di
 cere quia nisi magna sint que gerimus. zigentia nihil proderunt

minima. Immo vō ego ē illud addo. q̄ si q̄ parua nō cōtēnat
z minima certū ē q̄ paulatī ad magna puēiat. Qui vō spreuerit
minima sicut dicit scriptura paulatī deciderit. Et q̄daz ait puula si
tēptas supadicisse pusillis. Inde frēq̄ns pagas. gnādis cumu
latur aceruus. Et iō arbitror dñz z saluatore nr̄z i reb̄ minimis
magnas statuisse mercedes. Quid. n. tā leue taz facile q̄z visitare
infirmū. Et tñ huic tā exiguo opī remuneratiōez magnificā po
suit. Et itez qd tā facile. qd tā gratū q̄z exuriēti prebere cibū. sici
enti potū nudo indumētū. cōclusū in carcere req̄rere. Et hec tā
parua sunt z tā minima. ita magna ducit z sūma: vt ea nō hōi sz
sibūpsi deus reputet ministrata. z pro his regnuz celeste pmise
rit. Aggredere ergo o amice carissime aggredere iter eterne vite
z rursuz sucipe iugū xpī suaue. z onus eius leue. Recupera in te
metip̄o ai v̄tutē z finē redde initiis silez ne patiaris tñ tibi z t̄tato
labore q̄situs spūaliū agonū depire cēsū. Peribit si plistas ipctis
z exacerbēs deū opib̄ tuis. Si vō prius q̄z cēsus tui fiat mlta
iactura: z p̄ q̄z terra tua noxijs mūdātōib̄ repleat excludas ir
ruptōuz fauces z igressū. phibeas iundātū vitioz: rurs̄ pozeri p̄
stinā repare clturā z ad fruct̄ solitos optimi ruris q̄ndā tua exer
cere noualia. Exurge ergo exurge sic dicit p̄phaz: z excute puluerē
pedū tuoz. Exurge de ira z statiz mibi crede terrebit aduersari
tuus. Ille quidē te ita deiicit quasi vltra nō surecturū. Si autem
videat te exurrexisse de terra z brachia rursuz certamini proten
denti ipsa tui fidutiā deterrebitur z q̄to promptior. t̄tato ille for
mido losior. fiet z q̄to tu maiora p̄sumēs t̄tato ille infirmior fra
gilior q̄z reddetur. Sed z illud cogita q̄ tibi maior a audētī ade
rit deus. illi vō celerū cōscientiā z audatiā labefactabit z vires
Si mibi credis iam videoz mibi videre erga te dei nutū z te qui
dem auxilio subleuari diuino aduersariuz vō tuū pudore ipso z
p̄fusione terreri. Yā mēte cōcipio q̄ oi gratulatiōe te atqz fauore
tot̄ ad se iuiter v̄tutū chorus tu tñ nihil re orzmidēs nihil trepi
des: sed p̄ge audentior. tēde alacrior erūpe iā letior. Nec ego vs
q̄z p̄ virib̄ dero sed semp̄ aiabo sermōe sēp̄ orztaboz z p̄ntem vi
ua voce z absentem litteris suscitabo q̄z q̄z certus sum q̄ si hec li
benter relegas vltra alia medicamenta non requiras.

Sermo de p̄fita eiusdē btī ioānis ch̄risostomi feliciter incipit

Rouida mente et pseudo cogitatu cognosci de
 distat int bonu et malu. Nec aliunde cognitio hec qz
 a pmoordio repeteda est. Quid e aliud malu qz pctm
 comittere, qd est bonuz qz pniam agere p comisso. Nec e. n. di-
 scretio vtriusqz spes in paradiso pctm psuasit eue claulu paradisu
 pniam recludit et ide e boni maliue origo. Quis deo dignior qz da-
 uid et tn deligt q cecidisset de culmine si no fuisset ppuncto. Quis
 sceleratior manasse: et huc pniam reuocauit. Penituit deu q saule
 regē elegerit qpp qz nisi ide pniam ignorauit. Quis sapietior sa-
 lomone: sz nescies pniam pdidit gram, et ob hoc dicitu e. Cocepit
dolore et pepit iniquate. Cocepit. n. peccator delictu dolore et si no
 penituerit pepit sibi morte. Paruulus anteqz pdat ex utero do-
 lor est matri postqz edictu fuerit vrit in gaudiu. Peccatu pceptu
 coluber e in pcor dia hoies parit morte nisi fuerit pitudine expia-
 tu. Peccati coceptio spens est i pcor dia lates cosumatū venenū
 spirat et lecti feru generat morbu. Qui pctm parit i iudiciuz cadit
 et si neglexerit in ipm manebit. Natu suu mulier libeter placat na-
 tum vo pctm facit exitu nutrietu. Peccati vo pz et mif est veter in
 cotines et libido. captu ducit in vtraqz pdigus et ptag. Peccati
 vrit est castigada securitas et cofusa ebrietas. Seminariu delicti
 lex cupiditatis in mebris. et cor ipenites capiet ab ea. Comissuz
 crime dulce est ad momentu sed vertit ptin in exitu. Temerari
 et audax festin cadit in crine. declinat at puidus penitedo. Naz
 sicut aq extinguit igne ardentē sic pniam delect crina fontibus la-
 chrimaru. Sicut in tenebris no est absqz lucerna lumē. sic no po-
 test pctm sine pniam aboleri et sicut lux diei no qrit lucerna sic iusti-
 tia ante deu sine pniam lucebit. Pondus pcti deprimit despantes
 puidus at penitedo leui pgit. Presumptiuo spu subintrat pec-
 catu multiformis calidus discurrit in hoies sapiens no illi dat lo-
 cu ingrediēdi. In corde pigri vt cere ardet pctm na i pectore pe-
 nitētis liqscit vt cera. Peccati pnces factu est aspis. In adam sub-
 intravit dolus et fecit eu intra ligna paradisi latere pusu. Uoca-
 uit eu de no matutina sed vespuina voce. i. lucifera dices. Adaz
 vbi es. Et qd ille voce tua audiui et timui qz nudus suz et absco di

me timui. Quare? qz peccauit abscondi me. qre? qz nudus sum z erubui. Quid ergo expulsum e pz p pctm reuocant filij p pnia. Na qd pctm clausit pnia reserauit z de quo ira precipitauit pietas fuocauit. Que no petet mo nudus manet i umbra mozt. qvo ti met deu p pnias illustrat. Pnia q pctm deo misate remittit z pa disu refat q pntiu oez sanat z triste exhyllarat vita de iteritu reuo cat fidutiā reformat gratiāqz abūdātiōē refūdit. o pnia qd de te noui dicas. Oia ligata tu soluis oia soluta tu seruas oia aduersa tu mitigas oia pntia tu sanas oia cōfusa tu illucidas oia despata tu aias. Pnia rutilātiōē auro splēdidior sole quā nō vincit pec catū nec defectio supat nec despatio delet. Pnia respuit auaritiāz horret luxuriā fugit furozē firmat amorē calcat supbiā pntinē lin guā cōponit mozes odit malitiā excludit iuidiāz. Perfecta pnia cogit peccatozē oia sufferre liberter. Si violētus qrat qd hz non vetat si vestem dirimat nō refragat. Si angariat vltro adijciēt. ca stigatus grās agit: puocat tacet exaspatus blandit: supiori sup plex est inferiori subiacet. In corde ei cōtritiō est in ore cōfessio in ope tota humilitas. Hec est pfecta z fructifera pnia. Sic peni tenti psto est de cūxienti nutritor est sicienti potator penitēti qd stultū putat sapit qd triste est placet qd molle est displicet qd flu xum ē horret. Pnia misericordie mater z virtutū magistra ma gna vbera tua qb? repas delinquētes lapsos releuas recreas de spatos p te nobis xps regnū celoz appropinquatū eē signat di cēns. Pniam agite appropinquabit enī regnū celoz ita z Joā nes baptista clamat. facite fructus dignos pnie: qm ecce adest re gnū celoz. Per te subito latronē rapuit xps ad rgrū celoz. p te dauid post flagitiū felix recepit spūm sanctus p te manasses post ciuēta facinora ecce meruit fieri receptabilis. Per te petr? aplus postqz ter negauit data ē ei indulgētie dextera. Per te filius pdi gus regressus ad ptem nō solū osculū amplexūqz pntū: s; ēt epu lum vituli saginati vestēqz insignē meruit adipisci. Per te mulier fornicaria vberes stillauit lachrymas fonteqz sui baptisimi pnt? lauit pedes xpi crineqz deterfit. Per te ninie ciuitas magna po pulusqz iteger barbaroz subito deu sapuit virtutē sensit odorem tuū accepit saporē tuū strinxit dulcedinē tuā gustauit ciliū tuū

Exit cineribus tuum comedit ieiunium tuum praxit lachrymas tuas p
 sudit gemitum tuum suspiriumque presens fructusque ubertatis tue abundan
 ter exhibuit. et sic pro opera tua non solum terre ne mortis discrimen euasit
 sed et vite cognite coronam accepit. Cui similitudinem penitentium ppen
 sic est quomodo ager fructifer: aut vinea secundaria: aut arbor fructifera fru
 ctus eius suavis et iocundus. Sic et peccator famelicus proficit in fiduciam dei et
 accepta remissione pinguet in vita. et hinc sunt uerba eius. Domine an te est o
 desiderium meum et genui me non est abscondit a te clamorem meum su
 spiriumque intellige. Pavor peccati mei sollicitat me pondus conscientie me
 deprimit non est mihi spes uiuendi neque fiducia moriendi. Iudicium
 tuum deus vereor et penas timeo preparatas impijs. Aut in me obse
 cro dum tempus est remitte quod timeo dele quod vereor pulsque hanc et am
 plius non ero. Tali aie lic penitentia remissio dat vita donat nec de
 erit regnum a domino tribuendum. Quid ergo times penam o homo sine
 qua non est uiuere neque deo placere. Clamat Hieremias compun
 ctus pro populo. Quia dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem
 lachrymarum: et flebo vulnera populi mei. Sciebat. n. quod lachryme su
 uarent populum transmigratum: sciebat quod ei flebus subueniret: sciebat
 quod deus contritionem querit et flebus fleuit: sciebat quod deus lugentes leti i
 cat penitentibus prelo est: ideo profecti locum remotum querebat ut usque
 ad vallem pertingeret lachrymarum quos deus amat christus amplectitur
 Vallis est remotis flebus discreta que dicit Iosopha in qua iudex
 celestis populos discutit: et omnes gentes examinat. Disposuit inquit ascen
 siones in conualle. fletus. n. vallis: hec propter iudicium quidem metuen
 da: sed pro penam exoptanda publica est et secreta publica est ad futuri
 iudicij penam: secreta est pro salubres penam lachrymas. Adagnus profe
 ctus est lachrymarum. Plorando fletus proprecia dominum: fletus lachrymis
 mitigat preces: et asperam misericordiam plorans puulus mulcet. Ita ergo et
 peccator pro profusis flebus remouet iram dei et reformatur in ipso. Lupit vide
 re thimoteum paulus pro fletu desidero inquit videre te memor lach
 crymarum tuarum. Et dauid dicit: venite adorem et plorem coram
 domino qui fecit nos: et iterum fuerunt mihi lachryme mee penes die ac
 nocte: et potum meum cum fleu miscebam: stratum meum pro singulis noctes
 lachrymis rigabam. Et iterum deus vitam meam nunciavit tibi postquam la
 chrymas meas: quoniam lachryme sunt que radunt vlcera et sanant vulnera

li
 pa
 io.
 ete
 rta
 ata
 pec
 itaz
 t lin
 pnia
 non
 et. ca
 sup.
 flio
 peni
 ti qd
 flu
 ama
 cas de
 nat di
 et Joa
 lest re
 p. pe
 a post
 plus
 a pdi
 et epu
 mulier
 pin
 na po
 lozem
 u ius

lachryme sunt q̄ p̄niam armāt z indulgētiā puocāt: lachryme sūt
q̄ celum pulsantes crina delent z p̄sciam degrauāt. Sonāt in ore
p̄nie v̄ba z mouēt in pectore pietatis venā implet caput aq̄ time-
scūt oculi: irrigant gene decurrūt riuuli z de^o indulgētie mentē ex-
hylarat lachryme sunt q̄ recōciliant deū a peccatis redimūt aīas
z sanāt languores ei⁹ sordētē aīas lachryme lauāt: z dant illi remis-
siones. Nā licet auceps auium aut visco aut rete aut ingenio ali-
quo captū t̄z passerē z manu sua subtilissimo siuniculo religatus
t̄z. z q̄si dimitteret lapsum de manu sua dat ei liberā volādi facul-
tatē. at ille auibus aduolandū euasūq̄ se putās alacer altiora pe-
tit sed iste sūmū siuniculū tenēs stringit cū cū volauerit z ad se re-
trahita pe volandi deceptū. ita diabolus versut⁹ venator: p̄ sp̄m
p̄sumptiōis. laq̄o suo deceptus ip̄licat hoīem cui si semel hexerit
vult qdē eueli ab eo: s̄z vinculū: velox venator t̄z reuocat semel ca-
ptū in laqueo suo reuocatū p̄mit. Et qdem vinculū ip̄m fluxū est
z facile pōt disrūpi. sed desidia n̄ra: z diuina dilatio: facit vt robu-
stū fiat: z nō cito rūpat. Quicqd. n. durū aut rigidū obijcit vigilā-
tia vincit: z penitudine ppulsat oīonib⁹ molliū. Nā vbi p̄sumpti-
onis spūs impar. ibi exclusa penitudine sola peccati arbor fletib⁹
ex supat z hec est arbor in qua decept⁹ est p̄toplastus: i mortē de-
fluxit. S̄z restat i paradiso dei lignū vite repositū qd nūc p̄ p̄nias re-
petit. Homo recurreo hō recurre ad arbores vite quid tardas.
Abanduca fruct⁹ ei⁹ vt maneat in eternuz. Quid times p̄niam
nihil durū est qd nō delectat: nūc cum gustaueris tūc plenties q̄z
suauis sit odor ei⁹ in narib⁹ z sapor in saucib⁹. P̄nie sapor ē ieiū-
niū pro pctō. Qñ p̄fectā arripueris abstinētiā compellētis castri
magie cupiditatē supas cōtinēdo penitudo est qñ psuadētis gu-
le libidinē ad vinū potādum vincis: z ēt aq̄ parcissimum vteris.
Penitudo est qñ te somn⁹ p̄mit z vincis eū z vigiles pp̄ deū. Pe-
nitudo est qñ exuriētis feneras. Preciū vite est vestire nudū pa-
scere pegrinū z cū indigētib⁹ hēre mēse p̄soniū. Scriptū est q̄ ele-
mosina a morte liberat. si nō hūerit hui⁹ vitupatiōis meritū qua-
d̄ elemosina cū iniq̄tate acq̄sita abhominatio ē corā dño. Illa ē
p̄ciū vite p̄petue si oraueris z ieiunaueris z helemosinā iustā fece-
ris p̄plesti p̄ciū redemisti pctā tua. Duo era minuta mlier vidua
missit

missit in archa dei et repleta opulentijs: et quod de duobus minutis de
co cum calix aqua frigide porrectus non vacat a precio vite. Ergo non ex
pauescas penias: sed esto in percincto eius promptior in opera patior in
amore et ppenfior. Risum fuge: lingua contine: mores compone: vitia
comprime: virtute dilige. sanctitate sequere. promissa mali loquentium
damna: et plena est penia tua: et perfecta promerebitur indulgentiam.

Quod nemo ab aliquo ledit nisi prius a seipso ledat eiusdem Crisostomi liber incipit.

Scio quod crassioribus quibusque et peccatis vite illece
bris inhiantibus: atque his qui pro omnia ter
re adherent et voluptati proprieque libidini deserui
unt: nec spirituale sensum cape queunt non videant
hic sermo nisi ac mirus et ridebunt nos fortasse: quod in

ipsa statim tituli fonte inepta sat et que nulli videant veri filia, pro domo
Sed non ob hoc cessabimus a proposito quoniam et eo ipso ad designanda
et omnimodis comprobanda que promissum purgebimur. si tamen paulu
lum nobis in principiis patientie tribuant hi quibus vident absurda
esse que loquimur: nec in exordijs obturbet dicentem: sed sine proposito
oratoris expectet. Scio. namque post hec nobiscum stabunt: notantes se
metipsos foris erroris: et ut dicit palinodia canent: ac veniam postu
labunt. pro eo quod minus huc usque rectam tenuerunt sententiam: insuper et gra
tiam nobis habebunt: sicut egri que medicis recuperata sanitate. Nolo
ergo mihi ingeras opinionem: nunc illas que apud te attentius inue
terata permansit: sed expecta paululum oratoris huius nostre luctamen: et
tunc scio quod rectam proposito negotio sententiam dabis. ubi spirituosas opinio
nibus que apud te sunt rationibus que a nobis dabuntur falce resecatas. rectum
iudicandi tramitem poteris intueri. Quoniam quidem et iudices huius seculi.
negociorumque concium etiam si viderint vehementer quod promissas negocia
patescunt per orantem et largissimis dicendi fontibus iundantem: ex
pectant in et ridentis ad hec persecutiorem: et audiunt cum penia. nec
prima allegatione mouent ad perscedam sententiam et si iustissima videantur
esse: que dicta sunt. Sernat. namque et apud audientiam eorum. scdo quod integer
dicenda locus: quoniam quidem hec est iudicium disciplina prius ex utraque parte casus
diligenter agnoscere: et ita sententiam promulgare. Igitur et nobis promissis ora

palinodia

falsi adus

penia

iudicium

¶

in
re
ex
iaz
mif
ali
atus
acul
ape
lere
ipm
erent
mca
ru est
obu
igila
mpri
letib'
ic de
iazre
rdas.
niam
qz
icuu
astri
gu
ris.
De
pa
ele
ua
la e
ce
ua
lla

toris in pñti negotio pte psecuta ē iueterata apd p'urimos: z ra-
 dicata multi t'p'is opio. q̄ p oēm pene orbē terre pozat: z astruit di-
 cēs ofusa eē oīa nec aliqd recti iustiqz suari int hoies posse. quot
 tidie. n. videm' ledi q̄z pl' mos z opprimi z affligi cuz oi iniuria.
 hūiles z infirmos a potētorib' z fortiorib' z paupes aditioribus
 iuadi. z sic nō ē possibile nūerare fruct' maris. ita nec hi q̄ affligū-
 tur z iniuriā patiūtur nūero pñt p'prehēdi qb' nec vllē subueniūt
 leges. neqz iudiciū mei'. neqz vlla vis alia morbū hūc ac pñciez
 pōt cohibere: q̄nimo auget p singulos dies fletusqz z gemit' mise-
 roz semp icrescit. Ipsi. n. iudices q̄ ad hec rep'rimēda p'stiti sūt
 q̄uiores tēpestates z pñciores suscitāt morbos. Et intm' mali h'
 labes auget: vt nōnulli ifelices vel stulti z miseri in id insanie pru-
 pint: vt et dīnaz puidētā p his culpēt vidētes eū qdē: q̄ honestū
 ac placidū vite ppositū gerit. iterdū trahi ad iudicia vinciri p tur-
 bari z pati extrema oīa. pteruū vō z iprobū z pessimi pposita vi-
 rū augeri dūitīs potētia z honorib' cumulari terribilē oib' fieri
 z inumeris: vt ita dicā mōis excruciare z affligere: ac pedib' con-
 culcare bonos z hōestos viros. hec at iniq̄ atqz iniusta ineq̄litas
 nō solū in vrbib': s; in agris z nō solū i terra s; z in mari cōmittit
 z exercet. Lū ergo h' i apd plimoz mētes ferat opio oīone vetu-
 ste psuasione asserta necessario p̄ hec nō introducūt fmo agones
 hūtur' q̄ten' false h' opionis q̄zuis antiq̄s desiciat z subruat sedes
Licet ergo sicut supradixim' nouū qd̄ astruim' videat ac miruz
 hoc tñ pollicemur q̄ volentib' diligēter his q̄ dicunt itendere: z
 vā hec nra z vtilis iueniat assertio. **H**oc igit̄ ē qd̄ hic fmo nō pol-
 licet̄ oñdere. S; q̄so vos nullus p̄mo pturbet̄ auditu. neminē pos-
 se ledi ab alio nisi a semetip̄o. **V**erū vt planior fmonis h' z apti-
 or itelligētia def. p̄mo discutiam' qd̄ ē hoc ipm ledi z erga quam
 mām quāue subaz. ledi ptingat aliq̄e. S; hoc ita demū lucidi'
 fiet si p̄us q̄ sit in hoie virt' regram' z vbi sit. **L**ūc. n. veri' appare-
 bit: vñ aut quō ei accidat ledi: z in q̄ qdē videat ledi: nec tñ ledat̄
 idqz et̄ exēplis adhibitis clarius demonstrabim'. **D**e qd̄ est i re-
 b' aliqd̄ h; quo corrūpi possit ac ledi. vbigra ferrū errugo ledit
 lanā tinea ouīū greges lup'. vinū acceti pmutatio mellis dulcedi-
 nē amaritudo corrūpit. rubigo segeti nocet grādo vineam ledit

2° R^{un}
 qd̄ p̄r ledi ē organ
 q̄na māz stib' n' 3
 ledi

b
 e
 b
 g
 g
 in
 ter
 go
 z m
 dig
 cō
 bit
 M
 eos
 ad et
 dign
 uitate
 dio cō
 gentu
 viuū
 laud
 li cau
 obtur
 dirim
 tem. Q
 tronbe
 tate. S
 mi virt
 nem ex
 na equi
 nis pale
 vbagz
 cari. an
 tela acc

virgulta ac diuersa plantaria locuste ac bruci exercit^o vastat et sin-
 gulis quibusque corporibus: ut enuerando omnia longius non producat
 odo varie morborum spes inferunt corruptelam. Sic ergo unumquodque
 horum hinc quo noceri possit: et statim ei incolumitasque corrumpi. Re-
 gram^o ergo nunc quod illud sit, quod virtus autem ledatur ac viuatur humani. Alii
 quidem alia opinantur. Oportet enim nos et falsas opiniones adducere
 in medium consutatisque eis, ut se veritas hinc edocere ac ostendere eudem
 ter quod nocere nobis vera noxa nemo alius potest nisi nosmetipsi. Alii er-
 go putant quod noceat homini paupertas, alii dana, alii calunie, alii mores
 et in his esse cunctas hominum miseras lugere desunt: multaque miseratione
 dignos ducunt eos qui in his positi videntur ac lachrymabiliter
 conquerunt adinuicem dicentes. Quid mali perpessus est ille. Sui-
 bito direpta est vniuersa substantia eius. Et alius rursus de alio.
 Ille egrotat grauissima egritudine et desperat a medicis. Alius
 eos qui in vinculis habentur desunt. Et alius eos qui patria carent, et
 ad exilia propulsi sunt. Alius eos qui in seruitute ex libertate re-
 diguntur. Alius eos qui ab hostibus depredati sunt, atque in capti-
 uitatem ducti. Et alius eos qui naufragio decepti sunt: vel incen-
 dio confragarunt vel ruinis oppressi sunt. Isti omnes plangunt lu-
 gentur: et flent ab hominibus. Hi vero qui male agunt et nequiter
 viuunt a nullo penitus flent, sed quod est infelicius frequenter isti etiam
 laudantur ab hominibus et beati dicuntur quod certe totius ma-
 li causa. Age iam nunc, si tamen ab initio deprecati sumus, nemo
 obturbet dicentem, ostendam quomodo nihil horum que supra
 diximus nocere prudenti viro potest: nec corrumpere animi virtu-
 tem. Quid enim dic mihi eum qui facultates calumniatoribus vel la-
 tronibus obsessus ammissit: huiusmodi dana leserunt in animi vir-
 tute. Sed si videtur plus describamus: ut proponimus: que sit ani-
 mi virtus eaque ut euidentius possit agnosci coniecturam et similitudi-
 nem ex corporeis substantiis capiamus et videamus plus verbigrati-
 a equi que sit virtus. Nunquid nam videbitur in argenteis fre-
 nis pulchrisque tapeis ac sericis flammulis phalerisque gematis
 vibaque aureis intexta funiculis equi virtus et magnificentia iudi-
 cari, an in uelocitate cursus et fortitudine pedum, gressusque cau-
 tela ac pectoris firmitate: cunctis que: aut consiciendo iumeri

S ij

q^o dicitur ad humanum
 ac ledatur.

q^o ad dicitur

apta dicunt: aut p̄dis p̄ agendis vt vel iterit^o hostē petat v^o in ad
ueris p̄niciter possit p̄p̄m exiciti liberare sc̄sorē. Nōne certum
est in his potius eq̄ v̄tutē q̄z in illis de qb^o supra dictū ē declarari
Quid aut̄ z reliquoz̄ aialū. Nō ne in eo oīs p̄bitas hēbit: si vel
fortiter ferre onera vel robusta p̄nt mouere carpēta. Nūqd̄ volēs
aligs p̄bare aial ad ea respicit: q̄ ei supra posita viderit: an vt di-
xim^o si mēbris si pedib^o si vngulis validū sit aspiciet. Et itēz si vi-
neam p̄bare velūm^o. nunqd̄ ad hoc respicim^o si latos hēat p̄p̄i-
nos: aut flagella diffusa: an illud magis aspiciim^o si densior ei fru-
ctis sit: si vna secūdiōz. Silr z de oliua atqz alijs h^oi arborib^o cō-
tēplamur. Igit̄ eodē mō ēt de hoībus agam^o discutiētes. que aut
vbi sit hoīs v̄tutis. z tūc eum ledi putem^o cuz in ipsa fuerit lesus.
Que est ergo v̄t^o hoīs. Nō sunt diuitie ne metuas paupertatez: nec
san- tas corpis ne metuas lāgorē: nec fama: nec extimatio huma-
na: ne forte te hoīuz maledicta p̄terreāt. nec vita hec corporis ne
forte metuas mortē nec libertas ne fuitutes phorrescas. Sz que
est v̄t^o ai: v̄tutis ai est recte sentire de deo: recteqz inf̄ hoīes d̄uer-
sari. Illa. n. oīa q̄ supra dixim^o auferri ab hoībus p̄nt ēt si nolint
Hec v̄o si hēant auferre ab eis. nullus oīo nec ipse diabolus p̄t
nisi ipsi q̄ ea possident. pdant. Sciebat hunc rex ordinē z diabo-
lus. z iō cū expetisset b̄tūm Job oēm subam ei^o p̄ sermonē p̄fer-
ret in deū. Propterea deniqz z oē corpus ei^o afflixit nō vt eū fa-
ceret egrū in quo nihil ledebat: sz vt p̄ egritudinis cruciatū: si for-
te cōstantia ei^o fatigari potuisset ai v̄tute nudareē. Ob hoc eum
numerosa orbitate pcussit. ob hoc z corp^o ei^o tormētis: mltro gra-
uiozib^o q̄z si carnifices adhibuissent afflixit. Non. n. ita tortozes
vngulis latera sulcarent: vt ille ea v̄mib^o fodit. Ob hoc inqz hec
oīa vt male aliqd̄ de diuinitate sentiret. Ob hoc ēt amici ei^o: q̄ ad
psolandū venerāt instigant̄ ad exacerbandū. Aliunt. n. Nō dū. n.
digne sim ea q̄ peccasti flagellat^o es. Et multa alia h^oi incusantes
eum loquunt̄. Ille aut̄ vrbe extorris z domo z facultatib^o sil affe-
ctibusqz nudat^o sterq̄liniū p̄ domo p̄ stramētis humū simū p̄i-
dumētis hēbat. Sz in his oībus nō solū non ledit Job. veruz z
clarior p̄ hec z magnificētiōz reddit. Luz. n. cū cunctis facultati-
bus atqz ipsius corpis sanitate spoliasset imēsas ei diuitias v̄tutū

qd̄ Jobus animi

per patientiā sgregauit. Neqz. n. tāte fiducie apd̄ deū eq̄t Job aū
 q̄z in hec agone deudaret. Ad si iste q̄ tanta p̄pessus ē: z ab eo p̄
 pessus q̄ oēs hoies neq̄tia z crudelitate p̄cellit. ledi in aī vtute nō
 potuit. q̄s erit iam cuius videat̄ digna catio cuz dicit. ille me lesit.
 ille nocuit. ille p̄pedit. Sic enim diabolus qui omni malitia
 repletus est commotis vniuersis v̄rib⁹ suis atqz omnibus telis
 armisqz vel in domum iusti: vel in corporis eius directis ledere
 omnino n̄ p̄ otuit: s̄z magis eū vt dixi gl̄iosū z spectabilē reddidit
 quō q̄s digne vllū hoius culpabit q̄ ab eo ledi potuerit aut nocē
 ri. Quid ergo addā inges nō ē lesus a diabolo z nō ē supplāat⁹
 z p̄iect⁹ de paradiso. Nō diabol⁹ eū: s̄z ignauia sua lesit. dū erga
 obſuātiāz mādati nō vigilauit. Nā hic q̄ tot machinis adueriuz
 brūz iob totqz fraudib⁹ pugnavit armat⁹ nec tū eū valuit superare.
 quō null⁹ hoīz in adā p̄ctis eū deicere potuisset nisi p̄ ignauiam
 suā semetip̄s ip̄ōte. p̄didisset. S̄z dicit qd̄ ergo: q̄ calūnijs circūue
 tus p̄scribit⁹ z amittit vniuersā s̄baz suā non est lesus cū p̄nis nu
 dat⁹ bonis vltia ingestate cruciat⁹. Nō imo illo nō solū nō ē lesus
 sed et lucrī aliqd̄ capiet si vigilauerit. Quid. n. dic mibi ap̄os xpi
 penuria rez corpaliū lesit. Nōne i fame z siti z nuditate degebāt
 z p̄ his magis clari z magnifici hēbant atqz p̄ hec igentē fidut. ā
 adq̄suerūt apd̄ deū. Quid at̄ z lazari. Nōne egritudo z vlcera z
 egestas vltia ad b̄itudinē dixit. z afflictio h⁹ mūdi coronas ei in
 eternū pauit. Quid vō ioseph. Nōne opprobrijs domi z pegre
 replet⁹ ē eoulqz vt adulter putaret⁹ z s̄uituti subiect⁹ ē. parētib⁹ z
 domo ex torziseffect⁹. Nōne ob hoc singulari admiratōe ē oib⁹
 apd̄ hoies z i magna gl̄ia apd̄ deū. S̄z qd̄ de exilijs z paup̄tate.
 z opprobrijs illatis loquor. z q̄ i s̄uitute z redacti s̄ūt mirabiles
 viri. Nōne ip̄a dic mibi qd̄ nocuit iustissio illi abel z mors ama
 ra z mors acerba. mors p̄cidio illata. nō homicidio. Nōne ob
 hoc i oi orbe terraz canit⁹ z celebrat̄ abel. vides quō āpli⁹ sonat
 n̄ra hec ēt eo qd̄ p̄misit ozo. Nō solū aut̄ hoc appuit qd̄ p̄missim⁹
 qz null⁹ ledat̄ ab alio: s̄z z qd̄ plura maxia capiāt sci hoies i his
 qb⁹ vident⁹ affligi. Cur ergo ais pene z supplitia z cur gehēna. q̄z
 ob cāz pene tā multe. S̄z si nēo ledit z ledit nemo. Noli ergo p̄sū
 dere. z p̄miscere sermonē. Neqz. n. dixim⁹ qz nemo ledit. s̄z qz ne

§ iij.

mo ledit ab alio. Et quō in q̄ istud erit. si ledūt aliq̄ nemo ledatur. Ita ut iā. oñdum. Nā z ioseph leserūt sui fr̄es z iniq̄s egerūt in eū. s̄z ip̄e lesus nō est. Et in abel iniq̄e egit caym. isiadus ē. n. ci sed ip̄e lesus n̄ est. nec mali aliq̄d passus ob hoc ergo pene z supplitia. Nō. n. paciētia z v̄tus eoz q̄ patiunt crimē illoz abstulit. q̄ ip̄io. p̄posito iniuriā. p̄ximis irrogarūt. Quāuis. n. ipsi clariores effecti sint p̄ tolerātiā: nō tñ illi exuunt scelere p̄ p̄positi sui malitiā. Et iō illos q̄dez v̄tus ai extollit ad gl̄iaz istos v̄omaktia ai d̄mergit ad penā. Merito ergo a iusto iudice deo illis q̄dē qui p̄stāter philosophati sunt z ad palmā puenerūt regnū parat. h̄is at̄ q̄ in neq̄tia. p̄positi pdurarūt. gehēna deputat. pp̄ q̄d si ablate sūt tibi facultates tue dic. Pudus exiui de vtero m̄ris mee. nudus z hinc abscēdā. Adde z illud aplicū. Nihil inulimus i hūc mūdū s̄z nec auferre q̄dē possum. Audisti te maledicī ifamarī apud hoies z ptumelijs exhonerari z recordare z asi oculos pone v̄ba d̄ni. q̄bus ait. Ve vobis cū b̄ndixerint vobis hoies. Et itez. Gaudete z exultate cū eiecerint. nomē v̄z tanq̄z malū apud hoies. Expulsus ex p̄zia z domo recordare. q̄z nō h̄emus hic manentē ciuitatē: s̄z futurā iquirim. Quid te ergo putas p̄ziaz pdidisse. q̄ i tota terra pegrin. es. S̄z z si egritudinem grauissimā incurristi. vtere aplico sermone q̄ ait. Nā z si is qui foris ē hō n̄ corrūpit: s̄z interior renouat de die i diē. In carcere iclusus es. z mors crudel̄ iminet z itēptat̄ adhuc añ oculos. iō añ ē in carcere ceruicib. cesus z tāti. p̄p̄bz caput saltatrici puelle i mēcedē libidis datū. Nec ergo singla cū iserūt iuste nō attēdas eoz q̄ iserūt iniuriā: s̄z eoz q̄ p̄ is retribuent̄ pp̄ede gl̄iaz. Nō solū. n. pctis absolut: q̄ hec patit. sedet iusticias acq̄rit tñ ē. vt fides eū p̄stātiaq̄z nō deserat. Cū ergo dāna repx. neq̄z calūnie. neq̄z opprobria neq̄z exilia: neq̄z egritudines z cruciat. neq̄z ip̄a mors q̄ v̄z horum oium grauior ledat homines. q̄nimo z iuuet z clariores reddat qd ē v̄n iā. pbabis ledi aliq̄e posse cū ex his oib. nō ledat. Vex z ego āplius aliud assignare tēptabo q̄z illi soli ledunt. q̄ ledūt: z nulli alij nocet noxa quā iserūt ut ceteri nisi illis ip̄is q̄ iserūt. Quid. n. dic mihi ifelici? erit q̄z caym. Adors. n. illa que manibus eius s̄fi illata ē. illū qdē reddidit iustū p̄ scl̄a. ip̄z v̄o q̄ intulit hūi fecit p̄ scl̄a p̄ricidā. Quid etiā herodiade miseri. q̄ caput ioānis exhiberi desiderauit in di

fco: ut suū caput ppetuis gehenne ignibus flāmisqz demergeret.
 Quid ē tīpo diabolo deteri q nequa ei ūa clax reddidit tob: ut
 q̄sto illi glia tāto huic crescerz pena. Vides quō z i his pl' mltio
 q̄ polliciti fuerim' oñdit. Claruit. n. si solū neminē ledi ab is q iu
 rias iferūt: s; z illos infimō ledi z male tractari l' pati a qb' irrogā
 tur iuric: qm' qdē neqz diuitie: neqz libtas. neqz sanitas. neqz aliā
 b' i q̄ supra meozauim' p̄pria hoīs bona iūt: s; sola v̄tus ai. Et
 iō cū erga ea q̄ extrinsec' iūt: dānuz aut amissio aut afflictio vlla
 supuenerit nō ledit hō: qz oē bonū ei' in ai v̄tute p̄sistit. Qu. d. er
 go ais. si i ipsa q̄ ai v̄tute z phia ledat. Nequa q̄z i his. n. si ledit:
 nō ab alio ledit: s; a semetipō. Quō ais a semetipō. q̄ ledit. Si
 q̄n vberat' ab aliq' v' facultatib' spoliat'. aut alio q̄ibet mō affli
 ctus blasphemū z ipiū ex ore suo ptulit v̄bū lesus ē in hoc. z val
 de lesus ē: nō tñ ab alio s; a semetipō p̄ ipatiētiā. s. suā. Inuere. n.
 sicut supius dixim'. Q̄sta p̄pessus sit tob. nō ab hoīe aliq': s; ab il
 lo q̄ oīuz hoīuz scelestior: ē z crudelior. Qd' si ille imanis z cruen
 tus. tot machinis tot fraudib' adbitus. totqz supplitijs cogere.
 non potuit ut peccaret tob labijs suis an' dñz. z hoc cū neqz legē
 dei accepiss; tob: n; redēptōi xpi ac refrectōis ei' fuiss; gr' az pie
 cut' q̄sto magi tu his oib' mūit' iūis z ex fide auxiliū dei iplozel
 n̄ potes supari. Vide. n. paulū q̄sta passus ē. q̄ ē nūerare difficile
 ē carcēs vicia: vbera: flagella: suppliria a iudeis flagellat. lapidat.
 v̄gis cedit p̄cipitat' latrōes icurrit ab inimicis srib' illidias p̄fert it'.
 tiores for' pugēs patit' fame nuditatē. calūnias insidias tribulatōes
 bestias tolerat. z qd' op' ē. mltā dicē. q̄tudie morit. z tñ i his oib'
 n̄ solū blasphemū nihil p̄fert ex ore suo s; z gaudet z gliat atz ex
 ultās dic. gaudeo ē i triblatōib' meis. z itez n̄ solū ai s; z gliamur
 i triblatōib'. Si ergo h' tāta paties gaudebat z gliabat. q̄ erit ve
 nia q̄ excusatio his q̄ p̄ puis iurijs v' vberib' aut q̄baslibz tribu
 latōib' q̄ vtiqz lōge illis iferiores sūt blasphemāt. S; aliter in q̄
 ledor. Si. n. nō blasphemauero facultates mee auferēt. z ero iuz
 inutilis ad miaz faciendā. Occasiones sunt iste: s; nō bone. Si tū
 bi opa mie z elimosyne cordi sunt. eudi qz paup̄tas nō ledit aiuz
 misericordē. Quāuis. n. paup̄ sis. erunt tibi duo minuta que cuz
 abtuleris. sup oēm censum diuitum reputabūtur tibi. Erit z tibi
 manus plena farine que sufficiat: ad pascendū p̄phetā. Qd' si de

}
 20

fuerint et hec. nunquā tibi crede mihi. dederit calix aqua frigide: ex quibus omnes diuitias effusas per mias superabis. Mentē namque misericordie deo requirit. non pecunie quantitatē. Vides ergo quod nec in hoc quod dānuus passus es quod perdidisti facultates quāmo et lucri plurimum. Nam et coronas immortalitatis quos alij multa largiēdo mercantur. tu duobus minutis ut diximus aut precio aque frigide comparasti. Hec quod de his quod veritati studet et salutis sue curam gerunt manifeste euidenter quod patuerunt. Apud eos autem quod voluptatis vinculis alligati sunt. et quos obtinet libido captiuos quibusque omnis vita in luxuriis teritur. superflua videntur hec et inepta: quoniam quidem summa auaritate sequuntur umbras et stringunt vetos. Hec. n. quod eis videntur. carnis et sancti bona et maius eorum tanquam ventus et umbra effugiunt et labuntur. Et ideo si videri aperiamus et ipsas. Interiores res causas et imagine ipsa quod decipiunt ablata ipsas eis interiorē in pure huius et imunde meretricis quam cōplectuntur faciem reuelamus. Meretrices namque ego appello vitam hanc que in delitijs et affluentia diuitiarum. et habet sancti potentia ac voluptate transigitur. et non solum meretricem appello eam: sed et turpissimam atque obscenissimam meretricem cuius facies horrida: sedita: aspera amara est et crudelis: et hoc maxime est in quo sine venia hūdi sunt cuncti: quos decipit quod cum tam turpis sit vultus eius: ac ferus tam barbarus: et truculentus multum ab ea capiunt. Et cum videant apud eam eruet omnia piculis mortibus precipitijs plena cumque stupari eam cernant sodalibus pessimis pumelibus dico opprobrijs liuore: inuidia insidijs ciationibus et pniciosissimis curis metu iugis. timore frequenti et mille alijs habet infastis consortibus velut anguim corona circūdari. fructum vero in his nullum alium nisi interitum et pnicie esse penamque perpetuam. expetit tamen a pluribus et amabilis habet atque exoptabilis. Tanta namque est eorum qui decipiuntur stoliditas ut cum eos ratio nulla ab hoc interitu reuocet: ne euidentia quod de indefinenter peuntium exempla deterreat. Non ergo eos stolidiores per multo quam pueros iudicem. vel negem quos puerilis ludus: ubi autem circulus voluit aut turbo l'trochoyberibus agitatur et longis porticibus per curua spatia rotant ita interos et ibiātes puerilis alius: ut auctori ideo nulla tenent quod ignorant penam per etatis fragilitatem nihil in illo ludo utilitatis nihil perfecti operis habent. Sed per illis satisfacit etas imatura. Isti vero quod habent excusationis quod in etate perfecta puerile imo puerili ibeci-

liozē sniaz gerūt. Cur. n. q̄so te appetēde vident̄ diuīte. Hic nāqz
 incipiēduz puto. qz inqt z sanitati z vite ipi. z fame z p̄cie: z ppin
 quis z amicis z oib⁹ oīno q̄ sunt p̄modiores eas eē plurimis vi-
 suz ē. Et ista snia n̄ solū terra mariqz seruat: s; vsqz ad ipas iā nu-
 bes ascēdit ac sidera. Noui z ego qz nō tā snia ista q̄z flama ē: q̄ z
 istū vastat orbē terraz. z q̄ restringuat qdē null⁹ ē. q̄ accēdat vō
 z magis. magisqz isflāmet multi sūt. Q̄s. n. fauēt huic malo nō so-
 lū illi qui ab eo capti sūt: s; z illi q̄ nōduz illuc videntur ingressi z
 vnū quēqz hoīuz videas siue vir ille sit seu femina seru⁹: ac liber
 diues: paup. ve. p virib⁹ suis huic icendio māz atqz onera cōpor
 tantem: z die ac nocte i eius misterijs vigilātes. Onera at̄ dico n̄
 ligni aut feni. nō. n. talis ē flāma que ista p̄sumat. s; aie sue z cozp̄is
 iniq̄ ei z iniusta opa deferūt. Hic. n. accendit̄ ignis iste. z his pa-
 scit̄. Nā z ipsi diuītes et si totū orbē possibile eēt possideri a singu-
 lis adhuc tñ indefinenter arderēt. Paupes vō dū cupiūt diuīti-
 bus exeq̄ri insanabile rabiē patiunt̄. Insaniūt furiūt: z idē mor-
 bus diuersos lāgores singulis generat. Inim̄ amor pecunie oēs
 hoīez fatigat: vt neqz amicitiāz. neqz ppinq̄tatis iterdū et nec con-
 iugis aut filioz amori det locū. q̄bus affectib⁹ iter hoīes nihil p̄-
 ferit. Amor tñ pecunie oīa hec humi deicit z pedib⁹ p̄culcat. ita ve-
 lut fera qdā z crudelis dñā: oīuz corda possidet: z tyrānica dñā-
 tione deuincit. Seuit vt barbar⁹ ferit crudeliter vt tyrānus deba-
 chat̄ ipudēter vt meretrix. Nusqz miseret̄. nusqz pudet. adest vbi
 qz dura vbiqz terribilis. dira ide mēs ipia: truculēta z cū lupis z
 vrsis ac leonib⁹ feroci⁹ sauciet suavis tñ hoīb⁹ v̄ z amabilis. Et
 qd̄ dico suavis. Belle ipō z sauis dulcior. Lūqz his q̄ eā deside-
 rāt z exoptāt gladios exacuāt. q̄ttidie foueāt z p̄cipitia paret. sco-
 pulisqz eos mille z mille naufragijs illidat. expetit̄ tñ ab eis z desi-
 derat̄ z q̄rit̄. ac p̄ inumeras mortes suas letātur se aliqñ ad ei⁹ la-
 bē ianuas puenisse. Volutari nāqz in ceno ei⁹ tanqz sues delectāt̄
 z vt canis stercoz eius euoluere. Tales quodāmō oīs q̄ auaritie
 huic se dederint infeliciores z turpiores et istis imūdiffimis aia-
 lib⁹ fiunt. Et hec ē maior rei h⁹ infelicitas. q̄ q̄sto magis i his sor-
 dibus voluptant̄ tāto maiorē ex his capiūt voluptatē. idqz non
 rei nā: s; voluptatis vitio patiunt̄. Quō sanabim⁹ mētes huius-

cemodi lāgorib⁹ occupatas. Si vellēt nobis paululū aurē accō
modare atqz aios ad audiendū dare z suscipere q̄ dicent: irrōnabi
lia nāqz muta illa aialia q̄ dixim⁹ q̄ se in huiusc. mōi foridib⁹ vo
lutāt trāsserri ab his nō p̄nt. vspote itellectu z rōne carētia. Nob
vō nūc fimo ad hoies h̄. qb⁹ itellec⁹ z rō diuino mūere data sūt
Tm̄ est vt audire velint. facile z absqz multo labore de zeni h⁹ se
toze z in dignitate stercozis poterūt libari. Age ergo iā nūc q̄li ad
hoies loquētes p̄cōtemur ab eis. cur expetēde videant eē diuitie.
R̄ndebūt sine dubio pp voluptatē. p̄mouite z delitias corpis. tū
deinde z pp honorē q̄ hēt i vita atqz officia q̄ hoib⁹ diuitiaz cō
tēplatione deferunt z p̄ eo q̄ facile pōt vlscisci q̄ diues ē in eos qui
isferre iniuriā tēptauerint z vt timor sit ceteris. Puto q̄ alias ex
ceptis ijs cās nō hēas voluptatis dico honoris officio z timoris
vitōis. Nā neqz sapiētiorē. neqz dementiorē. neqz tēperatiorē ne
qz pru dētiorē diuitie hoiez facere p̄nt. nō benignū nō placidum
reddūt nō deniqz iracūdū i māsuetudinē aliqñ p̄mutarūt nec icō
tinentē p̄nētiaz nec voluptuosū sobrietatē. nec iuerecūdū vere
cundiā docuerūt. neqz aliud aliqñ v̄tutis gen⁹ aie p̄ diuitias adq
simū ē. Qd̄ si v̄tutib⁹ ai nihil p̄ferūt. nec meliorē hoiez fm̄ v̄tutum
titulū reddūt dic̄ q̄so quā ob cās expetēde videāt diuitie. Immo
vō nō solū nihil v̄tuti aie p̄ferunt. sed et si paz aliqd̄ reconditū in
uenerint subruūt z ecōtrario vitia p̄ v̄tutib⁹ iroducūt. Ipsaruz
enī sequela ē. luxuria ira itēpantia furor iustitia: arrogātia: super
bia oisqz irrōnabilis mot⁹. Sz de his suis locis p̄seuerimus. qm̄
qdē nō libēter hi q̄ h⁹ i egritudine inxi sunt sermonē de v̄tutib⁹ ac
vitij⁹ audiūt. Partes. n. luxurie agūt z nihil aduersus eā patiūt
audire. Hinc ergo iterim fimo moueat. si ē i diuitijs oio aliqd̄ qd̄
delectarē possit aut si est in illis aliqd̄ honoris. Incipiam⁹ itaqz si
v̄ a cōuiujs z amēfaz affluētia. In his. n. diuitiaz magnificen
tia p̄dicat. Conferam⁹ mēfaz diuitis z mediocris: z discutiāmus
vtrosqz cōuiuas. Qui magis q̄so sunt q̄ purāverāqz v̄triusqz mē
se capiūt voluptatē. Illi nāqz tota die attritis z laceffentib⁹ cubi
tis recūbūt. z cenas p̄rādij⁹ iungūt. qqz vētris distētiōe rūpūnt.
atqz oppressiōe ciboꝝ suoz p̄munt. i quoz corpe. vini inūdatio
neveit naufragij cuiusdā fluctib⁹ obruta aia necat. vbi nec ocu

lus neq; ligua neq; ppa. ppris deseruit officio: s; oia mēbra coz
 poris vini vinculis iacet vincita quibusq; catenis vbi n̄ lopo: ipe
 eis ad qetē dat: n̄ ad salubritatē cedit: s; exteriti sōnjs ifaniētib⁹
 z surētib⁹ defiores sūt: z q̄li spōte demones supducāt sue aie. risus
 z spectaculū oib⁹ et suis famulis sūt. Nihil agnoscūt coz q̄ vidēt
 nihil sēntiūt nihil norūt dicere aliqd v̄l audire n̄ p̄nt: s; latura sedis
 sima portant de accubitis ad lectos. In talib⁹ igit̄ puuis magis
 voluptas ē. an i illis vbi cib⁹ potusq; tātus ē q̄z us fame depellat
 ac sitim. Hinc modū vite nā docuit illū corruptela libidinis iue
 nit. Ideo deniq; i hoc et̄ sanitas adest z rō pmanet z honestas cū
 sobrietate pdurat nec grauatū cozp⁹ atq; oppressū leuat a cōui
 uio. sed adiutū potius atq; auctū virib⁹ totaq; alacritate subni
 sus. Qd si tibi paz fidei h̄re fmo n̄ v̄. vtrozūq; cozpa aiosq; p̄si
 derariz iuenies illa magis robusta z valida ac succi plena. que me
 diocrib⁹ ac simplicib⁹ vtunt̄ alimētis. Nec mibi nūc adducas in
 mediū si quis forte ex accidēti egritudine aut q̄libet ex cā frāgat.
 Alia ē ista cā. z alio tpe regrenda. Hic v̄o q̄ i delitijs et luxurijs v̄i
 tam ducūt. resoluta qdē cozpe z oi cera molliora circūferūt atq;
 ex aie quodā infirmitatus repleta qbusq; ad cumulū maloz po
 dagre tumor: z imatura senect⁹ succedit z ē eis vita semp cū me
 dicijs z medicamētis. sensus at̄ ipi graues obtusi z qdāmō iam se
 pulti. Nec aliqd voluptatis. aliqd iocūditatis h̄nt. Quis hec iocū
 cūda dicat z grata q̄ tñ nouerit. quid sit voluptas z iocūditas. A
 prudētib⁹. n. ita diffinit. qz hec sit voluptas cū q̄ desiderijs suis
 fruif. Vbi v̄o frui desiderijs nō pōt. v̄l egritudo nō finit v̄l ipa sa
 cietas desiderari n̄ facit ea q̄ onerosa efficit habūdātia sine dubio
 z voluptas meis z iocūditas piter pit. Deniq; p̄sidera egros q
 fastidio purgēt. quō q̄zuis eis suaves z lauti apponāt. cibi hor
 rozi tñ eos magis accipiūt q̄z voluptati. Sic ergo eū p habūdā
 tiā cupiditas fuerit exticta piter z voluptas ac iocūdita p̄mit. qz
 nō tā ciboꝝ grā q̄z desiderij gignit satisfactio voluptatez. Vñ z sa
 piēs q̄s atq; in hoz disciplia philosophari bñ sciēs aiebat. Alia
 i facietate posita illudit sauis oñdēs et̄ ipe qz voluptas nō i nā ci
 boꝝ vt dixim⁹: s; i desiderij vigore p̄sistit. pp hoc z ppha e mira
 bilia enarrās q̄ in egypto gesta sūt. queq; in heremo iter cetera et̄

hoc dicit. De petra melle saturauit eos. Et quod nullo modo inuenimus
mel fluxisse de saxo. Quid ergo est quod dixit. Quia quod post multas
itineris fatigationem et laborem sitis aquas frigidis et saxo fluentibus frue
bant. easque multo cum desiderio hauriebant. hoc ipso quod dulcissime et
desiderabiliter potandi cupiditas explebant. aquas illas mel appella
uit. non quod natura aquarum fuerit commutata: sed quod dulcedo poculi istar mel
lis sitiens et desiderans obtineret. Ergo cum hec ita sint. nec dubi
tari aquoquod de his possit nisi sit aliquis. aut periculosissimus aut stultis
simus. nonne palam est et in proptululo quod simplicior victus et mediocrius
plurimum iocunditatis habeat et voluptatis contra vero diuitum mese exa
crabiles quod et horride ac morbosus contaminatio plene et sicut ait
quodam sapientium in quibus molesta sunt et ea que delectabilia videntur. Sed ho
nores inquit perferunt diuitie: et inimicis ultiones facilius dari possunt.
Et ob hoc videbitur necessarium esse opus diuitiarum quod vitis ministrat et
tribuit effectus atque inanes abiotinum bullas inflat amplius et extollit
imanius quodque superbie malum ruidius erigit imo potius per his omnibus maxime
erat fugiende diuitie. Hoc est. n. feras quodam bestias in alis suis sponte
hoies collocare. et in pectoribus suis nutrire. Letex diuitie suadent
ut honore quod vero celestibus careat. falsum vero huius. veri illius colore solum
quodam et simulata imagine fucatum regni honorem: non veritates: sed nomine. Si
cut. n. plerumque meretricis vultus. cum turpis et fedus est per naturam facis et
coloribus pigmentat. profuit ad decipiendos eos. qui ignorant que
feditas sub velamine fuci illius protegat. ita et diuitie faciunt cum adulatione
nec volunt honorem videri. Neque. n. voces ille populi. per quos iudicibus ac
clamat ex veritate. perferunt: sed ipse sunt quibus fucatum nomen honoris et de
pingit. Nam si pericias interrogas ac clamatum tibi. inuenies apud vnum
quemque eorum mille te capit. bene accusari. Denique ubi metus cessauerit
patriis et publice popule fuerit scena resoluta tunc videas quantum ob la
trates quantum obloquentes. quantum simulantes et hi omnes ex illis sunt: qui
prius ac clamabant et inmensis te laudibus extollebant. Hec tu honores
dicis. et hec diuitijs querenda credis. Que si sponte adessent recusanda
erant. Id. n. odij quam amoris adgrunt. Sed uis omnidam tibi hono
re verum. honore verum ut ait est. Hic honore nec accessibus prestat nisi adu
lationibus pergrit nisi pecunia preparat. nihil fucati in se huius nihil filati nihil
occulti. huius honoris successet nullus est. Accusator nullus. nullus ingratus

Hic honor ipibus non mutat nec tyrannos patitur nec picturam tabu-
 le metuit delenda aliqui. Sed vindictam iniquis inimicorum sumere non
 possum. Hec est. n. maxima causa et precipua que execranda diuitie sunt: et
 amanda paupertas. Istum. n. gladium quem dicis aduersum te acuiunt: et
 faciunt te pernicitorem mandati illius quod dicit. Adhibi vindictam et ego
 retribuam dicit dominus. Vis autem videre quantum mali habeat vindicte cupi-
 ditas. Misericordiam dei aufert ab homine et concessam iam gratiam prin-
 git ac reuocat. Scriptum est. n. in euangelio quod is qui multorum talentorum
 debitor fuerat et veniam precatur a domino impetrauerat peruersus ad seruum
 suum: qui ei paruum pecunie debebat. hoc est quod in eum paruum aliquid peccauerat
 exigere eum cepit vindictam. scilicet sumere: et ob hoc quod imitis fuit er-
 ga indulgentiam conserui ipse de se iniam tulit: ut non solum concessa sibi
 iam non frueretur indulgentia: sed et tortoribus traderet atque in vniuersas
 debitorum summam cum supplicibus penamque solueret. Et ita per vindicte desi-
 derio munus diuine perdidit indulgentie. Pro his quos te vident expecte-
 tede diuitie ut tibi facilior via pateat ad interitum. Nonne per his ma-
 xime oportebat eas velut inimicum grauissimum ac totius mali acto-
 rem vitare. Sed paupertas in quibus difficile negotium est. Interdum. n. et blas-
 phemare cogit homines per penuriam et multa inhonesta et graua et in-
 digna committere. Non paupertas hec. sed pusillanimitas facit. Nam et
 lazarus pauper fuit et valde pauper. cuius paupertati addebatur egritudo
 amarissima que ipsam paupertatem redderet diriorum. cum et vis morbi so-
 latis multa deposceret. et nullum penitus paupertas posset adhibere.
 Horum. n. alterum si solum sit graue est et doloribus plenum. Cum autem sit
 iunguntur. nec adest que subleuet intolerabile efficit malum. ignis iue-
 stigabilis dolor sine remedio tempestas plena naufragis aie simul
 et corporis flamma. Tunc huic beato his omnibus malis aliquid amplius
 addit vicinitas diuitis epulantis luxuriose. et adhuc magis ac ma-
 gis est inde in eum tormenta cumulabantur quod et ad ianuam iacebat epu-
 lantis. ut eum multo amplius excruciarerit opes in oculis posite que
 vetabantur. quam ille qui per penurias deerant. Adulto. n. grauius affligit
 aiam qui cogit bonis carere quam videt. quam his egere quam non videt. Vex-
 ne his quod dicit flectit diues ille crudelis. sed sibi quidem preparari misericordiam
 solitis copijs iubet exornari ministeria vina diffundi coquorum ex-
 ercitum et aliorum ministeriorum cum parasitorum turmis duci catatorum sta-

tui cateruas. nec in aliquo luxuriā temulentiaq; fraudari. Pau-
perē vō lazarū dira fames et amare egritudis ira vastabat. miser
vō nullus nec vlluz misero solatiū. Et ex mēsa qdē diuitis q̄ para-
sitos et luxuriosos vsq; ad distensionē et crapulā faciabat: ne mi-
ce qdē q̄ p̄iciunt veniebāt ad lazarū fame periclitatē. Et tñ ita p̄-
tulit hāc tā ditā tāq; teterrimā paupertatē vt neq; amarū s̄monē ne-
q; blasphemie v̄bū p̄ferret: aut illicitū. s; sicut aurū vehemētī igni
tū puri et sinceri reddīt. ita et ille passionib; cruciatibusq; exami-
nat; clarior et splēdidior p̄patiētiā reddebāt. Et. n. si vidētes tm̄-
mō diuites q̄q; affligunt humiles et tabescūt ac distendūtur i vi-
diā et vita eis ipsa amarioz reddīt et si necessarius eis nō desijt vi-
ct; et si mediocria videant hēre ministeria. qd vō passus ē lazarus
q̄ ita erat paup̄ vt nullus aliū fuit: et nō solū paup̄ s; et eger vt nul-
lus aliū: ita eger fuit et q̄ nullū oīno nō dicā ministrū s; nec sola-
tiū qdē hūit in medio ciuitatis vt in vltimis egens desertis famē
paties oīum s; plus ex habūdantia vicinītatē exuriēs. Videbat
n. diuitē rex copijs tanq; fontib; et fluminib; inundantē. se vō ab
hoibus nullū qdē capientē refrigeriū. solis aut canib; iacere mi-
serādū. Ita. n. erat egritudine resolut; vt neip̄os qdē valeret abi-
gere. Sic ergo nisi fuisset sūme phie qñ hec oīa tā patiēter tāq; si-
deli ptulisset. Vides quō seip̄m nō lesit a nullo ledi potuit. Itera
bo. n. et repetā p̄missiōis mee s̄monē. Quid igit; dic mibi morib;
corp̄is. qd penuria rex oīum. qd irruētes vlcērib; canes qd vicī-
nitas auari diuitis ac sup̄bi ledere potuit athletā dei aut i q̄ reso-
lut; aut fract; ē ab ai v̄tutib; nihil oīno. Quinimo et angustis re-
rū magis solidat; ē et hinc illi corone pate st. vñ ifelicioz putabat
Inde ei palma victorie. inde etna remuneratio. vñ ei cruciat; mlti-
plicabāt et iniurie. Fames illa habūdantiā p̄parabat futuroz ho-
noz egritudo illa vitā p̄ciliabat eternā vlcera illa q̄ canes lambe-
bāt splēdore glie p̄ angelos ministrādū ferebāt. In hūani et crudel
diuitis desp̄ct; atq; ad ianuās ei; cubile p̄tēptū p̄is Abraā pijs-
simos sin; et b̄itudis et p̄sortia ministrabāt. Quid vō apls paulus
nō. n. absurdū puto itez viri h; facere mētiōz. Nōne i nūeris tē-
ptatōib; sub act; ē et qd ex his oib; lesus ē. Nōne p̄ h; gliosior fa-
ct; ē. Quid ei fames: qd frig;: qd nuditas nocuit: qd flagella: qd

sed ut hec eē intelligam⁹ vel virtutē ai. vel ignaviā et ut ex his ad-
uertam⁹ q̄ nisi q̄ seipz leserit ab alio ledi nō pōt. Nō ergo pluvia
neqz flumina cū impetu veniētia neqz vēti validissimi cōmouere
potuerūt supra petrā domū edificatā ut ex hoc intelligas qz q̄ se-
metipm nō pdiderit. nec a semetipō fuerit mot⁹ nulla supueniēs
tēptatio deicere eū poterit ac mouere. Illud vō aliud edificiū fa-
cile subuertitur nō p tēptationū violentia alioquin et illud aliud
edificiū deiecisset: s; pp fundamētū istud ppositū infirmitatē. Are-
na. n. res ē mobilis et fluēs q̄ sine dubio instabilitatē atqz incōstāti-
am designat alioz. Nō ergo ut dixim⁹ lapsus et ruine causa tēpta-
tio ē s; instabilitas animi et ignavia q̄ etiā sine tēptatiōe iterdū spō-
te deicitur sicut et illa fabrica q̄ sup arenā edificata ē etiā si flumina
vētiqz nō vrgeāt: ipa tñ paulatim effluēs instabilis arenę edificij
crepidinē subruit et euertit. Nā et arene spōte rūpūtur et adamas
verus nec malleis cesus infringit. ita ergo q̄ a semetipō non ledit:
etiā si tundatur ab alijs nō pōt ledi. q̄ vero animi sui ignavia p-
ditur etiā nullo p vrgete spōte defluit ac resoluitur: sicut et iudas
ille q̄ nō solū nullo extrinsecus impellēte d. lapsus ē: sed ecōtrario
plurib⁹ adiut⁹ remedijs stare nō potuit vis ut hec nō solū p sin-
glos gesta s; etiā p pplos doceā. Quāta erga iudeoz pplz cura
extitit diuine prudētie. Nō ne omīs ut ita dicā creatura. erga emē-
datiōis eoz ministeriū pparata est. Nō ne p ceteris oib⁹ hoibus
noua qdā et magnifica eis vite instituta sūt tradita. Nō ne i medio
mari siccū iter aptū ē eis et i q̄ eis fuit salus ibi inimicis eoz vēit i-
terit⁹. Quadraginta ānis in deserto nō arādo neqz seminādo vixē-
rūt laborē messis et arce nescierūt. vsus molle eis et excoquēdi pa-
nis necessitas eis nō fuit. feminas qz eoz nulla sollicitudo con-
strinxit mercandi causa non fuit macellū nemo p cōpandis car-
nib⁹ requisit. sed hec oia fuit eis verbū dei et paut eis mēfaz in de-
serto laboris et sudoris exptes. Hec eni fuit nā māne cib⁹ quoti-
die nouus et saporē sui pdesiderijs vescentiū subministrās. Sed
et indumēta eoz et calciāmēta. et ipsoz et eoz nā oblita ē in-
firmitatis sue. Omni nāqz i! lo tpe neqz indumēta attrita sunt eis
neqz fuit i illis infirmās medico nullus idiguit. medicamēta nul-
lus q̄ fuit. eduxit eiz eos inqt cū argēto et auro et nō erat i tribub⁹
eorum

eorum infirmus sed quasi qui reliquissent iam mundum hunc et ad alium meliorem prestantiorēq; transissent: ita eis cibus et potus absq; labore et solitudine ex verbo dei prebebatur et quod fuit super omne miraculum ne forte eos acrior solis radius adureret umbra nabis per diem desuper tegebantur: et cū ipis quocunq; abissent circumferabantur tecta ista celestia. Sed ne noctis quidem tenebre absq; solatio relinquuntur lampas namq; ignis verbo dei accensa lucebat que non solum illuminandi verus et itineris ostendi ministeriū prebebat in deserto. Quid vero desequenti dixerim petra aquarum fluuios emittente quid multitudines auium que deitate sui terram texuerunt vniuersam. Nam in egypto que facta sunt mirabilia quid repetam. Quid etiam virtutes que consumate sunt in deserto. bella orationibus gesta: et victorias sola dei inuocatione quesitas. nō enim vt pugnantes sed vt choros agentes protensione manuum triumphabant. Illud autem quomodo narrabo quod qui egyptum aquis pro se pugnantibus strauerant muros ierico in voce tubarum atq; circuitione dei ciunt. ita vt aduersariis pfallentium magis chori q̄ exercitū viderentur hostiles et qui misteria magis putarentur consumare q̄ bella. Hec autem cuncta signa et prodigia non ob hoc solum fiebant vt usus proprii tantum viderentur expleri sed vt doctrina agnitionis dei q̄ moysi tradente didicerant firmiter eis et tenatim adhereret. Hec enim oia voces erant deū celi et vniuersitatis predicantes. Nam et mare hoc clamabat cum pedibus transiret. hoc etiam cuz extingueret aduersarios hoc nili aque in sanguinē verse. hoc eruptio ranarū predicabat et exercitū locustarū. hoc erugo et cinifex et oia illa que gesta sunt siue in egypto siue in deserto prodigia nunciabant. Manna ipsum et colūna ignis et coturnicū multitudo atq; oia illa liber quidē erat eis et littere que deleri oio nō possent nec de conscientie eorū paginis aboleri quas legerent et haberent semper in cordibus suis. Et tamē post omnia hec tās euidentis diuine virtutis insignia et post vniuersam gloriam que eis supra cunctos mortales data est. infideles extiterunt et ingrati. Caput nāq; vituli adorauerunt et deos alios quesierunt sibi fieri cum tante talesq; dei virtutes alie ad huc in oculis ab eis haberentur.

¶

tur. alie vero recentem et nuper gestam seruarent in corde memo-
riam. Et vero ninuitarum populus alienigena et barbarus nul-
lis prius diuine prudentie beneficijs assuetus non legibus non mi-
rabilibus non preceptis ullis aut opibus illuminatus. hoiem vi-
dit habitu naufragum vultu peregrinum nec prius vnquam sibi cognitum
primo statim ingressu dicentem. adhuc quadraginta dies et ninive
subuertetur et ex istis solis sermonibus conuersi sunt ad timores
dei abiectisque continuo prioris vite malis ad virtute iusticiamque
se contulerunt. tam fideli satisfactione ut diuinitus iam promulga-
tam sententiam reuocaret et urbem susterent mitantem metu exci-
dij ac iam iamque perituram. Vidit enim inquit deus quod reuersi sunt
vnusquisque auia sua pessima. Quomodo reuersi sunt. dic mihi. Ma-
gna enim erat malitia eorum immensa iniquitas vulnera insanabilia
hoc enim indicat propheta cum dixit ascendit malitia eorum usque
ad celum per hec quidem spatia. magnitudine peccatorum designat
Sed tamen hec tanta eorum malitia que usque ad celum fuerat ex-
tensa tribus solis diebus. vno peregrino et ignoto et naufrago ho-
mine paucissimis sermonibus comonente ita extincta et deleta est
ut tale adeo testimonium mererentur accipere dicente. Et vidit
deus quia discessit vnusquisque auia sua mala et penituit eus a ma-
litia quas dixit ut faceret eis. Vides quoniam qui intentus est et vigi-
lat et sui meminit non solum ab hominibus non potest ledi: sed et imi-
nentem celitus iram repellit qui non semetipsum prodat et ledit etiam
si mille extrinsecus beneficijs diuinis fulciatur non ei sufficiet ad
salutem: quia neque iudeis tanta mirabilia que in eos collata sunt
profuerunt: neque alienigenis quod nihil horum adepti sunt ob-
fuit: sed quoniam animo propositoque recto semetipsum dederint
deo parua occasione sumpta plurimum profecerunt et quidem
cum essent ut diximus barbari et alienigene atque ab omni institu-
tione peregrini. Quid vero de tribus pueris dicemus in quos tot
mala illata virtutem tamen animi eorum ledere non potuerunt
aut infringere. Nonne pueri erant et tenere etatis et impromissis sta-
tim vite iniurijs et captiuitatem damnationemque perpeffi: exules
domo et patria temploque extorres alienati patrijs legibus: auul-

si diuinis officijs altaribus sacrificijs purificationibusq; soler-
 nibus et ab ipsa etiam psalmi voce detracti ad peregrina ducuntur
 et dominatōnem barbaram patiuntur feris magis bestijs q̄ ho-
 minibus traditi nullam paterne doctrine vocē nullum propheti-
 ce cōmonitionis sermonem: nulla sacerdotum aut pastorum so-
 lacia capientes. sic enim ipsi dicunt. q̄ non est in tempore hoc p̄n-
 ceptus neq; propheta neq; dux neq; locus ad sacrificandus in cō-
 spectu dei ad inueniendam misericordiaz. Sed et hoc accessit eis
 ad difficultatem rerum: vt intra aulam regiam nutrentur et eēt
 quasi in medium pelagus adducti vbi tempestates et procelle et
 immanium fluctuuz mine sine gubernatore sine nautis sine velo
 et remis nauigaturi pelagus imensum et tamen quia erat menti
 eorum insita diuina philosophia et sciebant contemptui haben-
 das presentium rerum caducas fragileq; potentias ac tumidas
 calcandam esse iactantiam pennisq; fidei subnixi euolare nouer-
 rant ad celestia. aulam regiam velut ergastuli squalores ducebāt
Et rex quidem iubet eos mense sue esse participes mense iulius af-
 fluentis et tumide et immunditijs atq; execrationibus plene: sed
 ipsis hec abominationi erant non honori et tanquā agni iter lu-
 pos positi videbant q̄ aut moriendum sibi fame ferroque esset.
 aut ex his que execrabantur vescendum. **Q**uid ergo faciūt ado-
 lescentuli. **Q**uid agis etas immatura. **Q**uid captiua conditio:
 non dicunt: quia necessitas nostra non latet dominum q̄ sub ty-
 ranno sumus positi. q̄ i captiuitate: q̄ in seruitute detinemur: nō
 possumus obsistere. crudelibus dominis superbisque victorib;
Nihil horum meditati sunt sed intenderūt animo vlque ad mor-
 tem venire. **T**antum ne peccarent domino. et facerent quod fieri
 non licebat. Erant igitur eis cuncta que extrinsecus sunt aduersa
 et contraria nec etiam diuitie captiuis et nudis erant. neque pecu-
 nie quibus lenire possent imparantium ferocitatem. nec amici-
 tie vlla fiducia. vt pote peregrinis neque potentia aliqua vipote
 seruis. Neque multitudine obtinere poterant. Tres enim soli
 erant. **Q**uid ergo faciunt quod solum in potestate habere vi-
 debantur. verbis precantur eunuchum qui super eos acceperat
 B ij

potestatem: sed ipsum inueniunt trepidum et pro salute sua metu
entem. ne forte si poscentibus eis gratiam prestare voluisset: suū
caput traderet morti: et ait. Timeo ego dominum meum regem.
ne forte videat vultus vestros tristes pre ceteris pueris et coetane
is vestris et condemnet caput meum in mortem. At illis sapienti
bus responsis adimūt ab eo omnem timorem et prestare gratiam
suadent. Cūq; ipsi omnia que in se erant et in potestate sua fecis
sent. adest continuo etiam deus et que in ipso sunt. ipse iam com
plet. Non ergo solius dei est opus istud: sed initium datum est ex
proposito ipsorum. Ipsi enim posuerunt in corde suo ne gusta
rent de illicitis cibis. et cum hoc constāter et foriiter custodirent.
Affuit eis continuo etiam dei nutus et bonum propositum pue
rorum ad finem prouocat gloriosum. Vides ergo quoniam qui
seipsum non ledit ab alio nō potest ledi. Ecce enim in his pueri
tia captiuitas solitudo: seruitus: potestas perurgens. imperia
dira metus mortis vis tyrānica terrorq; barbaricus. vicinus ve
ro aliquis aut propinquus proximus aut ciuis nullus nulla bo
norum monita nulla solatia et horum omnium nihil omnino fu
it quod eos leserit. quos propositum et animus proprius non le
debat quinimmo et e contrario cum omnibus his que supra enu
merauimus in patrio adhuc solo positus ille populus vteretur p
desse ei tot extrinsecus adminicula nequiuissent ad animi virtu
tem. q; eum propria prodebat et deijciebat ignauiā. Sed interis
pueri nostri primo omnium gloriosum istud obtinuerunt certa
men. ne contaminarentur cibis immūdis. et in hoc calcato et sub
acto tyranno ad alia producantur celsiora. et nobiliora certami
na. Proponitur nāq; eis multo durior et sceleratior illa priore
conditio fornax igne succenditur. barbarice in eos tum ipso ty
rāno scuiēte consurgunt cōmouetur omnis fera persica et addi
cipiēdos pueros natio implacabilis et dira consurgit musica di
uersa preparantur nouoq; crudelitatis genere in vento musicis.
Ignis et flāma cōiungitur penarum mine terrorq; mortis cum
voluptate miscēt et tamen qui semetipsos nō produūt. sed quod
in sua potestate est exequunt et peragūt. ledi a nullo potuerūt. qu
inimmo et clariores redduntur. ex hoc coronasq; nūc nobiliores

sumunt multo q̄s dudum: vixit q̄dem eos nabuchodonosor ⁊
 misit in fornacē ignis sed nihil ledere potuit: imo ⁊ magnifice p-
 suit. Maiorem nāq̄ eis gloriā tyrānica crudelitas acquisiuit.
 In medio enim fornacis positi ⁊ barbarico in eos incendio plus
 q̄ flāma fornacis ardente clarissimāz magnificāq̄ de hoste sum-
 plere victoriā: ⁊ tres pueri captiui totam gentē pariter cum re-
 ge: miraculi magnificentiā duxere captiuos quorū gloriā omni-
 b⁹ seculis refertur ⁊ canetur. Sic ergo qui sibi ip̄i nō nocuit ali⁹ ei
 nocere nō potuit aut deicere: quid est q̄ aliqui animi virtus pos-
 sit infringi. Sed dicis deus affuit ⁊ ipse eos de incēdio liberauit.
 Et tu q̄dem si facias oīa que in te sūt sperare debes ⁊ ea que a deo
 sunt. Aderit namq̄ ⁊ tibi si tu ip̄e prius nō defueris tibi. Verūta-
 men ego pueros istos non propter hoc admiro: ⁊ beatos iudi-
 co quia ignis incendia calcauerūt illesi: sed q̄ pro patrijs legib⁹
 vinciri voluerūt. ⁊ in fornacem mitti ⁊ ignib⁹ tradi. in hoc enim ē
 eorum animi virtus ⁊ meritū. Statim namq̄ vt in ignem iniecti
 sunt corone eis necti ceperunt ex illis sine dubio verbis quib⁹ oī
 fiducia ⁊ libertate responderant regi dicentes. Non opus ha-
 bemus de verbo hoc respondere tibi. est enī deus noster in celis
 cui nos seruiamus qui pōt eripere nos decamino ignis ardentis ⁊
 de manibus tuis o rex liberare. Qd si noluerit notū tibi sit o rex
 q̄ dijs tuis nō seruiemus ⁊ imaginem auream quā statuisti non
 adoramus: ex his verbis illi iam coronati sunt ⁊ in hac cōfessio-
 ne victorie sue palmam ceperunt in hoc fuit cursus eorū quem in
 cōfessionis martino celebrarūt. Quod vero corpora eorū tradi-
 ta sibi ignis erubuit ⁊ vincula dissoluit atq̄ oblitus nature sue in
 medio fornacis exhibuit eis celestis rosis refrigeria hoc iam gra-
 tie dei fuit qui voluit per magnificentiā mirabilium notāz facere
 potentiā suā. illi vero in confessione sua ⁊ fidei constantia corona-
 ti sunt ⁊ martiri sui gloriā consecuti. Quid tu ad hec dicere po-
 teris: etiam si patria expulsus es ⁊ isti etiam: si in captiuitatem de-
 duct⁹ es ⁊ barbaris dominis seruisti. hoc ⁊ istis accidit. Si sine
 solatio sine doctrina sine sermonis cōmonitione vixisti: neq̄ istis
 cuncta hec affuerunt. Vincit⁹ ⁊ sectus ad mortem ductus es isti
 sed per hec omnia transducti ex vnoquoq̄ eorūz ⁊ clariores no-

B iij

bilioresq; digressi sunt. Et iudei quidem habentes templum et sacrificia et archam testamenti cherubin quoque et propitiatorium et omnia illa quibus quotidiana sacrificia consumabant. habentes prophetas alios defunctos. alios vero adhuc superstites qui eos et de presentibus informarent. de antiquis beneficijs promouerent que in egypto fecerat cum eis que in deserto etiam cum terra re promissionis ingressi sunt et in his omnibus non solum nihil profecerunt: sed et in ipso templo ad insignia preuaricationis sue idola collocauerunt. filios suos et filias eis imolantes sub arboribus etiam et montibus prophana sacrificia consumantes. Hi vero in terra barbarica in hostili solo sub tyrannica potestate flammis et mortibus traditi non solum nihil leduntur sed et maiorem gloriam capiunt. Hec ergo scientes et horum similia colligentes de diuinis scripturis. multa enim inueniet similia qui requiret. exempla quibus agnoscat alios quidem sine ulla difficultate temporum et necessitate causarum nulla vi nulla tyrannide cogente collapsos et alios his omnibus aduersantibus sibi nec leuiter quidem a virtutis proposito non fuisse commotos indubitata sententia tenere debemus quod si quis leditur eadem namque que in principijs possuimus etiam in fine firmabimus si quis inquam leditur a semetipso leditur: nec ab vilo alio etiam si inumeri sint qui noceant et si omnes qui habitent terram et mare conueniant ad ledendum nocere nequaquam potuerunt ei qui a semetipso non leditur.

Ammonitio sci Augustini episcopi per quam ostendit quod bonum sit lectionem diuinam legere et quantum mali sit ab illa vel inquisitione desinere.

Propitio christo freres carissimi ita lectionem diuinam audio et scienti corde semper excipiat ut nobis spirituale gaudium de vestra fidelissima obedientia faciat sed si vultis ut vobis scripture sancte dulcescant et semper quod omnia diuina vobis precepta perficiant: subtrahite vos aliquibus horis occupationibus mundi quibus etiam in domibus vestris diuina eloquia relegentes: ad integrum vos dei

misericordie p̄secratis vt in vobis illico feliciter impleat qđ de bea-
 to viro scriptū est qz in lege dñi meditabitur die ac nocte. Et illō
 beati q̄ scrutātur testimonia ei⁹ ⁊ toto corde exgrunt eū. Et illō in
 toto corde meo abscondi eloqa tua vt nō peccem tibi. Sicut enim
 vt ipsi auditis ille q̄ in corde suo abscondit eloqa dei nō peccat ita
 ⁊ ille qui non abscondit peccare nō cessat. Si enim negociatori-
 bus nō sufficit de vna tm̄ merce lucra congrere s̄z plures merces
 comparant ex q̄bus substātiā suam augeāt ⁊ agricole diuersa ge-
 nera seminū conant serere vnde sufficientē cibum sibi ⁊ suis vale-
 ant p̄parare quāto magis in spūalibus lucris nō vobis dz suffi-
 cere q̄ in ecclesia lectōes diuinas auditis: s̄z in domib⁹ ⁊ in cōui-
 uijs vestris. ⁊ qñ dies breues sunt etiam aliquibus horis in nocti-
 bus lectioni diuine debetis insistere vt in horreo cordis vestri spi-
 rituale possitis triticū cōparare ⁊ in thesauris aiarum vestrarum
 scripturarū margaritas recōdere vt cum in die iudicij ante tribu-
 nal eterni iudicis venerim⁹ sicut dicit apls vestiti ⁊ nō nudi veni-
 amus. Et illud fr̄s carissimī diligēter attendite qz scripture diui-
 ne q̄si littere sunt de patria n̄ra transmissē. Patria. n. nostra para-
 disus est. parētes nostri patriarche sunt ⁊ pphete ⁊ apostoli etiā
 ⁊ martyres. Līues. n. angeli rex xp̄s est. Qñ enī peccauit adā tūc
 in ipso velut in exiliū huius mūdi p̄iecti sum⁹. S̄z qz rex noster
 plusq̄ cogitari vel dici pōt p̄us ⁊ misericors est scripturas diuinas
 inuitatorias ad nos p̄ p̄iarchas ⁊ pphas dignatus est mittere q̄
 bus nos ad eternā ⁊ p̄ncipalem p̄ziām inuitaret ⁊ cuz scripturas
 ei⁹ rebellī spū fragilitas humana p̄tēneret dignat⁹ est p̄ seipm̄ de-
 scēdere ⁊ nos de tyrānide ⁊ de supbia diaboli liberare ⁊ ad verā
 humilitatē exēplo sue māsuētudinis puocare. De p̄tate ēt antiq̄
 hostis p̄ passionis iniuriā liberare ad inferna descēdere ⁊ antiq̄s
 scōs q̄ originali pctō obnoxij tenebant eripe in altū ascēdere spi-
 ritū sc̄m q̄ nos p̄ oēs insidias diaboli p̄fortaret de celis mittere ēt
 aplos suos q̄ regnū dei p̄ vniuersum mūdū euāgelizarēt dirige: ⁊
 s̄z non solū supbos: s̄z ēt ipsos nō solū originalib⁹ s̄z ēt actualib⁹
 peccatis obnoxios iuenisset totū tm̄ nemine supplicante dimissit
 ⁊ nō solū sicut merebamur ml̄tis cathēis vel p̄pedib⁹ oppressos
 ad exercēda laboriosa opa nō traxit. s̄z magi p̄ ineffabili pietate vt

B iij

cum illo regnemus clementer ac misericorditer inuitauit. Dum
hec ita sint fratres carissimi qui de se cogitant serui qui ita presu-
munt domini sui precepta continere ut nec ipsas inuitatoritas lit-
teras quibus ad regni beatitudinem eos inuitat dignentur relege-
re. Quomodo enim si aliquis vestrum ad procuratorem suum
litteras dirigat et ille non solum non impleat quod precipitur: sed etiam
ipsa visio relegere dedignetur non indulgentiam sed penam
non libertatem acciperet sed carcerem merebitur sustinere ita il-
le qui diuinas scripturas de patria eterna transmissas dissimulat
legere timere debet ne forte premia eterna non accipiat: sed etiam
penam perpetuam non euadat. Nam in tantum periculosum est no-
bis diuina precepta non legere ut propheta lugubriter clamat:
ideo captiuus ductus est populus mens: quia non habuit scien-
tiam. Qui autem ignorat ignorabitur sine dubio: qui deum per diuinam
lectionem in hoc seculo dissimulat inquirere et deus illum in eter-
na beatitudine dedignatur agnoscere et timere debet ne clausis ia-
nuis cum stultis virginibus foris exclusus mereatur audire ne-
scio vos non noui vos discedite a me operari iniquitatis. Quid est
nescio vos non noui vos. Quomodo eos nescit quos in ignem mit-
tit. Ideo utique quia sicut iam dictum est qui eum in hoc seculo le-
gendo noluit intelligere in die iudicii deus illos dedignabitur a-
gnoscere. Et illud quod in salomone scriptum est non negligenter
sed cum grandi sollicitudine ac timore debemus audire. Qui ob-
turat aurem suam inquit ne audiat legem oratio eius erit execra-
bilis. Debet ipse prius audire deum qui vult exaudiri a deo. Nam
qua fronte vult ut deus eum exaudiat quem intantum despicit
ut eius legere precepta dissimulet. Et illud quale est fratres mei
quod nonnulli christiani quod peius est aliquoties etiam et clerici quam-
do iter acturi sunt et panem et vinum et oleum et diuersa dispensa-
ta sibi ordinant preparare et cum tanta unusquisque in terreno iti-
nere preparat. vnde viuat caro sua vnum libellum legere non curat vnde
et hic et in eternum reficiatur anima sua. Et cum duos ipse homi-
nes habeat interiorum ad imaginem dei factum et exteriorum de
limo terre formatum. ille tamen tantam sollicitudinem pro cor-
pore quod in sepulchro vermibus deuorandum est habere vide

tur interiorum vero hominem qui ad imaginem dei factus est tamquam vile mancipium sine pabulo verbi dei fame et siti cruciari cognoscitur. Nam in tantum deum negligit ut in se imaginem ipsius despiciat et contemnat. Hoc ergo fratres carissimi sapienter et utiliter cogitantes quantum possumus ociosis fabulis et detractionibus ac surrilitatibus cunctis finem studeamus imponere et totis viribus de impedimentis mundi istius fugiendo aliquas horas querere in quibus pro salute anime nostre orationi vel lectioi possumus insistere ut in nobis impleatur illud quod scriptum est qui docti fuerint fulgebunt sicut stellas in perpetuas eternitates. Ad ipse prestare dignetur qui cum patre et spiritu sancto vivit et regnat deus in secula seculorum. Amen.

De obsecratione oratione postulatione et gratiarum actione sermo sancti Bernardi.

Quattuor mihi videntur orandi modos exprimere apostoli verba dicentis. Volo primum fieri obsecrationes deinde orationes postulationes gratiarum actiones. Sunt enim quos adhuc peccati conscientia terret et cruciat non dum accepta resistendi virtute: tunc scilicet cum primum in ipso peccatorum cenoiacentes spiritus veritatis irradiat et excitans erubescere et timere eos facit dum vident imanitatem criminum meritorum ex ignitatem et velud ardentem coronam se gebennam expavescentes: quoniam in seipsi boni nihil inveniunt aliunde apprehendunt unde tegantur. Sciunt enim quod non sit tutum in conspectu domini dei sui vacuos apparere contra legis preceptum. et multo minus id presumere audent plenis stercore manibus. Quia ergo timeant et merito timeant per seipsos accedere student quasi per alios supplicare. Tale est illud orationi genus quo solemus uti dicentes Sancte petre ora pro nobis et similia. Maxime vero illud obsecratio est manifesta per passionem et crucem tuam et est in hunc modum. Tale enim videtur ac si latro deprehensus et ias vicin

suspendio quā penitus desperat nec inuenit in se unde misericordiā
depreceatur extendens brachia dicat quia sic passus est christus ut
eorū a quibus tenet animos moueat ad pietatem. Credo ego de
talibus dici posse quod regnum celorum vim patitur et violētū diri-
piunt. Illud vim faciebat regno celorū publicanus ille qui dum
nō auderet oculos ad celum leuare ipm celum ad se potuit incli-
nare. Simile aliquid mulier illa egisse videtur que profluum san-
guinis habēs. dum timet ad xpm accedere. fecit ab eo virtutem
exire. furtim enī tetigit simbriam et curata est ab infirmitate. **Uñ**
et dignatis quodāmodo verbum videt quod de ea deus ait. **Quis**
me tetigit et addidit. Senti a me virtutem exire non credo quod
sit inter nos quispiam sed fortasse nonnulli in seculari habitu vel
conuersatione potuerunt aliquando experiri quod loquor ut in-
uiti profluum sanguinis paterentur etus inquā sanguinis qui
regnum dei non possidebit. Et enim qui facit peccatum seruus est
peccati: nec sua se poterit continentie virtute etiam cum volet.
Hunc ergo minime expedit per seipsum ad christus ecclesie: sed
tangere si quam inuenerit eius simbriam. hoc est et eum extremū
in ecclesiam considerare hominem quā humiliorem viderit que ē
vestis christi eum inquam qui elegit abiectus esse in domo dei.
Oporet considerare quā vere est simbria posita in hora vestimen-
ti ad quam utiqz spiritualis unguenti descendens a capite copia
tota decurrit. **Hunc** sibi beneficijs aliquibus seu prece humili at-
que confessione pura tetigerit ut affectum eius erga gratia se mo-
ueat ad compatiendum sibi habeat fidem et sine dubitatione sa-
nabitur. illud tamen nouerit simbria non a se sed a christo exis-
se virtutem qui et tangi se protestatur in simbria. **Expressi** vobis
quantum potui quale sit et cui anime necessarium genus obsecra-
tionis. **At** vero tam continendi virtute accepta secure accedit qui
sibi conscius fuerit pro delictis preteritis veniam petens et vitur
oratione que nimirum oris est. ratio quando iam ore suo loqui-
tur cum deo suo. **Hinc** illud est quod materia magdalis quā nō
minus habuit emoroissa illa non sic tamen veretur accedere. sed
rigat lachrymis pedes capillis tergit unguis unguento osculatur

ore deuoto. Unde satis liquet quod omnino saꝑ posuerat in cor
 de suo a peccato deinceps abstinere ⁊ quasi profluuium stabat.
 quod si iam consecutus es ⁊ tu primus est vt ipi domino loquens
 in oratione recogites annos tuos in amaritudine anime tue. De
 hinc postqꝫ in lamentis penitentie aliquam diu perseverans hy-
 laritatem quandam ⁊ fidutiam conceperis indulgentie. Accede
 iam ad postulationes vt secure iam tanquam receptus in gratiaz
 domini tui. cōseruis tuis audeas petere quod oportet. At fortas-
 se requiras: vnde aut quomodo noscere poteris vtrum hanc cō-
 secutus sis indulgentiam. Sic nimirum conseruando humanita-
 tis gratiam diuina solet pietas ordinare. vt quanto quisqꝫ plus
 proficit eo minus se reputet profecisse. Nam ⁊ vsqꝫ ad supremū
 exercitiū spiritualis gradus quisqꝫ eo vsqꝫ profecerit: aliquid
 ei de primi gradus in perfectione relinquitur vt vix primum sibi
 videatur adeptus. At tamen scio quid hodie lectum sit de euā-
 gelio. Dixit iesus paralitico. Conside fili remittuntur tibi pecca-
 ta tua ⁊ reputatum est ei in blasphemiam. At ille nimirum cui co-
 gitatio hominis confitebitur quid cogitatis inquit mala in cor-
 dibus vestris. Blasphemare me blasphematis ⁊ quasi ad excu-
 sandam visibilis curationis virtutem mihi inuisibilem. vsurpare
 Sed ego vos potius blasphemos esse conuincio signo visibili
 probās inuisibilem potestatem vt sciatis inquit: quia potesta-
 tem habet filius hominis dimittendi in terra peccata: tunc ait
 paralitico. Surge tolle grabatum tuum ⁊ ambula. Et tu er-
 go suam surgis desiderio superuorum si grabatum tollis. scilicet
 a terrenis eleuans voluptatibus vt non ferratur anima concu-
 piscentijs eius. Sed magis ipsa vt dignum est regat illud: ⁊ se-
 rat quo non vult si demum ambulas que retro sunt obliuiscens
 ⁊ ad ea que ante sunt te extendens desiderio: ⁊ proposito pro-
 fitiendi curatum te esse non dubites. Neque enim surgere po-
 teras si non aliquatenus onus esset alleuiatum. Nec graba-
 tum tollere nisi ex honoratus magis. Nec ambulare seruoze
 conuersionis cum graui molle possibile est: propter quod si-
 ducialiter iam postulare potest qui eiusmodi est. tamen caueat

ne forte: aut postulet non postulanda: aut nimis postulet que a deo sunt postulanda: aut ea tepide querat que toto affectu et omni tempore sunt querenda. **P**etitio et non accipitio: ait **Jacobus** eo quod male petatis. Sic agit omnis qui terrena querit ultra necessitatem qui mundialem gloriam sectatur aut voluptatem. Tale etiam quod solent homines seculares mortem inimicorum in orationibus postulare: ceteraque similia que non oportet. At vero temporalia si defuerint petenda quidem sunt quantum necessitas humana requirit sed iuxta beati **Gregorii** sententiam non sunt hec minime requirenda. In quo genere etiam illa sunt spiritualia sine quibus nihilominus salus constare potest: ut sermo scientie gratia curationum omnia que de quibus certum non habemus quid expediat nobis utpote si te fatigat temptatio supplicandum quidem pro ea ut auferatur a te. sed non nimis obnixus quoniam in talibus meminisse semper oportet apostolice illius sententie. nos enim quid oremus sicut oportet noscimus. sed ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus in enarrabilibus et deo magis committere quam temere aliquid apud nos diffinire. **H**ec autem sunt toto affectu et omni tempore postulanda. hec sunt pro quibus incessanter et quam obnixus poterunt clament ad deum desideria tua ut habeas gratiam eius bonam et placere possis in oculis pietatis ipsius et in eo viuas et moriaris in ipso ut gloriam eius videre et ipso frui in perpetuum merearis. De his enim dictum est. sine intermissione orare. Unde et propheta exquisiuit te inquit facies mea faciem tuam domine requiram et alibi. **U**nam ait petiitiam domino hanc requiram ut in habitem in domo domini omnibus diebus vite mee. Porro ad quartum orationis genus quod est gratiarum actio per paucos attingere credo et quo rarius eo preciosius est. **A**ultam enim proorsus gratiam inuenit apud deum iuxta promissionem suam quam exaudiuit antequam inuocetur et testimonium reddit spiritui eius spiritus quem habet ex deo: quoniam exauditum est desiderium eius ita ut certus iam non orare sed gratias agere possit. Sic enim in lazari resurrectione dñe licet nihil prius orasset pater inquit gratias tibi ago quia exaudisti me. **P**ria igitur idem obsecratio verecundo fiat affectu. **S**ecunda qua

proprie diximus orationem affectu puro vt videlicet nõ diffimu-
 lemus peccata non nos palpemus. scientes quod qui q̄ quisq̄
 misericordiam inuenit apud deum si inuentus fuerit durus vide-
 licet isemetipsum. Tertia idest postulatio amplum querit affectũ
 ⁊ fidute latitudinẽ sicut scriptum est postulat autem in fide nibũ
 hesitans. Credo enim propterea dictum quẽcunq̄ locum calca-
 uerit pes vester. vester erit quod tantũ impetrabimus quantum
 porrexerimus pedem fidei. Quarta ẽ que gratiaz actio ipsa de-
 bet esse deuotione plenissima ⁊ delitijs affluens. Jam vero de re-
 uerentia orationis in eo quod lectum est capitulo ipsius regule
 vos modo sollicitauit auctoritas ex cui⁹ occasione aliqua de ora-
 tione dicenda putauĩ. Illud tamen breuiter dico nõnullos vt ar-
 bitror experti interdum oratione ariditatem ⁊ hebitudinez quã-
 dam mentis vt solis orantes labijs nõ satis attendãt neq̄ que di-
 cant. neq̄ cui loquentur pro eo quod velut ex consuetudine qua-
 dam cum minus dignã reuerentia ⁊ sollicitudine accesserunt.
 Quid enim aliud cogitare debet frater intrans ad orationẽ quã
 propheticũ illud. ingrediar in locũ tabernaculi amirabilis vsq̄
 ad domum dei. Omnino siquidem oportet nos orationis tem-
 pore curiam intrare celestem. illam utiq̄ curiam in qua rex regũ
 stellato sedet solio. circumdante innumerabili ⁊ ineffabili beatorũ
 spirituum exercitu. Unde ⁊ ipse qui viderat q̄ maiorem nume-
 rum non inuenit. milia aut milium ministrabant ei ⁊ decies cente-
 na milia assistebant ei. Quanta ergo cum reuerentia. quanto ti-
 more. quanta illud humilitate accedere debet a palude sua pro-
 cedens ⁊ repens ranuncula vilis Quã tremebundus q̄ simplex
 q̄ humilis q̄ deniq̄ sollicitus ⁊ toto intent⁹ animo maiestati glo-
 rie in presentia angelorum in consilio sanctorum ⁊ congregatiõe
 assistere poterit miser homuncio. In cunctis igitur actionib⁹ no-
 stris multa opus est animi vigilantia sed precipue in oratione. Et
 enim sicut regula nostra legimus licet omni hora ⁊ oi loco oculi
 dei super nos specuentur maxime tamen in oratione. Licet enĩ
 semper a deo videamur sed tũc etiã presentamus ⁊ oĩdimus nos
 quasi facie ad faciem cum deo loquentes. Porro quãuis vbiq̄
 sit deus in celo tamen orandus est vbique orationis tempore co

a
m
o
t.
m
m
pi
no
da
pli-
ret
us
se
na
m
uĩ
ria
pie
nde
li.
quil
pe-
m
od
ro
e
ir
e
le
fi
ã

gitandus. vt mensuram non oratorij tecto non aeris spatio non ipsa retardetur nubium densitate. iuxta eam formam que nobis a christo tradita est vbi ait. Sic orabitur. Pater noster qui es in celis. Celum enim quedam prerogatiua etiam sedes siue thronus dei uocatur quia ad eam comparationem quam deum angeli sancti et electorum anime vident nos miseri et peregrini super terras vix solum nomen habere videmur. Sic igitur oret qui orat tanquam assumptus et presentatus ei qui super thronum excelsum in angelis qui minime ceciderunt et eleuatum in hominibus quos sulcitauit de puluere in opes et erexit de stercore pauperes. Sic inquam semetipsum consideret sic attendat tanquam presentatum domino maiestatis. vt dicat cum abraham. Loquere ad deum meum christum puluis et cinis. Et quia tuo precepto comonitus tua institutione formatus id presumo domine fons pietatis.

De septem misericordijs. Bernardus.

Misericordias domini in eternum cantabo. Et quid enim mihi insipiens nescio que cogitatio de penitentie huius honore murmurat vt aggrauet illud super ceruicem meam. Aliud onus sentio suauius quidem sed vtiq; multo maius. Sic enim honerat me miserationibus suis deus sic concludit sic obruit me beneficijs suis vt honus aliud sentire non possim. Quid enim retribuam domino pro omnibus que retribuit mihi. Tanta tribuit. tanta retribuit et tu mihi alio de honore loqueris defecit spiritus meus proorsus defecit in tanta beneficiorum consideratione. et licet dignas non sufficiam gratias agere. sed ingratitude proorsus odit anima mea. Perceptorum siquidem res est ingratitude. hostis gratie inimica salutis. Dico ego vobis quoniam pro meo sapere nihil ita displicet deo presertim in filijs gratie in hominibus conuersionis que admōz ingratitude vias enim obstruit gratie. et vbi fuerit illa iam gratia accessum non inuenit locum non habet. Hinc mihi fratres tristi

tia magna et dolor continuus cordi meo quod nonnullos tam pro
 nos ad leuitatem ad risum et ad scurilia verba tam faciles video
 ut pertimescam valde ne forte plusquam expediat diuine miseri-
 cordie sint immemores et ingrati tam multis beneficijs suis ali-
 quando deserantur a gratia quoniam non ut gratiam venerant.
 Nam de eo quid dicam qui in murmure et impatientia obstina-
 to perdurat animo ut quam penitet adhesisse deo et contra morem
 et contra rationem bonum factum penitentia committatur. qui si
 ne dubio miserationibus dei non modo non habet gratiam sed et
 contumeliam reddit. Omnino enim quantum in se est parum ho-
 norat eum a quo vocatus quisquis ei seruit in tristitia et rancore
 si tamen seruire ei quis potest in ea tristitia que secundum carnes
 est et mortem operatur. Putas ergo quia maior illi gratia de-
 tur et non magis etiam quam videtur habere auferatur ab eo.

Non enim iure perditum reputatur quod ingrato donatum
 est aut dedisse non penitet quod perisse videtur. S oportet proin-
 de gratum esse hominem et deuotum qui percepta gratie mune-
 ra non modo manere sibi desiderat sed et multiplicari. Nemo sa-
 ne est qui non facile si querit inueniat unde plurimum sit obnox-
 ius deo quoniam non est qui se abscondat a calore eius. Sed nos
 maxime quos segregauit sibi etas sumpsit ad seruendum sibi so-
 li si iuxta apostolum non accepimus spiritum huius mundi sed
 spiritum qui ex deo est ut sciamus que a deo donata sunt nobis
 oio plurima inuenimur unde ei continuas agere gratia debeamus.
 Quis enim in nobis est qui non confiteri possit. quoniam miseri-
 cordia tua magis est super me. Itaque de tanta multitudine mise-
 rationum domini. Breuiter vobis aliquas proponere velim.
 ut qui sapiens est. hac occasione data sapientior fiat. Septem
 ego in me video misericordias dei quas et vosipsi credo facile
 inuenietis in vobis. Prima est quod a multis peccatis adhuc
 in seculo positum custodiuit. Prima inquam non inter omnes
 quas mihi impedit sed prima inter has septem. Quis enim non
 videat quod sicut in multa cecidi sic et in alia poteram cecidisse pecca-
 ta nisi omnipotentis pietas conseruasset; fateor et fatebor nisi

quia deus audiuit me paulominus cecidisset in omne peccatum
anima mea. Et hec quanta dignatio pietatis. quod ingratum et
paruipendentem sic gratia obleruabat. quod in multis contrari-
um et contemnentem nihilominus ab alijs benignissime prote-
gebat. At secunda miseratio tua super me domine quoniam
poterit explicare sermone quam benigna quam liberalis. quam
gratuita fuerit. Ego peccabam et tu dissimulabas. Non contine-
bam a secularibus et tu a verberibus abstinebas. Prolongaba
ego multo tempore iniquitatem meam et tu domine pietatem tu-
am. Sed quid prodesset expectatio. nisi sequeretur penitudo. Lu-
mulus esset danationis dicente domino. Hec fecisti et tacui. Ter-
tia proinde miseratio fuit quod insitauit cor meum et immuta-
uit: ut amara fierent que male dulcia prius erant et qui letebam
cum male facerem et exultabam in rebus pessimis. incipere de-
mum recogitare ei annos meos in amaritudine anime mee. Et
nunc domine cordis mei commouisti terram et conturbasti eam
sana contritiones eius. quia commota est. Multi enim peniten-
tia ducti sunt sed infructuosa. quoniam penitentia eorum repro-
bata est sicut et prior culpa. Itaque hec fuit miseratio. Quarta quod
penitentem misericorditer suscepisti. ut in eorum numero inueni-
rer de quibus psalmista. Beati inquit quorum remisse sunt iniq-
uitates et cetera. Sequitur misericordia quinta per quam mihi co-
tinendi deinceps et emendatius viuendi prestitisti virtutem ne re-
ciduus paterer. et esset nouissimus error peior priore. Omnino
enim manifeste tue est domine deus et non humane virtutis. susce-
ptum semel peccati iugum a ceruicibus suis excutere. quoniam
omnis qui facit peccatus seruus est peccati nec est liberari nisi in
manu forti. Jam vero postquam in his quinque miseracionibus a ma-
lo liberauerit ut faciat quod scriptum est declina a malo et fac bo-
num in duabus alijs bona largiris. Hec vero sunt gratia pme-
rendi qua videlicet minus bone conuersationis indulges. et spes
obtinendi quam bonas homini indigno et peccatori de tua totiens
experta bonitate usque ad celestia speranda presumere.

FINIS.

